

T.C
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

6360 SAYILI KANUNLA BİRLİKTE KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİNİN KALDIRILMASIYLA
OLUŞAN MAHALLELERE VERİLEN KAMU HİZMETLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ: TEKİRDAĞ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

FATMA ŞAHİN

DANIŞMAN

DR. ÖĞR. ÜYESİ MESUT KAYAER

BARTIN - 2019

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

**6360 SAYILI KANUNLA BİRLİKTE KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİNİN
KALDIRILMASIYLA OLUŞAN MAHALLELERE VERİLEN KAMU
HİZMETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: TEKİRDAĞ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Fatma ŞAHİN

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Mesut KAYAER

“Bu tez/....../2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	İMZA

KABUL VE ONAY

Fatma ŞAHİN tarafından hazırlanan “6360 Sayılı Kanunla Birlikte Köy Tüzel Kişiliğinin Kaldırılmasıyla Oluşan Mahallelere Verilen Kamu Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: Tekirdağ Örneği” başlıklı bu çalışma, tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :..... (Danışman)

Üye :.....

Üye :.....

Bu tezin kabulü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/...../..... tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Metin SABAN

Enstitü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Dr. Öğr. Üyesi Mesut Kayaer danışmanlığında hazırlamış olduğum “6360 Sayılı Kanunla Birlikte Köy Tüzel Kişiliğinin Kaldırılmasıyla Oluşan Mahallelere Verilen Kamu Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: Tekirdağ Örneği” başlıklı yüksek lisans adlı tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

İmza

Tarih

Fatma ŞAHİN

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmış olan “6360 Sayılı Kanun İle Birlikte Köy Tüzel Kişiliğinin Kaldırılmasıyla Oluşan Mahallelere Verilen Kamu Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: Tekirdağ Örneği” adlı çalışmanın tamamlanmasında ilk günden son güne kadar bilgi birikim ve tecrübesini eksik etmeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mesut KAYAER’e başta olmak üzere tüm hocalarıma ayrıca maddi ve manevi desteklerini eksik etmeyen annem Ülkü TAŞDEMİR ve eşim Üsame ŞAHİN’e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

6360 SAYILI KANUNLA BİRLİKTE KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİNİN KALDIRILMASIYLA OLUŞAN MAHALLELERE VERİLEN KAMU HİZMETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: TEKİRDAĞ ÖRNEĞİ

Fatma ŞAHİN

Bartın Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mesut KAYAER

Bartın- 2019, Sayfa: XIV + 108

Kamu yönetimi anlayışındaki yenileşme süreci büyükşehir belediyelerinin mevcut yönetim yapısında da değişime neden olmuştur. 2012 yılında çıkarılan “6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, bu konuda değişimi sağlayan en önemli ve kapsamlı kanun olarak gösterilebilir. Bu kanunla birlikte Büyükşehir olan illerdeki köy tüzel kişilikleri kaldırılmış ve mahalle idari yönetimine dönüştürülmüştür. Bu çalışmada, yapılan değişiklikler sonucu ortaya çıkan yeni durum incelenmiş ve bu değişikliklerin hizmet sunumuna olan etkisi üzerinde durulmuştur. Çalışmanın birinci bölümünde Türk Kamu Yönetiminin teşkilat yapısı ile ilgili genel bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümünde büyükşehir elediyelerinin tarihsel süreci, köy ve mahalle yönetimlerinin görev ve sorumlulukları ile ilgili konulara değinilmiştir. Son bölüm olan üçüncü bölümde ise öncelikle 6360 sayılı Kanun çerçevesindeki değişiklikler incelenmiştir. Daha sonra çalışmanın ana temasını oluşturan Tekirdağ hakkında genel bilgiler verilmiştir. Tekirdağ ilinde mahalle statüsü kazanan eski köy muhtarları ile anket çalışması yapılmış olup, anket sonuçları SPSS 20 programında analiz edilerek Anova ve T testi uygulanarak değerlendirilmiştir.

Bu araştırmada, 6360 sayılı Yasa ile yapılan değişikliklerin, Tekirdağ'ın mahalleye dönüşen köylerine ne gibi yenilikler getirdiği incelenmiştir. Ayrıca mahallelere sunulan hizmetlerin köy tüzel kişiliğine sahip olduğu dönem ile mahalle yönetimine geçtikten sonraki dönemde karşılaştırılması yapılmıştır. Böylece köy tüzel kişiliğine sahip olduğu dönem ile mahalle yönetimine geçtikten sonra hangi hizmetlerin sunumunda ve sorunların çözümünde mesafe kat edilip edilmediği araştırılmaya çalışılmıştır. Çalışma alan araştırması ile desteklenmiş ve bu bağlamda Tekirdağ'ın Süleymanpaşa, Marmaraereğlisi, Çorlu ve şarköy ilçelerinden heterojen olarak seçilen 55 mahalle muhtarı ile anket çalışması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: 6360 Sayılı Kanun; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi; Köy; Mahalle.

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

EVALUATION OF PUBLIC SERVICES PROVIDED IN NEIGHBORHOOD AFTER ABOLISHMENT OF VILLAGE PUBLIC LEGAL PERSONALITY WITH THE ADOPTION OF THE LAW 6360: CASE OF TEKİRDAĞ

Fatma ŞAHİN

Bartın University

Institute of Social Sciences

Politics Sciences And Public Administration

Thesis Advisor: Asst. Prof. Mesut KAYAER

Bartın- 2019, Page: XIV + 108

The process of innovation in the public administration approach has also changed the existing management structure of the metropolitan municipalities. The Kanun Law on the Establishment of Metropolitan Municipality and Twenty-Seven Towns in Fourteen Provinces and Amendments to Some Laws and Decree-Laws 11an enacted in 2012 can be cited as the most important and comprehensive law. With this law, village legal entities in the metropolitan cities were abolished and converted into neighborhood administrative management. In this study, the new situation arising as a result of the changes is examined and the effect of these changes on service delivery is emphasized. In the first part of the study, general information about the organizational structure of Turkish Public Administration is given. In the second part, the historical process of metropolitan municipalities and the duties and responsibilities of village and neighborhood administrations are discussed. In the last section, the third section, firstly, the changes in the framework of Law No. 6360 are examined. Then, general information about Tekirdağ which is the main theme of the study is given.

A survey was conducted with the former headmen of village which gained neighborhood status in Tekirdağ and the results of the survey were analyzed by SPSS 20 and than evaluated by applying Anova and T test. In this study, what kind of innovations brought to the villages of Tekirdağ by transforming the Law No. 6360 was examined. In addition, the services provided to the neighborhoods were compared with the period when the village had legal personality and the period after the transition to the neighborhood management. Thus, it was tried to investigate which services were provided in the provision of services and the solution of problems after the transition to the neighborhood administration with the period when the village had legal personality.

The study was supported by field research and in this context, a survey was conducted with 55 neighborhood headmen from heterogeneous districts of Süleymanpaşa, Marmaraereğlisi, Çorlu and Şarköy districts of Tekirdağ.

Keywords: Law No 6360; Tekirdağ Metropolitan Municipality; Village; Neighborhood

İÇİNDEKİLER

SAYFA

KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar DİZİNİ	xi
EKLER DİZİNİ.....	xiii
KISALTMALAR.....	xiv
GİRİŞ	1
1. TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE İDARİ YAPILANMA.....	3
1.1. Merkezden Yönetim (Centralization)	3
1.2. Yetki Genişliği (Tevsii Mezuniyet-Deconcentration)	5
1.3. Yerinden Yönetim (Adem-i Merkeziyet-Decentralization)	6
1.3.1. Siyasi Yerinden Yönetim	7
1.3.2. İdari Yerinden Yönetim	9
1.3.2.1. Hizmet (Fonksiyonel) Yönünden Yerel Yönetim	10
1.3.2.2. Yer (Coğrafi) Yönünden Yerel Yönetim.....	11
1.4. İdarenin Bütünlüğü İlkesi	12
1.4.1. İdari Vesayet Denetimi	13
1.4.2. Hiyerarşik Denetim.....	14
1.5. Hizmette Yerellik İlkesi/ Subsidiarite İlkesi	16
1.6. Yerel Yönetimlere İhtiyaç Duyulmasının Nedenleri.....	17
1.7. Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetimin Faydalı Sakıncalı ve Yönleri.....	19
2. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM BİRİMLERİ VE YAPILARI.....	21
2.1. Türkiye’de Yerel Yönetimler	21
2.2. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Değişimi.....	21
2.3. Türkiye’de Yerel Yönetim Birimleri.....	23
2.3.1. İl Özel İdare Yönetimi	23
2.3.2. Belediye Yönetimi	27
2.3.2.1. Büyükşehir Belediyeleri	30
2.3.2.2. 6360 Sayılı Kanunun Büyükşehir Belediyelerine Etkileri.....	33

2.3.3. Köy Yönetimi.....	35
2.3.4. Mahalle Yönetimi.....	38
2.4. Köy ve Mahalle İdari Yönetiminin Karşılaştırılması	38
2.5. 6360 Sayılı Kanunun Köy ve Mahallelere Etkileri.....	39
3. 6360 SAYILI KANUN VE KANUN UYGULAMALARININ TEKİRDAĞ YEREL YÖNETİM BİRİMLERİNE ETKİLERİ VE ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	45
3.1. 6360 Sayılı Yasa ve Yapılan Değişiklikler	45
3.1.1. Büyükşehir Sınırlarında ve Büyükşehir İlçe Belediyeleri Sınırlarında Yapılan Değişiklikler	46
3.1.2. İl Özel İdarelerinin Kaldırılması ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının Kuruluşu.....	49
3.1.3. Bucak İdarelerinin ve Belde Belediyelerinin Kaldırılması.....	49
3.1.4. Köy Tüzel Kişiliğinin ve Mahalle İdarelerinin Kaldırılması	50
3.1.5. Görev ve Yetki Paylaşımında ve Gelir, Giderler ile İlgili Değişiklikler	52
3.2. Tekirdağ Hakkında Genel Bilgiler ve Tarihi.....	53
3.3. Tekirdağ İlinin Coğrafi Yapısı.....	54
3.4. Tekirdağ İlinin Nüfus Özellikleri	54
3.5. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	56
3.6. Araştırmanın Konusu, Amacı, Yararı, Yöntemi ve Kapsamı	61
3.7. Yerel Yönetim Birim Yetkilileriyle Yapılan Anket Çalışmasının Sonuçları, Analizi ve Değerlendirme	63
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	92
KAYNAKLAR.....	97
EKLER.....	105

TABLolar DİZİNİ

Tablo Sayfa

No	No
Tablo 1: Belediyeler İle İlgili Çıkarılan Kanunlar	31
Tablo 2: 6360 Sayılı Yasa Öncesinde ve Sonrasında Sınırları İl Mülki Sınırları Olan İller ...	47
Tablo 3: 6360 Sayılı Yasa İle Kurulan İlçe ve Belediyeler.....	48
Tablo 4: 6360 Sayılı Kanun Öncesi ve Sonrası Yerel Yönetim Birimlerinin Sayısı.....	50
Tablo 5: İllere Göre Tüzel Kişiliği Kaldırılan Köy Sayısı	51
Tablo 6: Tekirdağ'ın Yıllara Göre Nüfusu	54
Tablo 7: Tekirdağ İlçe Nüfusları	55
Tablo 8: 2017 Yılı Gider Bütçesi.....	59
Tablo 9: 2017 Yılı Gelir Bütçesi	60
Tablo 10: Muhtarların Cinsiyet Dağılımı	63
Tablo 11: Muhtarların Eğitim Durumu.....	63
Tablo 12: Muhtarların Kaç Dönemdir Muhtarlık Yaptıkları	64
Tablo 13: Muhtarların Yaşı	65
Tablo 14: Muhtarların, Ailede Muhtar var mı? Sorusuna Verdikleri Cevaplar	65
Tablo 15: Muhtarların, Daha Önce Muhtarlık Yapmış Akraba Yakınlıkları	66
Tablo 16: Büyükşehir Belediyesi İstek ve Taleplerinizi Zamanında Yerine Getiriyor mu? ...	66
Tablo 17: Köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşmesi hizmetler açısından olumlu olmuş mudur?	67
Tablo 18: Köylerin Mahalleye Dönüşmesinden Sonra Sorunların Çözümü Hakkında Yeteri Kadar Toplantı Yapılmakta mıdır?	67
Tablo 19: Gerçekleşen Toplantılarda Sorunların Tam Anlamıyla Çözümüne İlişkin Konuların Görüşüldüğü Tartışıldığı Toplantılar Yapılmakta mıdır?	68
Tablo 20: Görüşülen ve Tartışılan Konuların Çoğu Çözüme Kavuşmuş mudur?	68
Tablo 21: Köylerin İsmi Mahalle Olarak Değiştirilmesi Olumlu Karşılanmış mıdır? . Hata! Yer işareti tanımlanmamış.	
Tablo 22: Köylerin Mahalleye Dönüştürülmesiyle, Köyler Bir Mahallenin Sahip Olacağı Tüm İmkanlara Sahip Olmuş mudur?	69
Tablo 23: Köylerin Mahalleye Dönüştürülmesiyle Bütçe, Personel, Araç Gereç vs. Sahip Olma Durumu Ortadan Kalktığı İçin Bu Gibi Konularda Olumlu Değişiklikler Olmuş mudur?	70
Tablo 24: Köye Özgü Olan Tarım ve Hayvancılık Faaliyetleri Azalmış veya Yok Olmuş mudur ?	70
Tablo 25: Kamu Hizmetlerinden Yararlanmada Köylü ve Şehirli Arasında Fark Kalmamış mıdır ?	71
Tablo 26: Mahalle Statüsü Alan Köyün Halkının Gelir Düzeyi Artmış mıdır?.....	72
Tablo 27: Mahalle Olan Köylere Daha İyi Hizmet Götürülmüş müdür ?	72
Tablo 28: Yasayla Mahalle Olan Köylere Sunulan Yerel Hizmetlerde Verimliliğinin Arttığını Düşünüyor musunuz ?	73
Tablo 29: Büyükşehir Belediyesinin Sorumluluk Sahasının Genişlemesi Hizmet Sunumunda Aksamalara Neden Olmakta mıdır?	73
Tablo 30: Büyükşehir Belediye Düzenlemesi Kamu Hizmetlerini En Alt Birim Olan Mahallelere Kadar Kolay Ulaşmasını Sağlamıştır mıdır?	74
Tablo 31: Mahalle Olan Köyler, Hizmet Alma Konusunda Büyükşehir Belediyesinden Yeterli Ekipman, Araç Gereç Desteği Almakta mıdır?.....	75
Tablo 32: Mahalle Olan Köylere Tüzel Kişilikleri Geri Verilmeli midir?	75
Tablo 33: Mahalleye Dönüşen Köylere Görev Alanlarıyla İlgili Orantılı Destek ya da Kaynak Sağlanmakta mıdır?	76

Tablo 34: Değişen Yasa ile Birlikte Yerel Yönetimlerin Gelişimi Açısından Olumlu Etkilemekte midir?.....	76
Tablo 35: Eski Orman Köyüne Hizmet Götürmede Sorunlar Yaşanmakta mıdır?	77
Tablo 36: Köylerin Mahalle Olmasıyla Birlikte Aidiyet Sorunları Yaşanmakta mıdır?	77
Tablo 37: Köylerin Mahalle Olması Demokrasinin Gelişmesini sağlamış mıdır?	78
Tablo 38: Kanunla Birlikte Yönetimin Tek Elde Yani Büyükşehir Belediyelerinde Toplanması Hizmetlerin Etkin Dağılımını Sağlamış mıdır?	78
Tablo 39: Yol sorunu var mıdır?	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 40: İçme Suyu Sorunu Var mıdır?.....	79
Tablo 41: Köyün Kanalizasyon Sorunu Var mıdır?	80
Tablo 42: Köyün Eğitim Sorunu Var mıdır?.....	80
Tablo 43: Köyün Sağlık Sorunu Var mıdır?	81
Tablo 44: Köyün Güvenlik Sorunu Var mıdır?	81
Tablo 45: Köyün Sosyal Yaşam Sorunu Var mıdır?.....	82
Tablo 46: Köyün Çöp Sorunu Var mıdır?	82
Tablo 47: Köyün İmar Sorunları Var mıdır?.....	83
Tablo 48: Köyün Ulaşım Sorunu Var mıdır?	83
Tablo 49: Köyün Park Sorunu Var mıdır?.....	83
Tablo 50: Köyün Zabıta Sorunu Var mıdır?.....	84
Tablo 51: Mahalleye Dönüştükten Sonra Yol Sorunu Çözölmüş müdür?	85
Tablo 52: Mahalleye Dönüştükten Sonra İçme Suyu Sorunu Çözölmüş müdür?	85
Tablo 53: Mahalleye Dönüştükten Sonra Kanalizasyon Sorunu Çözölmüş müdür?	86
Tablo 54: Mahalleye Dönüştükten Sonra Eğitim Sorunu Çözölmüş müdür?.....	86
Tablo 55: Mahalleye Dönüştükten Sonra Sağlık Sorunu Çözölmüş müdür?.....	87
Tablo 56: Mahalleye Dönüştükten Sonra Güvenlik Sorunu Çözölmüş müdür?	88
Tablo 57: Mahalleye Dönüştükten Sosyal Yaşam Sorunu Çözölmüş müdür?.....	88
Tablo 58: Mahalleye Dönüştükten Sonra Çöp Sorunu Çözölmüş müdür?	89
Tablo 59: Mahalleye Dönüştükten Sonra İmar Sorunu Çözölmüş müdür?.....	89
Tablo 60: Mahalleye Dönüştükten Sonra Ulaşım Sorunu Çözölmüş müdür?	90
Tablo 61: Mahalleye Dönüştükten Sonra Park Sorunu Çözölmüş müdür?	90
Tablo 62: Mahalleye Dönüştükten Sonra Zabıta Sorunu Çözölmüş müdür?	91

EKLER DİZİNİ

EK

SAYFA

No

No

EK 1. Anket Formu Örneği.....	105
EK 2. ÖZGEÇMİŞ.....	108

KISALTMALAR

BŞB	: Büyük Şehir Belediyesi
Çev.	: Çeviren
Dr.	: Doktor
Ed.	: Editör
İHİD	: İdare Hukuku ve İlimler Dergisi
Kaysem	: Kamu Yönetimi Sempozyumu
MESS	: Metal Sanayiciler Sendikası
MİGM	: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TMMOB	: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
URL	: Uniform Resource Locator
vd.	: Diğerleri
YİKOB	: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

GİRİŞ

Dünyada yerel yönetim birimlerinin görevlerinde sürekli bir artışın görülmesi ve yerel yönetim birimlerinden beklentilerin hızla artması bu birimlerin hizmetleri yerine getirirken etkinlik ve verimlilik konusunda kendilerini geliştirmeyi zaruri kılmıştır. Değişen ve gelişen bu hizmetler tekrar tanımlanmış ve iyileştirilmiştir. Bazıları gereksiz görülürken bazıları varlığını sürdürmüştür. Türkiye’de sosyal, siyasal ve mali alanlarda yaşanan değişimler ve gelişimler merkezi yönetimler ile yerel yönetimler arasındaki ilişkilerde belirleyici olduğu kadar kamu yönetimlerinde yapısal değişimleri de beraberinde getirmiştir. Özellikle hizmetlerin ifa edilmesinde verimlilik- etkinlik sorunu, bütçenin dengeli dağılımı ve yerellik ile ilgili problemler yerinden yönetim birimlerinde ardı sıra gelen reform çalışmalarına ve etkili bir yerel yönetim sistemi arayışlarına devam edilmesine neden olmuştur.

Değişen koşullar ülkeleri sürekli iyiyi arama çabası içerisine sokmuştur. Türkiye’de yerel yönetim birimlerini iyileştirmeye yönelik ilk düzenlemeler Tanzimat döneminde başlamıştır. Özellikle 1980 tarihinden itibaren yerel yönetim birimlerini yenilemeye yönelik birçok adım atılmıştır. Genellikle Osmanlı kültüründen miras aldığımız merkezîyetçilik anlayışı nedeniyle yerinden yönetim birimlerinde ortaya çıkan yerellik ve özerk karar alma sorunlarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Yerinden yönetim birimleri ile ilgili son düzenleme 6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile yapılmıştır. Kanuna göre 14 il büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş ve büyükşehirlerde bulunan köy tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalle idari birimine dönüştürülmüştür.

Tezin amacı; 6360 sayılı Kanunun kamu hizmetlerinin yerine getirilmesine olan etkisinin incelenmesi, köy tüzel kişiliğini kaybederek mahalle statüsü kazanmış olan birimlerde hizmetlerin verimliliğinin ve uyumluluğunun araştırılmasıdır. Tezin konusu; 6360 sayılı Kanunun Tekirdağ ilinde mahalle olmuş köyler üzerinde etkinlik ve verimlilik açısından ne kadar etkili olduğunu incelemektir. 6360 sayılı Kanun sonrası büyükşehir belediyelerinin sınırlarının il mülki sınırlarına genişletilmiş olması, il ve ilçe belediyelerinin görev alanlarının genişlemesi sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Sorumluluğu artan büyükşehir belediyesi ve ilçe belediye yöneticilerini hizmet sunumunda ortaya çıkan sorunların düzeltilmesi hususunda bilinçlendirmek ve farkındalığını arttırmak, mahalle ölçeğinde yapılan araştırmanın, yönetim iradesini elinde bulunduran siyasilere atılan adımlarda faydalanabilecekleri bir kaynak niteliğinde olması tezin beklenen faydaları arasındadır. Tekirdağ ilinde yapılan bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli (survey) ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini amaçsal örneklem yöntemi ile seçilen Tekirdağ ilinde görev yapmakta olan 55 muhtar oluşturmaktadır. Araştırmada 48 soruluk 5'li likert tipi ölçek geliştirilmiş ve geliştirilen ölçeğin içeriği ve tezin konusuna uyumu açısından denetimi ve değerlendirilmesi alanında uzman kişilerin görüşleri ve onayları alınarak tamamlanmıştır.

Araştırma için yapılan anket çalışması Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde olan mahalleye dönüşmüş köylerde yapılmıştır. Anket çalışması yapılan muhtarlıkların bir kısmı merkez ilçe olan Süleymanpaşa'da bir kısmı ise sahil şeridinde bulunan Çorlu, Şarköy ve Marmaraereğlisi ilçelerinde yapılmıştır. Toplamda 55 muhtarlıkla yüz yüze, mail ve telefon aracılığıyla anket çalışması başarıyla tamamlanmıştır. 2019 Ocak ayında başlanan anket çalışması 2019 Haziran ayında sonuçlandırılmıştır.

Tezin birinci bölümünde Türk Kamu Yönetimi teşkilat yapısı ile ilgili yerel yönetimler bağlamında literatür taraması yapılmıştır. İkinci bölümde belediyeler, köyler ve mahalleler ile ilgili yapılan hukuki düzenlemeler üzerinde durulmuş; görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili açıklama yapıldıktan sonra 6360 sayılı Kanunun köy ve mahallelere olan etkilerinden söz edilmiştir. Son bölüm olan 3. Bölümde ise Tekirdağ'da 4 ilçeden karışık olarak seçilen 55 muhtar ile anket çalışması yapılarak analiz edilmiştir. Anketler SPSS 20 istatistik programında yorumlanmıştır. Anketin güvenilirliği Cronbach's Alpha yöntemine göre, köylerin mahalleye dönüşmesi ile ilgili 38 soru üzerinden değerlendirilmiş ve güvenilirlik oranı $0,91 > 0,9$ olarak hesaplanmıştır. Bu katsayı araştırmada kullanılan anketin yeterli güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

1. TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE İDARİ YAPILANMA

Üniter yapıdaki devletlerde idarenin yönetim yapısını iki farklı kavramla incelemek mümkündür. Bunlar merkezden yönetim ve yerinden yönetim (Adem-i Merkeziyet) kavramlarıdır. Ülkelerin idari yapılanmaları hiçbir zaman tam manasıyla ne merkeziyetçi olur ne de adem-i merkeziyetçi olur. Genellikle koordinasyonun daha etkin bir biçimde sağlanıp, kontrolün tek merkezde olması gerektiği düşüncesiyle merkeziyetçi yönetimin daha baskın bir şekilde uygulandığı söylenebilir (Nohutçu, 2007: 86). Federal sistemle yönetilen ülkelerde bu ikisinin yanında bir de federe devletler bulunmaktadır (Nadaroğlu, 1989: 20).

Bir ülkede sunulan hizmetlerin tek elde yani devlet tüzel kişiliği elinde bulundurulması merkeziyetçi yönetimi, bu faaliyet ve hizmetlerin bir bölümünün belli kuruluşlarca ifa edilmesi hali de yerinden yönetimi ifade etmektedir. Merkezi teşkilatın bünyesinde hizmet yürüten ancak hiyerarşik olarak merkeze bağlı olan örgütlenme biçimine ise taşra örgütlenmesi denir. Merkeziyetçi yönetimin bazı hizmetler konusundaki yetkilerinin taşra teşkilatlarında yürütülmesi halinde de yetki genişliği ilkesi ortaya çıkar (Gözübüyük, 2006: 94).

Bir ülkenin siyasi yapısının ne olduğunun bir önemi olmaksızın adı geçen iki ilkeye göre idari düzenlerini kurarlar. Merkezden yönetimde örgütlenme bakanlıklar ve taşra teşkilatı şeklinde görülürken, yerinden yönetimde örgütlenme yerel yönetim birimleri olan il özel idare, belediye ve köy ile sağlanır. Bir ülkenin idari örgütlenmesine tam anlamıyla ne merkeziyetçi yönetim hakim olur ne de yerel yönetim, ülkeler kendi sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik, tarihsel koşullarına göre merkezi yönetime ya da yerel yönetime ağırlık verirler. (Eryılmaz, 2013: 106).

1.1. Merkezden Yönetim (Centralization)

Merkezi yönetim, merkezden yönetim ya da centralization; yetkinin, gücün, otoritenin tümünün merkezi otorite tarafından kullanılmasıdır. Ayrıca, merkezden yönetim kamu hizmetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik kararların merkez memurlarınca verilmesi şeklinde tanımlanabilir (Tortop, 1999: 5). Merkezden yönetim ilkesi yönetimde tekliği esas alır ve kamu hizmetlerinin sunulmasında karar verici organ sadece merkezi birimlerdir.

Ülkenin tamamını ilgilendiren kararlar merkezi organlar tarafından alınır ancak daha iyi hizmet sunumunun sağlanması için merkezi hükümet taşrada örgütlenebilir. Taşra teşkilatını oluşturan birimler ile merkezi organlar arasında ise hiyerarşik denetim uygulanmaktadır. Taşrada merkez organlar tarafından oluşturulan bu birimler karar alma sürecinde merkeze bağılırlar, ayrı tüzel kişilikleri bulunmamaktadır. Taşra teşkilatının görevleri ve sunacakları hizmetlerin şekli merkezi organlar tarafından belirlenir (Şengül, 2010: 1).

Merkezden yönetim ilkesinde devlet, tüzel kişiliğe sahip tek kurumdur. Bu durumda tüzel kişiliğe sahip olan başka bir birim yoktur. Fakat, bir ülkede ne merkezden yönetim ne de yerinden yönetim tek başlarına uygulanmamaktadır. Bu yönetim ilkeleri birbirini tamamlayıcı özellik gösterir ve genellikle birlikte uygulanır (Parlak ve Sobacı, 2010). Herhangi bir ülkede yerel yönetimlerin mevcudiyet göstermesi, her ülkede doğal olarak bulunan yasama, yürütme ve yargı erklerinin gerçekleştirilmesine yönelik tüm hakların merkezi yönetim organlarınca kullanıldığı gerçeğini değiştirmemektedir (Ökmen ve Parlak, 2008: 6).

Merkezden yönetim ilkesi, ülkelerin kendi devlet sistemlerine göre belirledikleri ve uyguladıkları iki alt başlığa ayrılır. Bunlar, “Siyasi Merkeziyetçilik” ve “İdari Merkeziyetçilik” tir. Üniter devlet sistemine özgü olan siyasi merkeziyetçilik, merkez dışında hiçbir kurumun yasama ve yürütme yetkisi kullanmadığı yani tek merkezin karar verme, kanun yapma ve yürütme faaliyetlerini gerçekleştirme yetkisine sahip olduğu örgütlenme biçimidir. İdari merkeziyetçilik ise, idari faaliyetlerin yürütülmesi işlerinin tek merkezden kumanda edilmesini ifade eder (Eryılmaz, 2013: 107).

Merkezden yönetimin bu sistemle yönetilen ülkelere sağlayacağı faydalara kısaca değinecek olursak, kamu hizmetlerinin sunumunda eşitliğin sağlanması ve bu hizmetlerin tek merkezden yürütülerek oluşabilecek karmaşıklıkların önüne geçilmesi merkeziyetçi yönetimin avantajları arasında sayılabilir, ayrıca taşrada hizmet sunan personelin yerel baskılardan korunması merkezi yönetim sisteminin olumlu yönleri arasındadır (Gözübüyük, 2006: 95).

1.2. Yetki Genişliği (Tevsii Mezuniyet-Deconcentration)

Yetki genişliği ya da tevsii mezuniyet, merkezi yönetim sisteminin sakıncaları arasında sayılabilecek olan, tüm yetkilerin merkezi otoriteler elinde bulundurulması sorununa bir çözüm olarak ortaya çıkmıştır.

Özellikle geniş coğrafyaya yayılmış ülkelerin yerleşim birimlerine hizmet götürme esnasında yaşanabilecek aksaklıkların önüne geçebilmek ancak merkez birimlerinin yetkilerinin bir kısmını taşra örgütüne aktarması ile sağlanabilirdi. Merkez kadronun tüm yetkilere hakim güç olması alt birimlerle iletişimde dahi işlerin uzamasına, bürokrasi sorununun ortaya çıkmasına neden olduğu gibi, alt birimlere yetki verilmesini beklemek hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır. Vatandaşa hizmet götürmenin, düzeni sağlamanın aksatılabileceği durumunun söz konusu dahi olamayacağı görüşü nedeniyle, yetkilerin bir kısmının hizmetle alakalı memura devredilmesi mevzu bahis olmuştur. Yetki genişliği ilkesi gerçekleştirilirken, yetkilendirilen memura kendi iradesiyle karar verme yetkisi verilmemiştir, yetki kullanılırken merkezi idare adına kullanılır, ayrıca memura; merkezi otoritenin bilgisi ve yetkisi dahilinde hareket etme olanağı tanınmamıştır (Yıldırım, 2007: 12).

Merkezi yönetim taşra örgütü yöneticisine yetki devri yaparken bazı hususlara dikkat eder, bunlardan bir kısmı şöyledir; merkezi yönetim yetki devrini hizmetle alakalı en yakın birime aktarmaktadır ve memuru ne fazla yetkilendirir ne de yetkilerini sınırlı tutar yani yetki devri yapılacak memurun yetkisi ve görevi aynı düzeydedir. Ayrıca merkezi otorite yetki verirken, sorumluluk alan memuru denetleme görevini de göz ardı etmez (Tortop, 1999: 7). Yetki genişliği ilkesi, yalnız merkezi yönetimin taşra örgütünün kullanabildiği bir yetki olmayıp, herhangi bir kamu tüzel kişiliği ya da yerel yönetim birimleri içerisinde de bu yetkinin kullanılması bir engel teşkil etmemektedir. Ayrıca, yetki genişliği ilkesinin üniter devlet sistemiyle özdeşleştiği görüşü hakim olsa da, federal devlet sistemlerinde de uygulandığı söylenebilir (De Forges, Aktaran: Karaarslan, 2007: 26). Diğer yandan, merkezi yönetim yetki genişliğini iki şekilde kullanır. Hizmet esasına göre yetki genişliği ya da fonksiyonel yetki genişliği diğeri ise coğrafi yetki genişliğidir. Merkezi yönetimin yetkilerini söz konusu olan hizmet birimine ya da yöneticisine devretmesi fonksiyonel yetki genişliğidir buna kamu iktisadi teşebbüsleri örnek gösterilebilir. Coğrafi yetki genişliği ise taşra örgütüne yani bulunan coğrafi örgütün idarecisine yetki genişliği yetkisinin devredilmesidir (Ökmen ve Parlak, 2008: 10).

Yetki genişliği kavramını “yetki devri” ve “imza yetkisinden” ayırmak gerekir. Yetki devrinde esas sorumluluk yetkiyi verendedir. İsterse yetkiyi veren bu yetkiyi geri alabilir. Yetkilendirilen memur yetkisini merkez adına kullanır. İmza yetkisi ise, sorumluluğu azaltmak adına düşünülmüş bir formüldür. Yetkilendirilen memur, merkezin imzalaması gereken belgeleri imzalayarak merkezin yükünü hafifletir. İmza yetkisinde, yetki devrinde olduğu gibi yetki sahibi verdiği imza yetkisini geri alabilir ve imza yetkisi alan memur bu yetkiyi merkez adına kullanır (Eryılmaz, 2013: 114).

1.3. Yerinden Yönetim (Adem-i Merkeziyet-Decentralization)

Adem-i merkezileşen sistemde ya da desantralizasyon hareketlerinin artmasıyla birlikte üniter devlet sistemine eğilim göstere ülkelerde yerel yönetim birimleri etkin hale gelmiştir. Yerel yönetim birimlerinin idari ve mali olarak güçlenmesi, bu birimlerin imkanlarının artmasıyla paralel olarak etkinliğinin artmasına katkı sağlamıştır. Adem-i merkezileşme düzeyine göre bu birimlerin devlet sistemini etkilediği söylenebilir. Yerel yönetim birimlerine verilen özerklik düzeyi sistemin federal sisteme ya da yarı- federal sisteme dönüşmesine neden olabilir. Üniter devlet sisteminde yerel yönetimler merkeze yardımcı kuruluşlar olarak görevlerini ifa ederken, federal sistemde yerel yönetim birimleri bağımsız, özerk birimlerdir. Merkezle yetkileri bölüşen bu birimlerin, ayrı bütçesi ve idari yetkisi vardır. Merkezi örgütün yetkilendirmesiyle hareket etmezler, üniter devlet sistemindeki yerel yönetim birimlerinden en önemli farkı ise yürütme organlarının yanında yargı organlarının da bulunmasıdır. Bu birimlere federal sistemde federe devlet ya da devletçik denir. Federal devlet ise bu birimlerin üstünde yetki kullanan etkin güçtür (Biricik, 2014: 61- 62).

Yerinden yönetim kavramını açıklamak gerekirse; kamu hizmetleri ifa edilirken, karar alma ve uygulama gücünün merkezi örgütten bağımsız kurumlarca kullanılmasına yerinden yönetim denmektedir. Yerinden yönetim kuruluşları, merkez teşkilatına bağlı taşra örgütü ile olan hiyerarşik denetimden farklı olarak, merkezi idareye vesayet denetimi ile bağılıdır. Bu durumda, merkez teşkilatının yerinden yönetim birimleri üzerinde hiyerarşik denetim uygulama gücü yoktur.

Yerinden yönetim kuruluşlarına ayrı tüzel kişilik verilmesinin sonucu olarak, merkezi otoritenin bu kuruluşlar üzerinde kudret kullanma yöntemi vesayet denetimi olmuştur (Yıldırım, 2007: 13). Yerinden yönetim birimleri merkezden bağımsız bir kuruluş olarak varlığını göstermez, aksine merkezi örgüte yardımcı bu birimler, merkez teşkilatının

bir alt birimi olarak faaliyet gösterdikleri söylenebilir. Yerel yönetim, yerinden yönetim ya da adem-i merkeziyet olarak niteleyebileceğimiz bu birimler her ne kadar merkeze yardımcı kuruluşlar olarak ortaya çıksa da, öneminin anlaşılmasıyla hem mali hem idari hem de denetlenme şekli olarak geniş yetkilerle donatılmış demokratik birimlerdir (Kurt, 2014: 24- 25).

Bu birimlerin denetlenmesi ise, üniter devlet sistemine özgü olan idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde yapılmaktadır. Yerel yönetim birimlerinin üzerinde yapılan denetleme şekli idari vesayet denetimi iken, merkezin taşra örgütü üzerinde yapılan denetleme yöntemi hiyerarşik denetimdir (Toprak, 2014: 33).

Ayrıca yerinden yönetim idari olarak uygulandığı gibi, siyasal olarak ve yargısal olarak da uygulanabilir. Ancak siyasal ve yargısal olarak uygulandığı ülkelerin devlet sistemi federal özellik gösterir. Üniter devlet sisteminde ise yerinden yönetimlerin idari anlamda uygulanması söz konusudur. İdari anlamda yerinden yönetim yapısı da kendi içinde coğrafi olarak, yer yönünden ve hizmet fonksiyonları açısından ikiye ayrılmaktadır (Gözübüyük, 2006: 96).

1.3.1. Siyasi Yerinden Yönetim

Siyasi yerinden yönetim sistemini iyi kavrayabilmek için öncelikle bazı hususlara açıklama getirmek gerekir. Bu hususlar “üniter devlet” ve “federal devlet” ve “konfederasyon” kavramlarıdır. Tekçi devlet sistemi, diğer adıyla üniter devlet sistemi, bir tane yasama, yürütme ve yargı organının bulunması anlamına gelmektedir. Yürütme organının tek merkezden uygulanma zorunluluğu yoktur. Bu olgunun gerçekleştiği ülkede idari adem-i merkeziyetin uygulandığı söylenebilir. Üniter devlet sisteminin uygulandığı ülkelere örnek vermek gerekirse, bunların; Türkiye, Fransa, İngiltere, Yunanistan olduğu söylenebilir. Konfederasyon ise sözleşmeyle bir araya gelmiş, çoğu zaman savunma amaçlı birleşmiş devletlerden oluşur. Bir araya gelmiş bu devletlerin uluslararası kimlikleri muhafaza edilir ve istedikleri zaman konfederasyon üyeliğinden ayrılabilirler.

Uluslararası kimliğe sahip olmayan devletçiklerin bir araya gelerek oluşturdukları yapıya ise federal devlet denir. Ayrıca devletin ülkesinde siyasi adem-i merkeziyetin yani federalizmin uygulanması söz konusu olduğunda, birden fazla yasama organının ve yargı organının bulunması olağandır. Bu durumun doğal sonucu olarak da idari adem-i merkeziyet ortaya çıkmaktadır. Federal devlet sisteminde devletçikler kendi anayasalarını

yapabilir ve uygulayabilirler. Bu federe devletlerin kendi yargı organları vardır. Ancak bu devletlerin diledikleri zaman federal devletten ayrılma imkanları bulunmamaktadır. En üst anayasa olarak federal anayasayı kabul ederler. Bu anlamda federal devletin kendi bünyesindeki devletçiklerin ayrı yasama ve yürütme mekanizmalarının bulunması siyasi adem-i merkeziyetin varlığını ispatlar. Amerika birleşik devletleri, İsviçre federal devletlere örnek gösterilebilir (Nadaroğlu, 1989: 30).

Canatan federalizmi, *“bir toplumsal veya siyasal yapıda bu yapıyı oluşturan çeşitli birimlerin varlıklarını ve kimliklerini kaybetmeksizin bir araya getirilmesini öngören bir örgütlenme ilkesidir”* şeklinde tanımlamıştır (2006: 16). Siyasi adem-i merkeziyet ülkelerde farklı biçimde ortaya çıkmıştır, bunlar; eyalet, federe devletçik, land ve kantondur. Federal devlet sistemiyle yönetilen ülkelerde bu devletçikler diğer adıyla federe devletler yasa yapma ve yargılama hakkı olmasına rağmen, yerel yönetim birimleri bu hakkı kullanamaz. Bunun nedeni ise devlet hangi sistemle yönetilirse yönetilsin yasama ve yargılama gücünün sadece egemen güç tarafından kullanılmasıdır (Ökmen ve Parlak, 2008: 11).

Ayrıca federal devletin özelliklerine değinilecek olunursa, öncelikle halk iradesinin belirlenmesi konusunda üniter devlet sisteminden farklıdır. Yani üniter devlet sisteminde alınan kararlarda bütün halkın davranışı göz önünde bulundurulurken, federal devlet sisteminde sadece federe devletin vatandaşının kararı dikkate alınır. Ancak, yetkinin tüm halkı ilgilendirdiği durumda ülkenin tüm vatandaşlarının iradesi dikkate alınmaktadır. Ayrıca üniter devlet düzeninde tüzel kişiliğe sahip mahalli idare birimleri bulunmaktadır. Ancak bu yerinden yönetim birimlerinin yasama ve yargı faaliyetleri konusunda merkez ile yetki paylaşımı olmaz, sadece yürütme faaliyetleri konusunda paylaşım yapılır. Ayrıca üniter devlette merkezi otorite üstün güç konumundadır, federal devlette ise güç federe devletlerarasında eşit dağılmıştır. Yerel yönetimlerin durumu ise federal devletlerde karmaşık bir hal alır.

Üniter devlet sisteminde yönetim, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esasına göre gerçekleştiriliyor ancak federal devlette ise, federal devlet, federe devlet ve yerinden yönetim birimlerinin varlığı federal devlet düzenini daha karmaşık bir hale getirmiştir (Şengül, 2010: 7).

Federal sistemin en önemli avantajı bölgeler arası oluşabilecek farklılıklara göre hizmetlerin adaptasyon edilebilmesidir. Ancak üniter devlet sisteminde hizmetlerin merkezin politikaları üzerine dağıtılıyor olması farklılıklar konusunda sorunlar ortaya çıkarabilmektedir. Bu bakımdan üniter devlet sistemi kültürel farklılıkların daha az olduğu ve dar bir alana kurulmuş ülkelere daha uygun bir devlet sistemidir (Eryılmaz, 2013: 115). Yani federalizm aslında daha geniş alana yayılmış, etnik köken bakımından zengin, dil ve din ayrımı fazla olan ülkeler için daha elverişli olduğu söylenebilir. Federalizmin bu özelliği, farklı kültürlerin korunmasına olanak sağlar (Keleş ve Yavuz, 1983: 19).

1.3.2. İdari Yerinden Yönetim

İdari anlamda yetki paylaşımı olarak ifade edebileceğimiz, yönetsel yerinden yönetim kavramı; yasama ve yargı yetkilerinin merkez teşkilatı tarafından kurulan yerel yönetim birimleri tarafından kullanılması olarak tanımlanabilir (Keleş ve Yavuz, 1983: 22). Nohutçuya göre ise, kamu hizmetlerinin sunumunda kimi yetkilerin, merkezi hükümete bağlı, ekonomik ve idari olarak bağımsız olan yerinden yönetim örgütlerine aktarılmasıdır (Nohutçu, 2007: 89).

Ayrıca idari yerinden yönetimde, siyasi yerinden yönetim sisteminde olduğu gibi iktidarın paylaşılması söz konusu değildir, bu paylaşım yönetsel alandadır. Diğer taraftan, idari yerinden yönetimde egemenlik hakkını kullanan tek birim merkez teşkilatıdır ve idari konularda yapılacak olan paylaşımlar yalnız kanunlarla sağlanır. Her hangi bir hizmet konusunda yetki artırılması gerekse de yine bu karar da kanunla alınır. Merkezi yönetimin yetkisi olmadan yerinden yönetim birimleri etkinliğini arttıramaz. Merkezden yönetimin sakıncalarına çözüm olarak sunulmuş olan idari yerinden yönetim sisteminin, sorunlarını dile getiren vatandaş modelini destekleyici yönü de idari yerinden yönetim sisteminin olumlu yönleri arasında sayılabilir (Şengül, 2010: 8).

Eryılmaz ise idari yerinden yönetimi, coğrafi olarak bir bölgede yaşamını sürdüren halka hizmet sunan, merkezi yönetimin hiyerarşik denetimi altında olmayan ve kanun ile tüzel kişilik hakkı tanınmış hizmet birimleri olarak tanımlamaktadır. İdari yerinden yönetim birimleri mali ve idari yönden özerkliğe sahiptir, ancak bu siyasi yerinden yönetimde olduğu gibi bağımsızlık anlamına gelmemektedir. Diğer yandan vatandaşın yerel bölgede daha aktif ve katılımcı davranabilmesine katkı sağlayıcı yönünün bulunması nedeniyle yerinden yönetim birimlerinin, merkezi yönetimin sakıncalarını ortadan kaldırmaya yardımcı olduğu söylenebilir. (Eryılmaz, 2013: 116). İdari yerinden yönetim

birimlerinin önemi, farklı platformlarda defalarca dile getirilmekte ve özellikle bu birimlerin demokrasinin korunmasını sağlayan birimler olduğu açıktır. Bu birimlerin amacı demokratik, hukuk devleti oluşturmak ve duyarlı, katılımcı vatandaş modelini destekleyen yerinden yönetim birimlerini oluşturmaktır. Bu amaca yönelik olarak da tüm kesimler, birimlere yeterli desteği vermeli ve bu birimleri desteklemelidir. Birimlere verilen desteğin önemli bir kısmını ise mali destek oluşturmaktadır. Yerinden yönetim birimlerine sadece devlet tarafından maddi destekte bulunulmamalı, bu birimlerin kendi gelirlerini sağlayabilecekleri gelir mekanizmaları oluşturulmasına yardımcı olunmalıdır. Gelişen dünya ülkeleri karşısında, ulusal düzeyde bu birimlere destek verilmesi gerekir ve bu birimlerinin güçlendirilmesi için daha fazla çaba sarf edilmesi ülkelerin yararına olacaktır (Yeter, 1992: 19- 21).

Yasama ve yargı yetkisini kullanma hakkının merkezi idareye ait olması idari yerinden yönetim sisteminin en önemli özelliğidir. Ancak dünyada buna aykırı durumlar söz konusudur, örneğin İngiltere’de sulh hakimliği görevinin yerinden yönetim birimlerine verilmiş olması, istisnai bir durum olarak varlık göstermektedir. Bu durumun açıklaması ise İngiltere’nin yargı düzeninin kendine has (sui generis) olması şeklinden yapılabilir (Nadaroğlu, 1989: 32).

İdari yerinden yönetim kendi içinde ikiye ayrılır. Bunlar hizmet (Fonksiyonel) yerinden yönetim ve coğrafi yerinden yönetimdir. Hizmet yerinden yönetim; eğitim, kültür, ticaret vs. konularına göre ayrılmış hizmetlerin, merkezin hiyerarşisi dışında tüzel kişiliğe sahip birimlerce ifa edilmesi şeklinde açıklanabilir (Toprak, 2014: 34). Coğrafi yönden yerinden yönetim ise, bir bölgede nüfusun yoğunluğuna göre oluşturulmuş birimler tarafından bu bölgede yaşayan topluluğa daha etkin hizmet götürmek amacıyla kamu hizmeti sunulmasıdır. Coğrafi (yer) yönden yerinden yönetim birimleri anayasada belirtilmiş olan, il özel idare, belediye ve köy idari birimleridir (Resmi Gazete, 1982: 35).

1.3.2.1. Hizmet (Fonksiyonel) Yönünden Yerel Yönetim

Teknik anlamda uzmanlık gerektiren hizmetlerin sunumunda merkezi yönetimin gerekli özeni gösteremeyeceği düşüncesiyle, bu hizmetlerin merkezi yönetimin hiyerarşisi dışında özerk birimlerce yerine getirilmesine hizmet yerinden yönetim denir. Kendi organları olan ve varlığını bağımsız olarak idame ettiren bu birimlerin ayrı mali yapısı da mevcuttur. Yerinden yönetimin özelliği olan özerk birim uygulamasının burada daha çok teknik bilgiye sahip uzman birimlere verildiği görülür. (Ulusoy ve Akdemir, 2005). Bu

birimlere ise üniversiteler, iktisadi devlet teşekkülleri, TRT, ticaret ve sanayi odaları örnek gösterilebilir (Yıldırım, 2007: 14).

Hizmet yerinden yönetimin asıl amacı, uzmanlık gerektiren hizmetlerin merkezi hükümet tarafından iyi ifa edilemeyeceği düşüncesiyle bu hizmetleri, örgütlenmiş ve yetkilerle donatılmış olan birimlere aktararak daha iyi bir hizmet sunumu gerçekleştirmektir. Bu birimlerin ayrı inisiyatif kullanma haklarının olması, bütçelerinin ve uzman personelinin bulunması hizmet sunumunda gerekli özeni göstermelerini sağlamaktadır. Hizmet yerinden yönetim birimlerinin ortaya çıkış serüveni, diğer kurum ve kuruluşlara nazaran daha yenidir ve sebepleri oldukça fazladır. Birinci dünya savaşından sonra devletin sorumluluğunun artması, devletten beklentinin yükselmesi, devletleri çözüm arayışına sokmuştur. Kamu kurumlarının hizmet sorumluluğunun artması sonucunda, geleneksel yönetim yapısındaki merkezîyetçi sistemin hizmet sunumunu etkilediği yönler göz önünde bulundurularak, uzman birimlerin örgütlenişi olarak tanımlanabilen hizmet yerinden yönetim birimleri ortaya çıkmıştır. Bu birimlerin ortaya çıkışını “fonksiyonel”, “yönetimsel” ve “siyasi” olarak başlıklar altında incelemek mümkündür. Yukarıda da bahsedildiği gibi verimliliğin artırılması düşüncesiyle hizmet yerinden yönetim birimlerinin ortaya çıkmasını fonksiyonellik başlığı altınca incelemek mümkündür. Yerel bölgelerde eşit hizmet sunumunu arzu etme ve bu birimlere özerklik verilerek siyasilerin bu birimler üzerindeki etkisini azaltma düşüncesi ise siyasi neden altında incelenebilir. Son olarak idari neden ise, yöneticilerin her zaman baskılardan uzak, özerk birimlerde çalışmayı hayal etmeleri ve bütçe olarak özgür olmalarının daha etkin hizmet sunmalarına yardımcı olacağı düşünceleri de idari neden arasında sayılabilir (Eryılmaz, 2013: 118).

1.3.2.2. Yer (Coğrafi) Yönünden Yerel Yönetim

Coğrafi yerinden yönetim ya da mahalli idareler, hizmet yerinden yönetimin aksine hizmet esasına göre örgütlenmemiş olup, coğrafya, yer, bölge esasına göre örgütlenmiştir (Tortop, 1999: 12). İl, köy, kent, kasaba gibi belli bir alanda yaşayan vatandaşın ihtiyaçlarına ve farklı isteklerine karşı, daha etkin hizmet sunmak amacıyla kurulmuş olan mahalli idareler, anayasada tanınmış olan idari özerklik kapsamında, o bölgede yaşayan bireylerin seçimiyle oluşan organlar tarafından yönetilmektedir (Eryılmaz, 2013: 130). Mahalli idarelerin demokratik ilkeleri bünyesinde barındırması, bu kurumu diğerlerinden ayıran en önemli özelliğidir. Mahalli idare birimlerinin organlarının, karar verme ve yürütme birimlerinin o bölgede yaşayan halk tarafından seçimle oluşturulması, mahalli

idare birimlerini halkın kendi kendisini yönetmesine olanak sağlayan demokratik birimler yapmaktadır (Çiftçi, 1989: 5). Ayrıca mahalli idare birimlerini, merkezin hiyerarşik denetimi altında bulunan taşra örgütlerinden ayıran en önemli yanı, merkezi otoritenin vesayet denetimi altında olmasıdır. Diğer yandan hizmet yerinden yönetim birimleri de coğrafi yerinden yönetim birimleri gibi merkezi yönetimin vesayet denetimi altında bulunmaktadır, birbirinden ayrılan yönü ise, hizmet yerinden yönetim birimlerinde özerkliğin teknik hizmete verilmesi, coğrafi yerinden yönetimde ise özerkliğin o bölgede yaşayan halka verilmesidir (Onar, 1966: 612- 613).

Coğrafi yerinden yönetim birimlerinin asıl amacı bir bölge, köy, kent, kasaba ya da belediye vatandaşının, ihtiyaçlarının da farklılaşabileceği düşüncesine dayanarak, gereksinimlerini, organlarını kendilerinin seçerek oluşturduğu birimlerce karşılanmasıdır. Ayrıca coğrafi yerinden yönetim, yardımlaşma kültürünü geliştirmekte ve barışı sağlamaya yardımcı olmaktadır. Çünkü bu birimler arasındaki siyasi ilişki, uzlaşma ve hoş görünün sonucu olarak ortaya çıkar. Ayrıca coğrafi yerinden yönetim birimlerinin geliştiği toplumların, iç barışın sağlandığı toplumlar olduğu görülmektedir. Diğer yandan yerinden yönetim birimlerinin çalışmalarının birbirinden farklı olması, coğrafi bölgeler arasında dengesizliklerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu birimlerin asıl amacı, aşırı merkeziyetçiliğin azaltılması ve yerel yönetimlere idari özerklik verilerek, kargaşanın önüne geçilmesidir (Eryılmaz, 2013: 119- 121).

1.4. İdarenin Bütünlüğü İlkesi

Genelde ülkelerin idari sistemi, parçalı bir yapı göstermektedir. Bu parçalanma, hizmet sunumu ve hizmetleri ifa edecek örgütler arasında görülmektedir. Kamu yönetim yapısı merkezi yönetim ve yerinden yönetim olarak ikiye ayrılmış ve merkezi yönetim de kendi içinde başkent teşkilatı ve taşra teşkilatı olarak ikiye ayrılmıştır. Ayrıca, yerinden yönetim birimleri de hizmet yönünden ve coğrafi yönden olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Aslında bu ayırım kendi içinde bir bütünü oluşturmaktadır. Bu bütünlüğe ise, idarenin bütünlüğü ilkesi denmektedir (Parlak ve Sobacı, 2010: 17). İdarenin bütünlüğü ilkesi, bu sistem içerisinde yer alan tüm örgütlerin, merkezi yönetim faaliyetlerinin amaçları doğrultusunda, işlerin ifa edilmesi ve hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir (Yıldırım, 2005: 6).

İdarenin bütünlüğü iki farklı yoldan sağlanır. Bunlar hiyerarşi ve idari vesayet yetkisidir. Hiyerarşi, merkezi yönetim yapılanması içinde bulunan taşra teşkilatı üzerinde

uygulanan denetim yetkisidir. Bu denetim kademeli olarak sağlanır ve astların üstlerine karşı denetlendiği sistemdir. İl ve ilçe örgütlenmelerinin bünyesinde bulunan her türlü memur, merkez tarafından hiyerarşik denetime tabidir. İdari vesayet ise, merkezi yönetimin, yerinden yönetim birimleri üzerinde uyguladığı denetleme yöntemidir. İl özel idare, belediye ve köy yapılanmaları, merkezi idarenin idari vesayet denetimine tabidir. Bu denetim sisteminin, hiyerarşik denetime göre daha sınırlı olduğu söylenilebilir. (Ökmen ve Parlak, 2008: 16).

1.4.1. İdari Vesayet Denetimi

Yerel yönetim birimlerinin, bir bölgede faaliyet gösteriyor olması ve ayrı tüzel kişiliğinin bulunması bu birimleri bir anlamda, merkeze karşı güçlü bir konuma getirmiştir. Yerel yönetim birimlerinin, kendine ait mali bağımsızlığı ve halk tarafından seçilen karar organlarının bulunması, merkezi bu birimler üzerindeki yetkisini kısmen sınırlamıştır. Ancak, merkezi yönetim birimlerinin ve yerinden yönetim birimlerinin bir bütün olarak işleyişinin sonucunda, yerel yönetim birimlerinin de, denetime tabi tutulması kaçınılmaz olmuştur. Yerel yönetim birimlerinin, kamu yararının sağlanmasında, etkin bir rol üstlenmesi, bu birimlerin idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde, denetlenmesini mecbur kılmıştır. Ancak bu denetleme sisteminin farklı ülkelerde birçok örneği vardır.

Yerel yönetim birimlerine tanınacak hakların kapsamı hala tartışılmaktadır. Ayrıca yerel yönetim birimlerinin denetlenmesi “iç denetim” ve “dış denetim” olarak ikiye ayrılmıştır. Yerel yönetim biriminin, denetimini kendisinin yapması “iç denetim” olurken, merkezi yönetimce denetlenmesi “dış denetim” olarak açıklanabilir (Ökmen ve Parlak, 2008: 17). Dış denetim yapılırken, yargı organının, meclisin ve yürütme organının yaptığı denetimler birbirinden farklıdır. İdari vesayet denetimini yapan organ yürütme organıyken (Ulusoy ve Akdemir, 2005: 26), parlamentonun, yerinden yönetim birimlerine birtakım haklar vermesi ve bu hakların toplum faydası için kullanılıp kullanılmadığını denetleme yöntemi siyasi denetimdir (Arsan, 1978: 9). Ayrıca, mahalli idarelerin, tüm faaliyetlerinin hukuka uygunluğunun denetlenmesine de yargı denetimi denmektedir (Karanfiloğlu, 2000: 8). Vesayet kavramı, merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında, üniter devlet sistemine özgü olan idarenin bütünlüğü ilkesine uygun olarak yapılan denetim türüdür Bu yetki yerel yönetim birimlerinin işlemleri, organları ve birim personeli üzerinde kullanılmaktadır. Ayrıca bu yetkiyi kullanan başlıca yetkililer; içişleri bakanı, vali ve kaymakamdır (Biricik, 2014: 40).

İdari vesayet, merkezi yönetimin, yerinden yönetim birimlerinin faaliyetlerini denetleme ve bozabilme yetkisidir (Yıldırım, 2005: 8). İdari vesayet yetkisinin bireyler üzerinde ve işlemler üzerinde ki etkisi birbirinden farklıdır. Kişiler üzerinde ki vesayet yetkisi sadece görevden uzaklaştırma ile sınırlıdır. Denetim yapan merkezin, yerinden yönetim memurunu denetlerken o kişinin yerine geçerek karar verme yetkisi yoktur. Ancak işlemler üzerinde ki vesayet yetkisinde, yapılan işlem hakkında iptal, onama, erteleme kararı alınabilir (Parlak ve Sobacı, 2010: 18). Ayrıca, idari vesayet yetkisini kullanacak olan birim ya da kişi merkezi yönetim bünyesinde olmalıdır (Özay, 1996: 166).

İdari vesayet denetimine ihtiyaç duyulmasının nedeni ise, yerinden yönetim birimlerinin, ülke bütünlüğünü tehlikeye sokabilecek kararlar alma olasılığının olmasıdır. Merkezi yönetim, ortaya çıkabilecek sorunlara etkin müdahale etmek için ya da yerinden yönetim birimlerinin, toplumsal çıkarlara uygun hizmet sunumunu sağlamak amacıyla idari vesayet yetkisini kullanır (Güran, 1983: 53).

İdari vesayet yetkisinin, işlemler üzerinde ki etkileri ise, şöyle açıklanabilir. Öncelikle yerinden yönetim birimleri alacağı kararları, merkezin onayına sunar, merkezin onaylamadığı kararların ise geçerliliği yoktur ve merkezi yönetim, yerinden yönetim birimlerinin vermiş olduğu kararları, bozabilme ve iptal etme yetkisine sahiptir (Tortop, 1999: 14). İdari vesayet denetimi ile hiyerarşik denetim arasında bir takım farklar vardır. Hiyerarşi de tek bir tüzelkişi vardır ve bu tüzel kişiliğin içinde astın üste karşı denetlenmesi söz konusudur. Yani burada iki farklı icrai işlem yoktur. İdari vesayet denetiminde ise, iki ayrı tüzel kişiliğin olması iki farklı işlem olduğunu gösterir (Yıldırım, 2005: 11). İdari vesayet sisteminde, merkezi yönetim, yerinden yönetim birimlerini denetleme hakkını anayasadan alır ve kanunların verdiği çerçevede kullanabilir (Resmi Gazete, 1982: 35).

1.4.2. Hiyerarşik Denetim

Hiyerarşinin kelime anlamı, basamak basamak sıralanma, kademelenmedir. Kamu yönetimi teşkilatı içerisinde, tüm memur ve görevlilerin, kademelendirilerek, en üstteki yöneticinin daha etkin olması amaçlanır (Versan, 1990: 77). Bir başka deyişle, merkezi otoritenin, merkezi örgütün veya taşra teşkilatının, tüm kararlarına ve işlemlerine, hukuka uygunluk ve yerindelik denetimi yapmasına hiyerarşik denetim denir. Hiyerarşik denetim, üst memurun, alt memura emir ve talimat verme olanağı verdiği için sert bir denetim sistemidir (Nohutçu, 2007: 92).

Hiyerarşi, kademe kademe, alttan üste doğru, idari yönetimin ve memurun birbirine bağlanması anlamına gelir ve bu güce, “hiyerarşik güç” denmektedir. Üstteki memurun, işlemler üzerinde veya kişiler üzerinde bu gücünü kullanmasına ise “hiyerarşik yetki” denmektedir. Kişiler üzerindeki hiyerarşik denetim, alt memurun, memuriyeti ile ilgili işlem yapma veya disiplin yetkilerini kapsarken, işlemler üzerindeki yetkisi ise, üst memur alt memurun işlemlerini gerek yerindelik gerekse hukukilik yönünden denetleyebilir, ayrıca gerekliliğini görürse bu işlemleri iptal edebilir ya da geri alabilir (Parlak ve Sobacı, 2010: 17).

Hiyerarşik denetim ilkesinde, üst birim memuru, alt birim memurundan bir karar almasını, işlem yapmasını veya işleyişe koyduğu bir işlemi geri almasını isteyebilir. Üst bu yetkisini kullanırken, hukuka uygunluğa aykırılık gerekçesiyle talimat verebilir, ya da yerindelik ilkesine aykırılık nedeniyle işlemin iptalini isteyebilir. Ast memur ise kanunsuz emir dışında üstünün verdiği talimatlara uymakla yükümlüdür. Ancak hiçbir zaman üst memur, alt birim memurunun yerine geçerek karar veremez, onun yerine işlem yapamaz (Yıldırım, 2005: 6). Yetkisizliğin, demokratik değerlerin korunması açısından daha önemli olduğu ortadadır. Ayrıca, üst memurun, alt memura yasalarla verilen görevin dışarısına çıkmaması için bir fren mekanizması görmesi amacıyla yetkiler kanunla sınırlandırılmıştır (Yayla, 1990: 95).

Son olarak ise, hiyerarşi ile vesayet denetimi arasında bir takım farklılıklar vardır. Bunlardan bahsetmek gerekirse öncelikle, hiyerarşik denetimde üst memurun, alt memura doğrudan emir ve talimat verme yetkisi vardır. Alt memur, hiyerarşik olarak bağlı olduğu üstünün bu emirlerini yerine getirmekle mükelleftir. Ayrıca üst memur, astının işlemlerini iptal edebilir, ancak vesayet denetiminde, iki farklı tüzel kişiliğin bulunması nedeniyle, vesayet denetimi altındaki birime ya da kişiye doğrudan emir ve talimat verilemez ve işlemleri belli yasal süreç dışında iptal edilemez. Diğer bir husus ise, hiyerarşik denetim sadece merkezi sistem içinde uygulanmaz, yerinden yönetim birimlerinin kendi içlerinde de hiyerarşik bir düzen vardır. Bu yetkinin, daha çok merkezi sistem içinde görülmesinin nedeni ise merkezin, taşra örgütüyle birlikte sağlam bir bütünlük içerisinde örgütlenmiş olmasındandır (Gözübüyük, 2006: 102-103). Kısaca, hiyerarşi, her kamu tüzel kişiliğinin kendi içinde bütünlüğü ve düzeni sağlarken, idari vesayet, merkezi yönetim ve yerinden yönetimler arasında, idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde etkin bir denetim sağlar (Ökmen ve Parlak, 2008: 16).

1.5. Hizmette Yerellik İlkesi/ Subsidiarite İlkesi

Tanım olarak, bir bölgedeki halka sunulacak olan hizmetin, o bölge halkına yakın olan birim tarafından verilmesi anlamına gelir (Nohutçu, 2007: 93). Subsidiarite ilkesinin yerine kullanılabilir eş anlamlı kavramlar ise hizmette yerellik ve hizmette halka yakınlık ifadeleridir (Canatan, 2001: 1-2). Subsidiarite ilkesine ilk olarak, 1992 tarihinde yapılan Maastricht Anlaşmasıyla değinilmiştir. Anlaşmada yerel toplumun yerel birimler tarafından yönetime dahil edilmesi ve hizmet sunumunda en yakın birimin topluma faydalı olması, subsidiarite ilkesinin demokrasinin koruyucusu olarak görülmesinde etkili olmuştur (Keleş, 1995: 8). Bu anlaşmada sadece hizmette yerellik ilkesine yer verilmemiş, bunun yanında serbest piyasa ekonomisine ve kamu maliyenin en doğru şekilde yürütülmesine de değinilmiştir. Yerel yönetimlerin varlığı, merkezi otorite ile bu birimler arasında bir çatışma doğurmaz, aksine bu birimlerin varlığı, hizmetlerin halka sunumunda etkinliğini arttırıp, katılımcı demokratik bir vatandaş modelinin oluşmasına yardımcı olduğu için, subsidiarite ilkesi uluslararası alanda büyük öneme sahiptir. İyi bir idareye sahip, demokratik, gelişmiş bir Avrupa oluşturmak amacını taşıyan bu ilke, merkez ve yerel yönetim birimleri tarafından özümseyip, uygulamaya koyulduğu takdirde amacını yerine getirecektir (Toprak, 2014: 42).

Subsidiarite ilkesi üzerine çok fazla eleştiriler yapılan bir ilkedir. Bütün birimlerde vatandaşlara inisiyatif verme isteği, hem Avrupa birliğinin gündeminde olmuştur hem de desantralizasyon hareketinin bir gereği olarak ortaya çıkmıştır. Merkezi idare ile yerel yönetimler arasında görev bölüşümünde de etkin olarak uygulanır. Merkezi idare ancak, yerel birimlerin hiçbir görevini tam anlamıyla yerine getiremediği durumlarda devreye girerek hizmetleri yürütme kararı alır. Avrupa Birliğinin gündeminde yer alan ilkenin aslında, birlik üyesi ülkelerin aşırı merkeziyetçi eğilimlerden korunmak istemesi ve yerelde ülke bütünlüğüne gelebilecek zararlardan korunma kaygısıyla bu ilkeye önem verdikleri görülür (Eryılmaz, 2013: 126).

Ayrıca, hizmetin sunumundaki etkinlik ve verimlilik o hizmeti kimin sunacağı konusundaki kıstastır. Yani bir hizmeti daha büyük ölçekteki bir birimin sunması daha etkili olursa o birimin bu görevi üstlenmesi kamu yararı açısından daha iyi olacaktır. Bu durumda bazı yerel ihtiyaçlar mahalli sınırları aşabileceği gibi bazı yerel ihtiyaçların merkezi idare tarafından karşılanması da mümkündür. Hizmette halka yakınlık ilkesi ile vatandaşa götürülen hizmetin etkinliğinin ve verimliliğinin arttırılması amaçlanmıştır.

Subsidiarite ilkesinin gündeme gelmesini gerekli kılan en önemli olay ise, hizmet üreten ve kaynak kullanımında etkin olan yerel yönetim birimlerini ön plana çıkararak, etkin hizmet sunumunun sağlayıcıları olan bu birimlerin ehemmiyetinin anlaşılmasını sağlamaktır. Bu ilkenin uygulanmasına duyulan ihtiyacın altında yatan en önemli sebep ise iktisadi ve ekonomik kaygılardır. Yani hizmette yerellik ilkesi, hizmetin o hizmetten faydalanacak olanlara en yakın olan yerinden yönetim birimi tarafından sunulması etkin kaynak kullanımına katkı sağlayacaktır (Zeyrekli ve Ekizcereloğlu, 2007: 33- 34).

1.6. Yerel Yönetimlere İhtiyaç Duyulmasının Nedenleri

Geniş bir coğrafi alana yayılmış olan devletin, birçok görev ve sorumluluğu vardır. Bu görev ve sorumluluğun çeşitliliği, dolayısıyla merkezi idarenin etkin hizmet sunumunu zorlaştırmıştır. Bütün yetkinin merkez tarafından kullanılıyor olması ve türlü işlemlerle ilgili kararların yine merkez tarafından veriliyor olması, işlemlerin yavaş yapılmasına neden olmuş ve hızlı bir biçimde faaliyet sürdürme olanağını sınırlamıştır. Ayrıca ülke sınırları içinde merkezi idarenin ihtiyaçlarını belirleyemeyeceği alanların ortaya çıkması, yerel bölgelerdeki halka hizmet götürülmesini zorlaştırmıştır (Tortop, 1999: 24).

Yerel yönetimler, merkezi idarenin yanında kamu hizmetlerinin yürütülmesine yardımcı olan, karar organlarının halk tarafından seçildiği kamu tüzel kişileridir. Karar organları halk tarafından seçilen ve merkez tarafından vesayet denetimine tabi olan bu birimlerin, ortaya çıkışı kesin bir tarihle ifade edilemez. Ancak demokratikleşmenin yerel yönetim birimlerinin ortaya çıkmasıyla başladığı söylenebilir. Bu birimler merkez idarenin ulaşamadığı halka ulaşır, onları yönetime katar ve vatandaşa hizmet götürür (Toprak, 2014: 38-39). Yerel yönetim birimleri, daha çok gelişmekte olan ülkelerin problemlerini çözmede etkin bir araç olarak kullanılır. İdari sistemini oturtamamış ülkelerde, iyi bir idareci ve kadro güzel sonuçlar alınmasına neden olabilir. Siyasi, sosyal, ekonomik sebeplerden dolayı merkezleşmiş ülkelerde görülen aşırı merkeziyetçilik sonucunda ortaya çıkmış olan desantralizasyon düşüncesi, bürokratikleşmenin azalmasına, merkezin politikalarını yerel ihtiyaçlara göre uyarlamaya, etkin hizmet sunumuna, karar alma sorumluluğunun merkez dışındaki birimlere aktarılmasına katkı sağlar (Eryılmaz, 2013: 124).

Yerel yönetimlerin, belli ihtiyaçları karşılama ve politikaları uygulamak amacıyla oluşturulmasının dışında, bu amaç; siyasal, toplumsal ve idari anlamda ihtiyaçları karşılamayı da içinde barındırır. Öncelikle siyasal amaçla neyin ifade edildiğini açıklayacak olursak, siyasal bütünlük ve uluslaşma kavramını açıklamak gerekir. Yerel

yönetimlere aşırı yetki verilmesiyle, siyasi birliğin güçlü olmadığı ülkelerde sorun çıkma ihtimalinin her zaman göz önünde bulundurulması gerekir. Bu gibi tehdit altında olan alanların, yerel yönetim birimlerinin, sadece merkez politikalarına uygun şekilde hizmet etmesini sağlamak amacıyla tedbir alınması da merkezi yönetimin dikkate alması gereken en önemli husustur.

Toplumsal olarak ilerleme ve gelişme, devletten beklentilerin artmasına neden olmuştur. Okuryazarlık seviyesinin yükseldiği bir ülkede vatandaşın kültür düzeyinin artmasıyla doğru orantılı olarak yerel yönetim birimlerinin de geliştiği ve yaygınlaştığı gözlemlenir. İdari anlamda, yerel yönetim birimlerine ihtiyaç duyulmasının en açık nedeni ise tüm hizmetlerin merkezden idare edilmesinin olanaksızlığıdır. Merkezi yönetimin, hizmet bölüşümünü, bu hizmeti en iyi ifa edecek birime vermesi, toplum faydası ve politikaların amaca uygun yürütülmesi açısından en doğru olanıdır. Ayrıca bütün sorumluluğun merkezi idarede olmayıp, alt birimlere aktarılması merkezi idareyi daha etkin ve enerjik yapmaktadır (Keleş ve Yavuz, 1983: 32- 36). Bu birimler, üretilen kamu mal ve hizmetlerin sunumunda, kaynak kullanımının etkinliğinde, yürütülen bu hizmetlerin vatandaşın isteklerine uygun olarak yerine getirilmesinde oldukça önem taşımaktadır (ve Akdemir, 2005: 21-22).

Yerel yönetimlerin siyasi, toplumsal ve yönetsel işlevlerinin içinde bahsedebileceğimiz diğer fonksiyonları da vardır. Yerel yönetimler öncelikle toplumsal birlik ve bütünlüğün sağlanmasında büyük bir görev üstlenirler. Ayrıca vatandaşların bu birimlerin idarecilerini kendilerinin seçiyor olması, yönetimde toplumun da söz hakkı olduğunun göstergesidir (Keleş, 1994: 42).

Yerel yönetimlere ihtiyaç duyulmasının nedenleri yukarıda açıklanmaya çalışılmıştır. Ancak, bu birimlerin varlığının gereksiz olduğunu vurgulayan ve tüm hizmet ve faaliyetlerin merkezi yönetim tarafından ifa edilmesinin daha uygun olduğunu savunan görüşler de vardır. Bunlardan ilki merkezi sistemin, gelişen teknoloji ile imkanlarının artması, yerel yönetim birimlerinin alması gereken kararları ve uygulamaya koyduğu işlemleri, bu teknik bilgi sayesinde tek merkezden uygulayabileceğini savunur. Özellikle eğitim, sağlık ve sosyal yardım gibi önemli hususlarda, yerel yönetim birimlerinin farklı bölgelerin ekonomik durumuyla doğru orantılı olarak hizmet verileceğini ve mali olarak bütçesi düşük olan birimlerin bu hizmetleri diğer bölgeye göre daha eksik biçimde vatandaşla ileticeği kaygısını dile getirir. Yerel yönetim birimlerinin bütçelerinin farklı

olması ve hizmetlerin ülke düzeyinde dengesiz dağılmasına neden olması yine yerinden yönetim birimlerinin varlığına getirilen eleştiriler arasındadır (Tortop, 1999: 25).

1.7. Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetimin Faydalı Sakıncalı ve Yönleri

Kamu hizmetlerinin çeşitlenmesi sonucunda, her bölge için ayrı birimlerin bu hizmetleri yerine getirmesi için örgütlenmesi, yönetsel olarak karmaşıklığı ortaya çıkarmıştır. Bu hizmetlerin sadece merkez tarafından ifa edilmesinin faydalı ve zararlı yönleri olduğu gibi, hizmetlerin tümünün yerinden yönetim birimleri tarafından yerine getirilmesinin de faydalı ve sakıncalı yönleri vardır (Gözübüyük, 1996: 38).

Merkezi yönetimin en önemli özelliği, yönetimin tek elde bulundurulması ve tüm yetkilere merkezin hâkim olmasıdır. Bu da merkezi yönetimi etkin ve güçlü yapar. Ayrıca merkezden yönetim ilkesinin hâkim olması, bütçe kontrolünü kolaylaştırır ve hizmetlerin her bölgeye aynı düzeyde götürülmesine yardımcı olur. Bunlar merkezi yönetimin olumlu yönleri arasında sayılırken, olumsuz yönleri ise şu şekildedir. Öncelikle merkezi yönetim, halkın yönetime katılımını sınırlandırdığı için, daha az demokratiktir ve yerel hizmetlerin sunumunda ihtiyaçlara göre şekillenmesi zordur. Ayrıca merkezi yönetim ilkesinde, bürokratik işlemler uzun süre devam ettiği için kırtasiyecilik de artar (Ökmen ve Parlak, 2008: 9).

Yer yönünden yerel yönetimlerin faydalı ve sakıncalı yönleri ise şu şekilde ifade edilebilir. İdari yöneticilerin halk tarafından seçiliyor olması, yerel yönetimleri demokratik yapan en önemli özelliğidir. Ayrıca yerel yönetimlerin, halka yakın olması ihtiyaçların etkin şekilde karşılanmasına yardımcı olur ve bu hizmetlerin sunumunda, bürokratik işlemler uzun bir zaman almaz. Ancak yerel yönetimlere tanınan geniş haklar, ülke bütünlüğünü tehlikeye sokabilir. Bu yerel yönetimleri, bir bölgedeki ihtiyaçlara göre şekilleniyor olması, bölgeler arası eşitsizlikleri ortaya çıkarabilir ve bu birimlerin ayrı bütçelerinin olması mali denetimi zorlaştırır (Parlak ve Sobacı, 2005: 17). Ayrıca ülke içinde devam eden bir siyasi çekişmenin olması, mahalli idarelerin yetkilerinin azaltılmasına neden olabilir (Eryılmaz, 2013: 121). Merkezi yönetimin, savunma yetkisi ve mali yetkileri elinde bulundurma hakkı, merkezi otoriteyi doğal olarak güçlendirmiştir. Ancak merkezi otoritenin tüm yetkileri elinde bulundurmasının faydalı yönleri olacağı gibi, bürokrasinin artması, kâğıt işlerinin gecikmesi ve ihtiyaçların yeterince yerine getirilememesi şeklinde olumsuz yönleri de bulunur. Yerinden yönetim birimlerinin ise

demokrasi düşüncesiyle kurulmuş birimler olması, yönetimde halkın iradesinin bulunmasına katkı sağlaması, bu birimlerin olumlu yönleri arasında sayılabilir. Ancak bu birimlerin merkezden ayrı yönetsel özerkliğe sahip olmalarının sonucu olan mali bağımsızlık, çeşitli yolsuzlukların yaşanmasına ortam hazırlayabilir. Ayrıca mahalli idare birimleri bir alanda yaşayan nüfusa hizmet götürdüğü için bu alanda yaşayan vatandaşın etkisi ya da baskısı altında kalabilir. Merkezi yönetimin, bu anlamda bireylerin etkisi altında kalma olasılığı yoktur, ancak siyasi olarak etki altında kalma olasılığı her zaman vardır. Ayrıca merkezi yönetim bünyesinde çalışan memur, merkeze bağlı çalıştığı için, vatandaş ile iletişime girmez ve vatandaştan kopuk bir yönetim ortaya çıkar. Son olarak ise, yerel yönetimlere tanınan idari özerkliğin genişletilmesi, ülke bütünlüğünü bozacağı düşüncesi de Osmanlı döneminden beri devam etmektedir (Yıldırım, 2005: 14). Diğer taraftan, mahalli idareler, yerel hizmetlerin yürütülmesinde kararların doğru alınmasına katkı sağlar, ayrıca kaynak israfına engel olur ve hizmetlerin hızlı bir şekilde yerine getirilmesine katkı sağlar (Günday, 1997: 57).

Merkezi yönetim birimleri de, yerinden yönetim birimleri de toplumun tüm ihtiyaçlarını tek başına karşılayamaz. İkisinin de olumlu ve olumsuz yönlerinin bulunması, bu iki sistemi ayrılmaz bir bütün yapmaktadır. Şu anda var olan ülkelerin sistemlerine bakıldığında da hepsinin aynı benzerlikte olmamasına karşın hem merkezi yönetime hem yerinden yönetime yer verdikleri görülür (Çoker, 1995: 103). Ayrıca ülke ideolojisi demokratikse daha çok yerinden yönetime ağırlık verildiği görülür, ya da ülkenin yönetimde tek merkez olma arzusu varsa merkezi yönetime ağırlık verildiği görülür (Ulusoy ve Akdemir, 2005: 50).

2. TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM BİRİMLERİ VE YAPILARI

2.1. Türkiye'de Yerel Yönetimler

Yerel yönetim ya da yerinden yönetim, ülke sınırları içinde belli bölgelerde (köy, mahalle) kümelenmiş insan topluluklarına hizmet götüren kurum ya da ortak gereksinimlerin giderilmesi amacıyla anayasal bir hak ile kurulmuş birimler olarak tanımlanabilir (Nadaroğlu, 2001: 3).

Kamu hizmetlerindeki etkinliğin artırılması ve kamu hizmetlerinin bütüncül bir şekilde sunulması amacıyla idare, “merkezi” ve “yerinden” olmak üzere iki biçimde örgütlenmiştir. Gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerdeki hizmet sunumundaki farklılıkların temel nedenleri ise, coğrafi farklılıklar, sosyo-ekonomik yapı ve hizmetlerin vatandaşa ulaştırılmasındaki yöntem çeşitliliğidir. Daha verimli hizmet sunma anlayışının yerleştiği günümüz kamu yönetimi anlayışında “işletmecilik” kavramı önem kazanırken yerel yönetim birimleri hakkındaki dönüşüm devam etmektedir (Toprak, 2014: 32).

Türkiye'de yerel yönetim birimlerini 1982 anayasasınının 127. maddesinde "*yerel yönetimler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir*" şeklinde tanımlamıştır (Resmi Gazete, 1982: 35).

2.2. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Değişimi

Yerel yönetim birimlerinin ilk olarak Batı Avrupa'da 12. Yüzyılda ortaya çıktığı görüşü hakimdir. Antik çağda “site” adı verilen yöneticilerinin halk tarafından seçildiği, belli bir sınır içinde faaliyet gösteren bu birimler, ilk yerel yönetim birimi olarak gösterilebilir. Bu birimler bir sonraki medeniyetlerde farklı şekilde ortaya çıkmıştır. Örneğin Roma döneminde “site” ile aynı özelliklere sahip birimlere “municipe”, Antik Yunan döneminde ise “polis” denmiştir. Daha sonra “komün”lerin ortaya çıkışı ile birlikte, bu birimlerin, halkın siyasal katılımında artışa neden olması ve demokrasiye olan katkıları göz önünde bulundurulduğunda ilk yerel yönetim birimleri olarak nitelendirilmiştir (Tortop ve diğ., 2006: 2).

Yerel yönetimler, halkın istek ve taleplerine cevap veren birim olması dolayısıyla her zaman halkın desteğini almıştır. Tarih boyunca merkezi idarenin etkisi altında kalmadan karar almaya çalışmıştır. Geniş coğrafi alana yayılmış topraklarda halkın taleplerine göre hizmet götürmek zorlaşmaktadır. Bu nedenle yerel halka hizmet götürme çabasında olan yerel yönetim birimleri tarihsel süreçte ve günümüzde çok önemli bir yere sahip olmuştur. Dolayısıyla hem halka hizmet götüren hem de halkın demokratik katılımına destek olan bu birimden dünden bugüne gelişim göstererek bugünkü yapısına kavuşmuştur (Akdağ, 2012: 12).

Türkiye’de yerel yönetimlerin, Osmanlı döneminden itibaren varlık göstermeye başladığı söylenebilir. Ancak oluşumu Avrupa’daki yerel yönetimlerin oluşum sürecinden farklı bir seyir izlemiştir. Avrupa’da yerel yönetimler tarihsel süreçteki Avrupa’nın kaderinde değişiklik meydana getiren olayların ışığında şekillenip ortaya çıkarken, Osmanlı’da ıslahat çalışmaları ile varlık göstermeye başlamıştır. Bunun nedeni ise Osmanlı Devletinde merkezden yönetim anlayışının hakim olmasıdır (Erten, 1999: 100). Osmanlı Devletinde yerel yönetim anlayışının olduğunun göstergesi farklı şekilde örgütlenmiş birimlerin, yerel hizmetleri ve yardımları halka sunan vakıfların olduğu bilinmektedir. Tam anlamıyla yerel yönetim birimleri gibi çalıştığı söylenmese de bir anlamda Osmanlı Devleti’nin yerinden yönetim anlayışına sahip olduğu görülebilir (Eryılmaz, 1994: 37). Osmanlı döneminde ilk modern belediyesi “İstanbul Şehremaneti” adıyla 1855 yılında kurulmuştur. Ayrıca “Altıncı Daire-i Belediye” adıyla Galata’da yabancıların işlemlerini yapmak üzere bir belediye daha kurulmuştur (Keleş, 1983: 95-96). Osmanlı döneminde ilk özel idare ise, “Tuna Vilayet Nizamnamesi” ile 1864 yılında kurulmuştur (Tortop, 2006: 4). Cumhuriyetin ilanı ile yerel yönetim birimleri ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır. İlk olarak 1924 anayasası ile 442 sayılı Köy Kanunu yürürlüğe girmiştir. 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun ile belediyelerin görevleri tanımlanmıştır. Kanuna göre, Büyükşehir belediyelerinin görevi, yönetimin hukuki statüsünü düzenlemek, hizmetlerin planlı şekilde yürütülmesini sağlamaktır (Resmi Gazete, 1984: 249). Daha sonra 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile düzenlenmiştir. Son olarak ise 14.03.2013 tarih ve 6447 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 14 il büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş ve 27 ilçe kurulmuştur.

2.3. Türkiye’de Yerel Yönetim Birimleri

Bu bölümde Anayasanın 127. Maddesinde ifade edilen il özel idare, Belediye ve Köy Yerel yönetim birimleri hakkında bilgi verilecektir. Ayrıca aynı maddenin 3. Fıkrasında geçen “*Kanun, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir*” ifadesi ile kastedilen büyükşehir belediyelerinden söz edilecektir.

2.3.1. İl Özel İdare Yönetimi

İl özel idaresi Osmanlı döneminden itibaren varlığını sürdüren bir yerel yönetim türüdür. Fransızlardan esinlenilerek oluşturulan 1864 Tuna Vilayet Nizamnamesi ile Osmanlı idari yönetim sisteminde yerini almıştır. Bu nizamnameye göre halkın kendi içinden seçtiği yöneticiler ile vali başkanlığında vilayet-i umumi meclisi kurulmuştur (Çetin, 2015: 249). İl özel idare tüzel kişilik hakkını ise Kanun-i Esasi ile kazanmış, 1913’de ise oluşumunu tamamlamıştır (Parlak, 2005: 175). Daha sonra 1913 tarihli Kanun 1987 tarihinde çıkarılan 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu olarak değiştirilmiştir. Son yapılan düzenleme ise 2005 yılında çıkarılan “İl Özel İdaresi Kanunu ”dur (Sobacı, 2005: 32).

5302 sayılı Kanuna göre İl Özel İdaresi: “*İl halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi*” olarak ifade edilmiştir. Bu kanunla il özel idareleri görev, yetki ve sorumlulukları bakımından yeniden düzenlenmiş ve 2005 yılında yapılan düzenleme sonucunda il özel idarelerine gereken önem verilmiştir (Bayraktar ve Kurt, 2010: 32).

İl özel idareleri ile ilgili 12 Kasım 2012 çıkarılan 6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile ilk olarak 13 il büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür. Ardından 2013 yılında Ordu ilinin katılması ile birlikte toplamda 30 il büyükşehir olmuştur. Kanuna göre büyükşehir olan illerde il özel idareleri kaldırılmış, bütün mal varlıkları büyükşehir belediyesine aktarılmıştır. Böylece Türkiye’de 51 adet il özel idaresi mevcudiyetini korumaktadır (Özer ve Akçaya, 2014: 108).

Türk Kamu Yönetimi Teşkilat yapısında ilin iki ayrı yönü bulunmaktadır. İlki il genel yönetimidir. İkincisi ise il sınırları içerisinde hizmet vermek amacıyla kurulan il özel idaresi birimidir (Nadaroğlu, 2001: 176). İl özel idaresi ile il genel yönetiminin benzer özellikleri bulunmaktadır.

Örneğin il özel idaresinin de il genel yönetiminin de idarecisi validir. Ayrıca ikisinin de görev alanı il sınırlarını kapsamaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2005: 170). İl denilen idari alanda varlık gösteren İl özel idaresi belediye ve köylerde olduğu gibi belli bir alanda faaliyetlerini yürütmez, il sınırları içinde olan yerleşim alanı içi ve yerleşim alanı dışı bütün alanlarda faaliyet gösterir.

Bu nedenle Eryılmaz il özel idarelerini: “*merkezi yönetimle diğer yerel yönetimler arasında, belediyeler ve köylerde veya bunlar arasında yerel ortak hizmetler yürüten ara düzey bir yerel yönetim birimi*” olarak tanımlamıştır. Bir yerde il özel idaresi kurulabilmesi için o alanın “il” statüsü kazanması yeterlidir (Eryılmaz, 2013: 180). Ayrıca bu alanın ekonomik, coğrafi özellikleri ve yerel hizmetlere duyulan ihtiyaçlar il özel idaresi kurulmasında önemli etkenlerdir (Resmi Gazete, 1982: 2). Ancak 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir olan illerde il özel idarelerinin kaldırılması nedeniyle, il idari bölgesinde il özel idare kurulabilmesi için söz konusu alan il statüsü kazanmış olmalı ayrıca büyükşehir belediyesi statüsünde olmamalıdır.

Yerel yönetimlerin görevleri ülkelerin benimsedikleri yönetim şekline göre farklılık göstermektedir. Bazı ülkeler yerel yönetimlere oldukça geniş haklar ve görevler verirken, bazıları sorumluluğun çoğunun kendisinde bulunduğu bir yönetim biçimi tercih eder. Türkiye’deki il özel idaresinin görev tanımlaması ise iki şekilde yapılmıştır. Bunlar il özel idarenin belediye sınırları dışındaki görevleri ve il sınırları içerisindeki görevleridir. İl özel idarelerinin görev alanı ilin tamamıdır. Ancak kırsal kesimle ilgili görevleri çok daha fazladır (Eryılmaz, 2015: 248).

İl sınırları içerisindeki görevleri 5302 sayılı Kanunda: “*Gençlik ve spor Sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plâni, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetler*” şeklinde tanımlanmıştır (Resmi Gazete, 2005: 9285).

İl özel idaresinin belediye sınırlar dışındaki görevleri ise: “*İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma (...)(1); orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları*

dışında, Yapmakla görevli ve yetkilidir.” Şeklinde 5302 sayılı kanunun 6 maddesinde ifade edilmiştir (Resmi Gazete, 2005: 9285). İl özel idarelerinin görev tanımlamasındaki bu ayrımın temel nedeni belediyeler ile görev bölüşümünde yaşanan sıkıntıların önüne geçmeyi amaçlamaktır.

Belediye sınırları dışındaki hizmetleri il özel idaresinin gerçekleştirilmesi, hizmet sunumunda verimliliğin ve etkinliğin sağlanmasında önem arz etmektedir. İmar, yol, su ve kanalizasyon hizmetleri gibi ivedilikle yapılması gereken hizmetlerde her iki birimde kendi görev alanı içerisindeki aksaklığı zamanına giderir. Ancak tarım, sağlık, planlama gibi hizmetler il sınırları içerisinde ya da belediye sınırları dışında olup olmadığına bakılmaksızın birlikte yürütülebilir. Burada il özel idaresinin hizmeti yerine getirmesinde hizmetin aciliyeti, il özel idaresinin mali durumu ve öncelik sırasına bakılır. İl çevre düzeni ise valinin başkanlığında büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri tarafından, büyükşehir olmayan illerde ise il belediyesi ve il özel idare ortak çalışması ile yapılır (Toprak, 2014: 86-87).

Bir başka husus ise il özel idarelerinin köye ve köylüye verilen hizmetlerde aktif rol oynamasıdır. 3202 sayılı Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun: *“köye ve bağlı yerleşim birimlerine yönelik hizmetleri ve bu hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili esasları düzenlemektedir”* (Resmi Gazete, 1985: 6705). Kanuna göre il özel idaresi kırsalda köy yerleşim yerlerine hizmet götürmek ile yükümlüdür. Vatandaşa hizmeti en yakın birimin götürmesi ilkesiyle hareket eden bu anlayış, il özel idaresinin hizmeti yaşlı, ihtiyaç sahibi, düşkün, dar gelirli halka etkin bir şekilde ulaştırmasını hedeflemektedir (Toprak, 2014: 87). 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi olan 30 ilde il özel idarelerinin kaldırılması ile büyükşehirde daha önce köy olan mahallelere hizmetler büyükşehir belediyesi tarafından götürülmeye başlanmıştır. Bu anlamda daha önce il özel idarelerinin kısıtlı imkan ve dar bütçe ile hizmet götürdüğü köylere büyükşehir belediyesinin hizmet götürmesinde olumlu gelişmelerin olduğu analiz edilmiş olup bu anlamda kısmen olumlu sonuçların alındığı tespit edilmiştir.

İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununda aşağıdaki şekilde listelenmiştir:

- “Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirebilmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirtilen izin ve ruhsatları vermek ve denetlemek”.
- “Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek”.
- “Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek”.
- “Borç almak ve bağış kabul etmek”.
- “Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı yirmibeşmilyar Türk Lirasına kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek”.
- “Özel kanunları gereğince il özel idaresine ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak”.
- “Belediye sınırları dışındaki gayri sıhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek.(Ek cümle: 6/3/2007-5594/4 md.) Ancak, sivil hava ulaşımına açık havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesislere işyeri açma ve çalışma ruhsatı dahil her türlü ruhsat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilir. Bu konuya ilişkin usûl ve esaslar Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir” (Resmi Gazete, 2005: 9286).

İl özel idaresinin organları “İl Genel Meclisi, İl Encümeni ve Validen” oluşur. İl genel meclisi karar organı, il encümeni ve vali yürütme organıdır (Resmi Gazete, 2005: 9287).

İl Genel Meclisi: 5302 sayılı Kanuna göre “il genel meclisi, yine il özel idarenin karar organıdır ve ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelerden oluşmaktadır.” 2005 yılında çıkarılan 5302 sayılı Kanun ile il genel meclisi yapısında önemli değişiklikler yapılmıştır. Örneğin bu yasa ile valinin artık il genel meclisinin başkanı değildir. İl genel meclisinin kendi içinden seçtiği bir kişi meclisin başkanlığını yapmaktadır. Kanunun 10. maddesine göre meclisin; “il özel idaresi tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek, bütçeyi ve kesin hesabı kabul etmek, il çevre düzeni planı ile belediye sınırları

dışındaki alanların imar planlarını görüşmek ve karara bağlamak, il özel idaresinin stratejik plan, yatırım ve çalışma programlarını kabul etmek gibi görevleri bulunmaktadır. Meclis tarafından alınan kararlar en geç 5 gün içerisinde valiye gönderilmek zorundadır. Valiye gönderilmeyen kararlar yürürlüğe giremez” (Resmi Gazete, 2005: 9287).

İl Encümeni: İl encümeni, il özel idaresinin yürütme organıdır. İl genel meclisinde karara bağlanacak konuların ön incelemesini yapan birimdir. İl *encümeni* “*valinin başkanlığında, il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği beş üye ile biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden olmak üzere toplam on üyeden oluşur.*” İl encümeninin görevleri ise yine 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 26. Maddesinde: “*stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip il genel meclisine görüş bildirmek. Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak. Öngörülmeyen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek, Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak, Kanunlarda öngörülen cezaları vermek. Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beş milyar Türk Lirasına kadar olan ihtilafların sulhen halline karar vermek. Taşınmaz mal satımına, trampa edilmesine ve tahsisine ilişkin kararları uygulamak, süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek. Belediye sınırları dışındaki umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek, Vali tarafından havale edilen konularda görüş bildirmek. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.*” Olarak belirtilmiştir (Resmi Gazete, 5302: 9291-9292).

Vali: Vali, il özel idaresinin ve il genel yönetiminin başıdır. Vali, il özel idaresini stratejik plana uygun olarak koordine eder. Bulunduğu il sınırları içerisindeki halkın esenliği için gerekli tedbirleri alır. Ayrıca il özel idaresi ve diğer yerel yönetimler arasında koordinasyonu sağlayan kişi validir. İlçelerde hizmetlerin işleyişini kaymakamlar yardımı ile sağlar (Eryılmaz, 2013: 186).

2.3.2. Belediye Yönetimi

Türk kamu yönetim sisteminde belediyeler tıpkı il özel idarelerinde olduğu gibi Osmanlı'dan miras kalan bir yerel yönetim birimidir (Eryılmaz, 2015: 191). Türkiye'de 5 ayrı belediye tarzı vardır. Bunlar il belediyeleri, büyükşehir belediyeleri, ilçe belediyeleri, büyükşehir belediyesi sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri ve belde belediyeleridir.

Bu belediyelerin kuruluş, işleyiş biçiminde tabi oldukları kanun ise 5393 sayılı Belediye kanunudur. Ancak büyükşehir belediyeleri 2012 yılından itibaren 6360 sayılı Kanun ile yönetilmektedir (Parlak ve Ökmen, 2015: 237-238).

5393 sayılı Kanun kabul edilene kadar belediyeler 1930 tarihinde Cumhuriyet döneminde çıkarılan 1580 sayılı kanun ile yönetilmekteydi. İlk defa 2004 yılında çıkarılan 5272 sayılı Kanun ile 1580 sayılı kanun hükmünü yitirmiştir.

Daha sonra 5272 sayılı Kanunun şekil yönünden Anayasaya aykırılığı tespit edilmiş olup, Anayasa Mahkemesince iptal kararı alınmıştır. 2005 yılında 5393 sayılı kanunun çıkartılması ve yürürlüğe girmesi ile belediyeler 5393 sayılı Kanun ile idare edilmeye başlanmıştır (Gözübüyük, 2008: 193).

Bir alanda belediye kurulabilmesi için kanuna göre alanın nüfusunun 5.000 ve üzeri olması gerekmektedir. Ancak il ve ilçelerde nüfus şartı aranmaksızın belediye kurulması zorunludur (Toprak, 2006: 88). 5393 sayılı Belediye Kanuna göre belediyenin tanımı; *“Belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi”* şeklindedir. 5393 sayılı Kanun ile belediyeler sadece alt yapı hizmetleri ile ilgilenen birimler olmaktan çıkarılarak, yöre halkının ihtiyaçlarına göre hizmet götüren birimlere dönüştürülmüştür. Ayrıca belediyelere sosyal ve kültürel faaliyetleri sürdürülmesi sorumluluğu yüklenmiştir. Böylece yerel yönetimlere hakim yeni anlayış ile belediyeler sadece zorunlu hizmetleri yerine getiren birimler olmaktan çıkarılarak, kültürel etkileşimi sağlayan, belediye sınırları içinde yaşayan bireylerin etkileşim ve katılımını sağlayan birimlere dönüştürülmüştür (Özer ve Akçakaya, 2014: 216).

Belediyelerin görevleri mahalli, müşterek olmak koşulu ile 5393 sayılı Kanununun 14. Maddesinde aşağıdaki şekilde yer almaktadır;

“İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanununun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri,

bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler”

“Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir, Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.” Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır (Resmi Gazete, 2005: 9472).

5393 sayılı Belediye Kanuna Belediye yerel yönetim birimlerinin organları belediye meclisi, belediye başkanı ve belediye encümeni olarak 3'e ayrılmaktadır.

Belediye Meclisi: Belediye meclisi belediyenin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre beş yıl için nispi temsil sistemine göre seçilen üyelere oluşur. Meclis üyelerinin seçiminde onda birlik baraj uygulanmakta ve her belde bir seçim çevresi kabul edilmektedir. Üyelik için, milletvekili seçilme koşullarının yanı sıra 25 yaşını doldurmuş olmak ve seçimden önce en az 6 ay o beldede oturmak şartı aranmaktadır. Belediye meclisinin stratejik plan ile yatırım ve çalışma programlarını belirlemek, belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri onaylamak, bütçe ve kesin hesabı kabul etmek,

borçlanmaya karar vermek, hizmet karşılığında alınacak ücretleri belirlemek, belediye başkanı ve encümen arasındaki sorunları çözümlenmek gibi önemli görevleri vardır (Eryılmaz, 2015: 197).

Belediye Encümeni: Belediye başkanı, belediye meclisince gizli oylamayla bir yıl için seçilen meclis üyeleri ile belediyenin mali birim amiri doğal üye olarak, diğerleri ise belediye başkanınca birim amirlerinden seçilen üyelere oluşmaktadır. Üye sayısı, il belediyeleri ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde 7, diğerlerinde 5'tir. Belediye başkanı, encümeni dilediği zaman toplantıya çağırabilir. Gündemi belediye başkanı belirler ve gündem teklifleri belediye başkanının uygun görüşü olursa teklif edilebilir. Encümenin başkanca atanan bürokratlar ve başkanla toplanabilmesinde toplantı yeter sayısı elde edilmektedir. Katılanların salt çoğunluğuyla karar alabilmektedir. Meclis tarafından seçilen üyeler olmadan veya onlara rağmen encümenin karar alabilme durumu encümeni tek kişilik bir organ haline getirmektedir (Cebe, 2007: 216).

Belediye Başkanı: Belediye başkanı, belediye yönetiminin başı, yürütme organı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Belediye başkanı 2972 sayılı Mahalli İdareler ve Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanun'a göre belde sakinleri tarafından beş yıl için, doğrudan doğruya, adi çoğunlukla seçilirler. Belediye başkanının görev ve yetkileri 5393 sayılı kanunun otuz sekizinci maddesinde sayılmıştır (Resmi Gazete, 2005: 9480).

2.3.2.1. Büyükşehir Belediyeleri

Bazı illerdeki hızlı nüfus artışı ve ilin yerleşim alanlarının çoğalması belediyelerin hizmetleri etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmesinde problemler çıkartmıştır. Türkiye'de Fransız yönetiminin örnek alınması ve Osmanlı döneminden itibaren merkezî bir yönetim modelinin benimsenmiş olması, yerel yönetimlerle ilgili iyileştirme çalışmalarını ihmal etmeye neden olmuştur. Yerel yönetimler üzerine çok fazla eğilememesi ve bazı kentlerde hızla artan nüfus ile paralel olarak belediyelerin hizmetleri karşılama hususunda yetersiz kalmasına neden olmuştur (Atmaca, 2013: 176). Bu nedenle Anayasanın 127. Maddesinde yer alan "*Büyük yerleşim yerleri için özel yönetim biçimleri kurulabilir*" ifadesi ile bazı illerde büyükşehir belediyesinin kurulabilmesine imkan tanınmıştır.

Büyükşehir belediyeleri ile ilgili ilk uygulama 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı Kanun ile başlatılmıştır. Daha sonra Türkiye’de yerel yönetimlere yönelik iyileştirme ve reform çalışmalarına paralel olarak 2004 yılında 5216 sayılı Kanun ve eksik görülen noktaların giderilmesi ve hizmetlerde etkinliğin artırılma amacı ile 2012 yılında 6360 sayılı Kanun çıkarılmıştır (Parlak ve Ökmen, 2015: 273). Türkiye’de büyükşehir belediyeleri ile ilgili çıkarılan kanunlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Belediyeler İle İlgili Çıkarılan Kanunlar

YIL	KANUN	KANUN ADI
1984	195	Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
1984	3030	Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun
2003	-----	Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı
2004	5216	Büyükşehir Belediye Kanunu
2005	5393	Belediye Kanunu
2008	5747	Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
2012	6360	On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kaynak: Parlak, 2011: 528

1984 yılında çıkarılan 195 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile hızla artan nüfus oranları ile paralel olarak özel yönetim birimlerinin kurulmasına ihtiyaç duyulan İstanbul, Ankara ve İzmir’de büyükşehir belediyesi kurulmasına yönelik adım atılmıştır. Bu illerde yoğun nüfus artışı ile düzensiz kentleşmenin meydana gelmesi, ekonomik olarak hizmetlerin götürülmesinde belediye biriminin yetersiz kalması nedeni ile bir önceki çalışmalar bu konuda işlevini yitirmiş ve

195 sayılı Kararname yürürlüğe konmuştur (TBMM tutanakları, 1984). 195 sayılı Kararnamenin çıkarılma amacı ise; *“Büyükşehir belediyelerinin hukuki statüsünü, hizmetlerinin planlı, programlı, etkin ve koordinasyon içinde sunulmasını sağlayacak bir düzenlemenin oluşturulmasıdır.”*

3030 sayılı Büyükşehirler Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun 1984 yılında 195 sayılı Kararnamenin sorunları çözümünde yetersiz kalması nedeni ile çıkarılmıştır. 3030 sayılı Kanun ile ilde “Büyükşehir Belediyesi” ve “İlçe Belediyesi” olmak üzere iki başlı bir yönetim şekli benimsenmiştir (Tortop ve diğ., 2014: 226). 3030 sayılı Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin belirli alt yapı hizmetlerini yerine getiren kurumlar olarak faaliyette bulunmasına son verilerek ülke menfaati açısından olumlu olabilecek çalışmalar yapıp uygulayan kurumlar haline dönüştürülmüştür. Ayrıca adı geçen kanun ile büyükşehir belediyelerinin bütçesi genişletilmiştir (Ergül, 2013: 33).

5216 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerinin kurulma şartlarında belli ölçütler getirilmesinin yanında, büyükşehir belediyesi tanımını değiştirmiştir. 5216 sayılı Kanuna göre; *“Büyükşehir Belediyesi, en az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsayan, bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; idarî ve malî özerkliğe sahip ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisidir.”* 5216 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerinin gelirleri, giderleri, kurulması ve diğer belediyeler ile olan ilişkilerinde değişikliklere gidilmiştir. Ayrıca bir ilde büyükşehir kurulması için belli bir nüfus yoğunluğunun olması şartı kanunda şu şekilde ifade edilmiştir; *Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 750.000'den fazla olan il belediyeleri, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir”* (Resmi Gazete, 2004: 8901).

Türkiye’de 2004 yılından itibaren yapılan düzenlemelerde büyükşehir belediyelerinin il sınırlarını genişletme eğilimi görülmektedir. Bunun nedeni yoğunlaşan kentte, yerleşim alanlarının genişlemesi ile bir bütünlük halinde hizmet sunumunun gerçekleştirmek istenmesidir (Arıkboğa, 2013: 54). 2008 yılında kabul edilerek yürürlüğe giren 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bu anlamda atılan adımlar

somutlaşmaktadır. Ayrıca bu kanun ile belediye sınırları içerisinde ilk kademe belediyeleri kapatılarak ilçe belediyelerine bağlanmış ve nüfusu 2.000'in altında olan belediyeler köye dönüştürülmüştür (Resmi Gazete, 2008: 10285).

Son olarak 2012 yılında yürürlüğe giren “6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile büyükşehir belediyelerinde köklü değişikliklere gidilmiştir. Bu kanun ile ölçeğe ilişkin yeniliklerin yanı sıra hizmetlerin sunumunda etkin ve verimli sonuç alma amacıyla yenilikler getirilmiştir (Genç, 2014: 3). Büyükşehir belediyelerinin organları ise belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olmak üzere 3'e ayrılmaktadır.

Büyükşehir Belediye Meclisi: Büyükşehir belediyesinin karar alma faaliyetlerini sürdüren organdır (Parlak ve Ökmen, 2015: 307). Büyükşehir belediye meclisinde farklı alanlarla ilgili komisyonlar bulunmaktadır. İlgili kararlar bu komisyonlarda görüşülerek alınmaktadır (Eryılmaz, 2015:).

Büyükşehir Belediye Encümeni: 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun on altıncı maddesine göre Büyükşehir Belediye Encümeni, “*belediye başkanının başkanlığında belediye meclisinin her yılın ilk olağan toplantısında kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği beş üye ile biri genel sekreter biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden oluşur*” (Resmi Gazete, 2004: 8908).

Büyükşehir Belediye Başkanı: Büyükşehir belediyesinin başı ve yürütme organı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, “*Büyükşehir modeli içinde Büyükşehir belediye başkanının etkin ve ağırlıklı yapısını değiştirmemiştir. Büyükşehir belediye başkanı, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre Büyükşehir belediyesi sınırları içindeki seçmenler tarafından doğrudan seçilir*” (Resmi Gazete, 2004: 8908)

2.3.2.2. 6360 Sayılı Kanunun Büyükşehir Belediyelerine Etkileri

6360 sayılı kanun ile öncelikle 13 il büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş böylece 16 adet büyükşehir belediyesi ile birlikte toplamda 29 il büyükşehir belediyesi statüsü kazanmıştır. 2013 yılında yapılan düzenleme ile birlikte büyükşehir dönüşürülen iller arasına Ordu ili de eklenerek bu sayı 30'a yükselmiştir (Resmi Gazete, 2012: 1).

Kanun ile bütün büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Böylece büyükşehir belediyeleri kırsal alanlara da hizmet götürmeye başlamıştır (Gürbüz ve diğ., 2014: 102). 6360 sayılı Kanunun 2. Maddesine göre büyükşehir olan 14 ilde 27 ilçe kurulmuştur. Büyükşehir olan bu illerin merkezlerinde “merkez ilçe” ler kurulmuştur.

6360 sayılı kanunun genel gerekçesi;

Etkin, etkili, vatandaş odaklı, hesap verebilen, katılımcı, saydam ve olabildiğince yerel bir yönetim anlayışının pek çok gelişmiş ülkenin kam yönetimi reformları için temel ilke ve değerler olarak ön plana çıkmıştır. Bu ilke ve değerler bir yandan vatandaşlar için hizmet kalitesini geliştirerek vatandaş memnuniyetini arttırmayı, diğer yandan da vatandaşların kamu yönetimine daha fazla katılımını sağlamayı öngörmektedir. Bu yeni anlayış kamu yönetiminde etkinliği, verimliliği ve vatandaşın artan hizmet beklentilerini karşılamak zorundadır. Büyükşehir sınırları içinde yer alan yerel yönetimler küçük ölçekli planlar yapabilseler de bu planların geniş bir çerçevede bütüncül olarak tüm büyükşehir bölgesini kapsayan ve makro politikaları belirleyen bir çerçevede ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Belli bir coğrafi alanda çok sayıda yerel yönetimin yetkili olması halinde planlama ve koordinasyonun sağlanamayışı ve ölçek ekonomisinden yeterince yararlanılamaması nedeniyle kaynak israfına yol açılmasından dolayı büyükşehirlere ihtiyaç vardır. Sanayileşme, ulaşım ve çevre gibi artan sorunların hizmet üretme kapasitesi ve yeterli mali kaynaktan yoksun küçük ölçekli mahalli idarelerce çözülmesi mümkün görünmemektedir. Bu durum, kaynakların etkin ve yerinde kullanımını engellemekte, küçük yerleşim birimlerinin yanı sıra nüfusun yoğun olduğu büyükşehirlerde de ciddi yönetim sorunlarına yol açmaktadır. Uygun büyüklükte hizmet üretecek güçlü yerel yönetimlerin olmayışı, halkın yerel yönetimlerden beklediği kamu hizmetlerinin kaliteli biçimde karşılanamaması ve kamu hizmetlerinin sunumunda koordinasyon eksikliği sorunlarını ortaya çıkarmaktadır.

Bu çerçevede yönetim, planlama ve koordinasyon açısından belediye sınırı mülki sınır olacak biçimde optimal ölçekte hizmet üretebilecek güçlü yerel yönetim yapılarının varlığına ihtiyaç duyulmaktadır.” Olarak gösterilmektedir. Görüldüğü üzere yeni kanun ile hizmetlerin sunumunda kapsayıcı bir yöntem hedeflenmektedir. Ayrıca giderlerin azaltılması amaçlanmaktadır (İzci ve Turan, 2013: 119).

2.3.3. Köy Yönetimi

Köy insanların belli yerleşim alanlarında toplu olarak yaşadığı, tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak sürdürüldüğü, o bölgede yaşayan insanların zorunlu ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan en küçük yerleşim birimidir (Nadaroğlu, 2001: 240).

Köyler ile ilgili ilk düzenlemeler 1864 yılında çıkarılan Vilayet Nizamnamesi ile sonrasında ise 1876 tarihinde çıkarılan Bucakların Yönetimi Hakkında Tüzükte ve 1913'te İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanunu'nda yapılmıştır (Ecemiş, 2008: 1).

Cumhuriyetin ilanından sonra 18.04.1924 yılında 442 sayılı köy kanunu ise, köyün şekil ve esas yönünden unsurlarını belirleyen ve hala yürürlükte olan hukuki düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. 442 sayılı Köy Kanunu köyün tanımını 3 farklı şekilde yapmıştır. Kanuna göre:

- *“Nüfusu 2.000’den aşağı yurtlara köy denir. İki bin ile yirmi bin arasındaki yerlere kasaba ve yirmi binden çok nüfuslu yerlere de şehir denmektedir. Ancak nüfusu iki binden aşağı olup, belediye teşkilatı bulunan bucak, ilçe ve il merkezleri kasaba sayılır ve Belediye Kanununa tabidir.”*
- *“Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ ve bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler.”*
- *“Köy bir yerden bir yere götürülebilen veya götürülemeyen mallara sahip olan ve işbu kanun ile kendisine verilen işleri yapan başlı başına bir varlıktır.”* (Resmi Gazete, 1924: 237).

442 sayılı Köy Kanununda yapılan tanımlamalarda köy idari biriminin tüzel kişiliğe sahip yerel yönetim birimi olduğu, yöneticisinin halk tarafından seçildiği, köy halkının ortak ihtiyaçlarını gidermek üzere kendi organları ile karar aldığı ve kurulması, kaldırılması konusunda somut ölçütlerinin olduğu açıkça ifade edilmiştir (Kavruk, 2004: 2). Köylerin kurulması birden farklı şekilde olabilmektedir. O bölgede yaşayan halkın teklifi üzerine köy kurulabilir, bakanlar kurulunun teklifi üzerine ya da birden fazla köyün birleşmesi ve köye bağlı mezra, oba gibi yerleşim yerlerinin köyden ayrılmasıyla da köy kurulabilmektedir (Ulusoy ve Akdemir, 2012: 235). Ayrıca köylerin kurulması ve kaldırılması ile ilgili bütün kararlar İçişleri bakanlığı tarafından alınır (Derdiman, 2005: 112).

Köy tüzel kişiliğinin görevleri 442 sayılı Kanunda “zorunlu” ve “zorunlu olmayan” şeklinde iki türlü belirlenmiştir. Sağlık, eğitim, okul, temizlik gibi konular zorunlu görevleri arasında olan köy tüzel kişiliğinin, pazar yeri, hamam, çarşı alanı düzenleme gibi işler ise zorunlu olmayan görevleri arasında sayılmıştır (Kalko, 2010: 107).

442 Sayılı Köy Kanununun 11. Maddesine göre köyün görevleri aşağıdaki gibidir;

- *“Yol, su ve kanalizasyon gibi tesislerin bakımı, onarımı ve işletilmesi,*
- *Çevrenin korunması,*
- *Köy mezarlıklarının bakım ve onarımının yapılması,*
- *Köydeki kamuya ait mal ve tesislerin korunup gözetilmesi,*
- *Köy kâtibi çalıştırılması,*
- *Köy bekçisi ve çoban istihdam edilmesi,*
- *Köy sınırları içindeki ormanın korunması,*
- *Köyde yapılacak kamu yatırımları için taşınmaz tahsisi,*
- *Köy içinde veya köyün bağlı bulunduğu il veya ilçe merkezine toplu taşıma hizmetinin yapılması,*
- *Köye taşınmaz alınması veya köyün mevcut taşınmazlarının satılması ve köye ait taşınmazların kiraya verilmesi,*
- *Köye ait menkul ve taşınmaz malların işletilmesi,*
- *Bağış kabul edilmesi,*
- *Kanunlarla verilmiş görevlerin yapılması,*
- *İl özel idaresi veya köylere hizmet götürme birliği ile işbirliği yapılarak katı atık hizmetlerinin yürütülmesi, çöp dökme veya depolama yerlerinin tespit edilmesi,*
- *Köyde ihtiyaç duyulan umumi tuvalet, köy konağı, ibadethane, kütüphane, oyun alanı ve spor tesisi gibi diğer tesisler ile kamu binalarının yapılması,*
- *Köyde yaşayan yardıma muhtaç kişilere sosyal hizmet ve yardım yapılması,*
- *Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde meslek ve beceri kazandırma kurslarının açılması,*
- *Kültür ve sanat, turizm ve tanıtım faaliyetleri ile spor faaliyetleri düzenlenmesi,*
- *Ağaçlandırma, park ve yeşil alan yapılması; bu alanların korunması ve işletilmesi,*
- *İhtiyaç halinde, veteriner, mühendis, mimar, teknisyen ve tekniker istihdam edilmesi,*

- *Köyde bulunan kamu binaları ve tesislerinin korunması, gerektiğinde bakım ve onarımın yapılması; sağlık ve eğitim tesislerinin ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olunması, Köye ait altyapı yatırımlarının yapımı, onarımı ve korunması,*
- *Köyde yapılacak yapıların ruhsata, planlara, fen ve sağlık kurallarına uygunluğu açısından izlenmesi ve tespit edilen aykırılıkların il özel idaresine bildirilmesi”* (Resmi Gazete, 1924: 239-242).

Köyün organları 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunu’na göre köy tüzel kişiliğinin organları; Muhtar, Köy derneği ve İhtiyar Meclisi’dir.

Köy Derneği: Köydeki tüm seçmenleri kapsayan organdır. 442 sayılı Köy Kanununun 20. Maddesinde Köy derneği; *“Köy muhtarını ve ihtiyar meclisini seçmeye hakkı olan kadın ve erkek tüm köylülerin toplanmasına köy derneği derler”* şeklinde tanımlanmıştır. Köy derneğinin işlevini günümüzde yitirdiği söylenebilir. Görev alanı köyün zorunlu işlerini yapmak olan köy derneği, bazı kanuni düzenlemeler ile bu işlevini yerine getirmesine gerek duyulmamıştır (Derdiman, 2015: 115-116).

İhtiyar Meclisi: Köyde düzenleme, denetleme ve yürütme organıdır (Ulusoy ve Akdemir, 2012: 338). İhtiyar meclisinin yapısında iki farklı üye oluşumu vardır. İlki köy derneği tarafından 5 yıl süre için seçilenler, diğeri iste ihtiyar meclisinin tabii üyeleridir. Bu üye sayıları köyün nüfusuna göre değişkenlik göstermektedir. Köyün nüfusu 1000 ve altı ise 8 üyeden, 1000’in üzerinde ise ihtiyar meclisi 12 üyeden oluşmaktadır (Kalko, 2010: 107).

Köy Muhtarı: Köyde tüzel kişiliğin ve yürütmenin başıdır aynı zamanda köyde devletin temsilcisidir. Köy muhtarı 5 yıl süre için köy derneği tarafından seçilirler ve siyasi partiler tarafından üye gösterilemezler. 442 sayılı Köy Kanununa göre muhtarın köy ile ilgili görevleri; köyün giderleri için para toplamak, harcama yapmak, ihtiyar meclisi kararlarını uygulamaktır. Devlet ile ilgili görevleri ise; Düzeni sağlamak, sağlık faaliyetlerini yürütmek, devletin emir ve talimatlarını uygulamaktır (Özer ve Akçaya, 2014: 119).

2.3.4. Mahalle Yönetimi

Mahalle tüzel kişiliği olmayan, taşra örgütü içerisinde bulunan bir birimdir. Mahalle ile ilgili düzenleme 5393 sayılı Kanun ile yapılmıştır. Kanun 3. Maddesine göre mahallenin tanımı; *“Belediye sınırları içerisinde yer alan, ortak ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkileri bulunan insanların yaşadığı idarî birim”* şeklinde yapılmıştır. Mahallenin “ihtiyar heyeti” ve “muhtar” olmak üzere iki organı bulunmaktadır. Muhtarın görevi 5393 sayılı Kanuna göre; *“Mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla iş birliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür”* maddesiyle ifade edilmiştir. Mahalle muhtarları bu görevlerini yerine getirirken mülki idarelerine karşı sorumludur (Eryılmaz, 2015: 222, Resmi Gazete, 2005: 9469-9471).

2.4. Köy ve Mahalle İdari Yönetiminin Karşılaştırılması

Muhtarlık taşrada yaşayan halka en yakın yönetim birimidir. Türkiye’de muhtarlık iki adet yönetim biriminin yöneticisini ifade etmektedir. İlki köy muhtarlığı diğeri ise mahalle muhtarlığıdır. Köy yerinden yönetim birimi tüzel kişiliğe sahip olan bir idari birim olurken mahalle taşra örgütünde yer alan tüzel kişiliği olmayan bir idari birimdir (Acar ve Koç, 2016:179). Köy muhtarı tüzel kişiliğin başıdır. Yürütme organı gibi karar alır ve uygular. Mahalle muhtarı ise merkeze yardımcı bir birim şeklinde hareket eder (Arıkboğa, 2002: 170). Köy yönetiminde karar organı olarak köy derneği bulunmaktadır, ancak mahalle yönetiminde böyle bir karar organı bulunmamaktadır. Köy muhtarı tüzel kişiliğin başı olarak resmi kurumlarda köyü temsil edebilir, mahalle yönetiminin tüzel kişiliği olmaması nedeniyle resmi kurumlarda mahalleyi temsil edemez. Köy muhtarı karar organı olarak köyde köy derneği ile alınan kararlar doğrultusunda harcama yapabilir, mahalle muhtarı sadece merkez teşkilatının verdiği görevleri yerine getirir. Köyün belli bir bütçesi bulunurken, mahallenin herhangi bir geliri yoktur. Mahalleler çeşitli katılma payları ve su parası öderken, köylerde herhangi bir ücret ödenmemesi köy ve mahalle muhtarlıkları arasındaki farklılıklardandır (Bulut ve Kara, 2013: 271).

Köy ve mahalle muhtarlarının ikisi de 5 yıl süre ile halk tarafından seçimle belirlenmektedir. Görevleri bakımından her iki muhtarlığında kendi özgün kararlarını alarak yürüttükleri işlemler mevcuttur. Ayrıca her ikisinin mülki idare amiri de ilçedeki

kaymakam olması köy ve mahalle muhtarlıkları arasındaki benzerliklerindedir (Kavruk, 2004: 239).

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir olan illerde köy tüzel kişiliğinin kaldırılarak mahalle taşra birimine dönüştürülmesi ile köylü bazı haklarını resmi olarak kaybetmiş olsa da bu haklardan mahalle idare birimine dönüştükten sonra da faydalanacakları siyasi yetkililer tarafından bildirilmiştir (Gözler, 2013: 25-28). Ayrıca kanun ile büyükşehir belediyesinin hizmet alanının genişlemesi ile altyapı hizmetleri ya da köprü, baraj vs. yapılırken ulaşım masraflarının artacağı konusunda kaygılar söz konusudur (Keleş, 2016: 20). Köylerin kent merkezlerine olan uzaklığı sonucunda hizmetlerin en yakın birim tarafından yapılması gerektiği ilkesinin dışına çıktığı ileri sürülmektedir. 6360 sayılı Kanunun gerekçesi ise: *“Bu kanunla büyükşehir ilçe belediyelerine, tüzel kişiliği kaldırılıp mahalleye dönüştürülen köylerde yapılacak yapılar için yörenin geleneksel, kültürel ve mimari özelliklerine uygun tip mimari projeler yapma ve bu projelerden hemşerilerini ücretsiz yararlandırma görevi verilmektedir”* ifadesi ile köylerin mahalleye dönüştürülmesinde hedeflenen durumdan söz edilmiştir (Kanun Tasarısı, 2012: 9).

2.5. 6360 Sayılı Kanunun Köy ve Mahallelere Etkileri

Dünyada ve Türkiye’de yerel yönetim birimlerinden beklentinin giderek artması, ülkeleri yerel yönetim birimlerinin her alanda geliştirilmesi konusunda reforma sürüklemiştir. Türkiye’de 1982 Anayasası ile belediyeçilik kavramının yaygınlaşmaya başlaması ve 33 yıllık tecrübe sonucunda belediye alanında birçok hukuki düzenleme ve çalışma yapılmıştır (Eroğlu, 2006: 200).

Bu hukuki düzenlemelerin sonucusu olan Türkiye’de yerel yönetim yapısında 12 Kasım 2012 tarihinde TBMM’de kabul edilen ve 6 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete ’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 14 Mart 2013 tarihinde TBMM’de kabul edilen ve 22 Mart 2013 tarihinde Resmi Gazete ’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6447 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanunlar ile büyük değişiklikler getiren düzenlemeler yapılmıştır (Resmi Gazete, 2012: 1).

6360 sayılı Kanun ile birlikte sayısı 34.395 olan köyün 16.561 tanesi mahalleye dönüştürülmüştür (Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu, 2012: 11). Aynı zamanda köylere bağlı daha küçük yerleşim alanları (mezra, yayla, oba) köylere bağlanmıştır. Köylere bağlanan bu alanların sayısı 20.237'dir (URL-6, 2018). Büyükşehir olmaya 51 ilde ise belde ve mahalle kurulabilmesi için nüfus kriteri getirilmiştir. Büyükşehir olmayan illerde mahalle kurulabilmesi için o alanın nüfusunun 500 olması şartı getirilirken, belde kurulabilmesi için nüfusun 2000 ve üzeri olması ölçütü koyulmuştur (Resmi Gazete, 2012: 8). Tekirdağ ilinde nüfusu 500' ün altında olan köy sayısı 170 iken, mahalleye dönüştürülen toplam köy sayısı 257'dir (URL-5, 2018).

Söz konusu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren büyükşehir olan 14 il ve daha önceki büyükşehirlerle birlikte 30 ilin sınırları, mülki sınırlara genişletilmiştir. Bu illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. Ayrıca bu 30 ilde İl Özel İdareleri kaldırılmış ve sınırlar içerisindeki bütün köyler mahalleye dönüştürülmüştür (Resmi Gazete, 2012: 1). Ancak mahalleye dönüşen köylerde köy ile ilgili mevzuat uygulanmaya devam etmiştir. 6360 sayılı Kanununun 3. Maddesinin 5. Fıkrasında *“tüzel kişiliği kaldırılan köylerde görev yapan geçici ve gönüllü köy korucuları halen görev yaptıkları yerlerde görev yapmaya devam ederler. Bunlar 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu ve diğer mevzuatta kendileri için öngörülen haklardan aynı şekilde yararlanmaya devam ederler. Bu yerler için ihtiyaç olması halinde aynı usulle yeni görevlendirmeler yapılabilir”* ve *“mevzuatla orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazların orman köyü iken mahalleye dönüşen yerler için devam edeceğini hüküm altına almıştır”* ifadeleri köy mevzuatının yürürlükte olan maddelerine örnek gösterilebilir (Muratoğlu, 2015: 77).

Bu yasa öncesinde köylere götürülen hizmetler köyün bütçesi ve il özel idarenin desteği ile sağlanırken, köyün sınırlı imkanları ve il özel idarenin çok fazla sorumluluğu olması nedeniyle hizmetler tam anlamıyla yerine getirilemiyordu. Ancak köylerin mahalleye dönüştürülerek büyükşehir belediyesine bağlanması ile bütçe problemleri çözüme kavuşturulmuştur. Ayrıca il sınırları içerisinde ulaşım hizmetlerinin tek elden yürütülecek olması, ulaşım hizmetlerindeki parçalı yapının getirdiği olumsuz durumların giderilmesinde etkili olmuştur. Türkiye'de köy yerleşim alanları veya kırsal bölge dağınık bir yerleşim alanı özelliği gösterir ve kentlere olan mesafeleri fazladır.

Köylerin şehir merkezlerine olan bu uzaklıkları, büyükşehir belediyesinin itfaiye ya da kanalizasyon gibi hizmetlerini 6360 sayılı Yasa'dan önce köy olan yeni mahallelere götürülmesi konusunda yapılan başlıca eleştirilerdendir. Ayrıca bu alanlarda ikamet eden bireylerin daha önce resmi evrak işlerini köydeki muhtarlıklar aracılığıyla gerçekleştiriyorken, mevcut yasa sonrasında bu işlemlerini şehir merkezlerinde gerçekleştirecek olmaları vatandaşa hem zaman kaybı hem de maddi kayba neden olacaktır (Ayyıldız ve diğ., 2016: 282).

Ayrıca köyde ya da köye bağlı alanlarda bireyler su, atık vergisi veya emlak vergisi ödemek zorunda kalacaktır. Bu harçlar belli bir süre alınmayacaktır ancak yine de Köy ve köye bağlı kırsal alanlarda yaşayan insanların söz konusu kanundan önce bu ücretlerden muaf olması, süre bitiminde vatandaşın ekonomik açıdan da zorlayacağı konusunda kaygılar mevcuttur (Erat ve Kaçer, 2016: 120-121).

6360 sayılı Kanunun gerekçesinde hizmetlerde etkinlik ve verimliliğin artacağı ve böylece vatandaşın demokratik hayata katılımını olumlu yönde etkileyeceği iddia edilmiştir (İzci ve Turan, 2013: 119) Diğer yandan 6360 sayılı kanunun büyükşehir olan illerde köy tüzel kişiliklerinin mahalleye dönüştürülmesi ve köylere götürülecek hizmetleri belediyelerin ifa edecek olması, yerindelik ilkesine aykırılık doğuracağı konusunda kaygılar mevcuttur. (Gözler, 2013:76).

Söz konusu kanunla birlikte tarıma dayalı faaliyetlerin azalacağı konusunda da endişeler dile getirilmiştir. Tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü alanların büyükşehir mülkiyetine geçmesi ile birlikte, kiralanma ya da ekilip biçilme konusunun büyükşehirle yapılacak olması tarımsal faaliyetlerin azalacağı yönünde endişeleri beraberinde getirmektedir. Hayvancılığın yapıldığı mera, otlak gibi alanların büyükşehir belediyesi tarafından satın alınması, hayvancılık oranında düşüşün olacağı, 6360 sayılı Kanunun bu yönüne yapılan eleştiriler arasındadır (Ayyıldız, 2016: 283).

3. 6360 SAYILI KANUN VE KANUN UYGULAMALARININ TEKİRDAĞ YEREL YÖNETİM BİRİMLERİNE ETKİLERİ VE ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. 6360 Sayılı Yasa ve Yapılan Değişiklikler

Ülkelerin yönetim yapılarındaki değişimlere ve girilen reform sürecine bağlı olarak birçok farklı ülkede olduğu gibi Türkiye’de de yerel yönetim yapılarında bir takım değişimler, yenilikler meydana gelmiş ve bu konuda adımlar atılmıştır. Teknolojinin hızlı bir biçimde gelişmesi, vatandaşların hizmet beklentilerinin artması, dünyadaki insan odaklı hizmet anlayışının yerleşmeye başlaması ayrıca göç olguları ve globalleşme ile Türkiye’de de yerel yönetim yapılarındaki değişimler kaçınılmaz hale gelmiştir (Bingöl, Yazıcı ve Büyükkakın, 2013: 56). Toplumları ve Türkiye’deki bu yenilenme sürecini tetikleyen en önemli faktörlerin başında ise gelişime katkı sağlayacak kararlarda inisiyatif kullanılmaması gelmektedir. Değişimle birlikte oluşturulması yönünde adımların atıldığı bu yapılar farklı ihtiyaçlara göre şekillenebilen, manevra kabiliyeti yüksek, esnek birimlerdir. Ayrıca bu birimleri etkileyen tüm parçaların bütüncül bir şekilde düşünülmesi bu faktörlerin daha sonra birbiriyle çakışması ihtimalini ortadan kaldırmıştır (Harvard Business Review, 1999: 78). Bu yasa ile büyükşehir yapılan iller için tüm il mülki sınırlarının büyükşehir belediye sınırı olarak kabul edilmesi/belediye sınırlarının mülki idare sınırları ile örtüşürülmesi teorik olarak kırsal nüfusu ortadan kaldırmış (Gürbüz vd.,2014a:104) ileriye dönük nüfus projeksiyonları ile meskun mahal yerine, alan yönetimi amaçlanmıştır (Bozan, 2013:91).

Artan hizmet beklentisine paralel olarak hizmetlerin çeşitlenmesi, teknolojinin kamu yönetiminin ayrılmaz parçası haline gelmesi, yerel hizmet beklentilerindeki değişiklik sonucunda bu birimlerdeki değişimde kaçınılmaz olmuştur. Ayrıca ölçeği küçük belediyelerin hizmetleri karşılama yetersiz kalması, bütçe problemlerinin ortaya çıkması Türkiye’nin bu yenilenme sürecine girmesini tetiklemiştir (TODAİE, 1972: 9).

1984 yılında Türk Kamu yönetim sisteminde, 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Yasa ile İstanbul, Ankara ve İzmir büyükşehir statüsü almış, daha sonra çıkarılan çeşitli kanunlarla Adana, Bursa, Gaziantep, Konya, Kayseri, Antalya, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Mersin, Kocaeli, Samsun ve Sakarya Büyükşehir’e dönüştürülmüştür (Tekel, 2002: 44).

Büyükşehir Belediyesiyle ilgili çalışmalar ardı sıra devam ederken yerel yönetimler konusunda yenileşme sürecinin en kapsamlı olanı AK Parti Hükümetinin TBMM'ye sunmuş olduğu 2012 tarihli 6360 Sayılı Kanun tasarısı ile gerçekleştirilmiştir. 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası'nın 2012 de yürürlüğe girmesi ile sadece kanunen büyükşehir belediyesi olan illerde değişiklikler olmamış aynı zamanda yerel yönetim sistemlerinde birçok değişiklik yapılmıştır. 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Yasasına ihtiyaç duyulmasına gerekçe olarak ise;

- *“Yerel yönetimlerin küçük ölçekli planlar yapabilmesine rağmen; Büyükşehir Belediyeleri'nde yerleşim merkezlerinin fazla olmasının tüm bölgeye bütüncül bakışı ihtiyaç haline getirmesi,*
- *Yeterli mali kaynaktan yoksun küçük ölçekli mahalli idarelerce sanayileşme,*
- *Çevre ve ulaşım gibi problemlere çözüm üretilmemesi, nüfus yoğunlukları ve coğrafi koşulları dikkate alınarak 5216 sayılı yasa ile sınırları il mülki sınırları olan İstanbul ve Kocaeli illerinde imar, planlama, ulaşım ve itfaiye vb. hizmetlerde görülen etkinlik” şeklinde gösterilmiştir (Yıldırım ve Selçuk, 2013: 431).*

Bu nedenle 6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile belediyenin hizmet alanının genişletilerek il mülki sınır yapılması ile daha geniş alanda hizmet üretebilen belediye modeli benimsenmiştir. Aynı zamanda bu yerel yönetim birimlerinin çeşitli gelişmiş teknolojiler ile donatılması, alanında uzman çalışanları istihdam edilerek daha etkin ve verimli çalışan birimlere dönüştürülme konusunda çalışmalar yapılmıştır (Çelikyay, 2014: 12).

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 06/12/2012 tarihinde 28489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, yerel yönetimler ile ilgili birçok değişiklik yapılmıştır (Genç, 2014: 3). 6360 sayılı Kanun ile yapılan bu değişiklikler aşağıda ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

3.1.1. Büyükşehir Sınırlarında ve Büyükşehir İlçe Belediyeleri Sınırlarında Yapılan Değişiklikler

Söz konusu yasa ile birlikte yerel yönetim sistemlerinde meydana gelen değişikliklerden bahsedilecek olursa, öncelikle büyükşehir belediyeleri yapısındaki değişikliklere değinilecektir. 6360 sayılı Yasa ile birlikte daha önceden Türkiye'de

büyükşehir olan 16 ilin üzerine 14 tane daha büyükşehir eklenmiş ve toplamda Türkiye’de büyükşehir sayısı 30 olmuştur. 6360 sayılı Yasa ile birlikte büyükşehir olan iller Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van’dır. Böylece nüfusun yarısından fazlası büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde yaşar hale gelmiştir (Çelik ve Altıparmak, 2013: 220).

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerinin kuruluş şartlarında birtakım değişiklikler meydana gelmiştir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi kanununda nüfusu 750.000 ve üzeri belediyelerin büyükşehir belediyesi statüsü kazanırken aynı zamanda gelişmişlik düzeyine de bakılıyordu. 6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile bu madde nüfusu 750.000 ve üzeri olan belediyeler, büyükşehir belediyesi statüsü alabilir şeklinde değiştirilmiştir (Resmi Gazete, 2012: 1).

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediye sınırları ve ilçe belediyeleri sınırları ile ilgili de birçok değişiklik yapılmıştır. 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa göre sadece İstanbul ve Kocaeli’yi ilgilendiren, belediye sınırlarının mülki sınırları kapsamı durumu bu yasa ile büyükşehir olan 30 ili kapsar hale gelmiştir. 6360 sayılı yasanın 1,4 ve 6. maddeleri ile büyükşehir olan bütün illerin belediye sınırları mülki sınırları kapsamaktadır (Genç, 2014: 3). Söz konusu yasa ile sınırları il mülki sınırları olan iller aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 6360 Sayılı Yasa Öncesinde ve Sonrasında Sınırları İl Mülki Sınırları Olan İller

6360 Sayılı Yasa İle Sınırları İl Mülki Sınırları Olan İller	6360 Sayılı Yasa Öncesi Sınırları İl Mülki Sınırları Olan İller
Mardin	Kocaeli
Van	İstanbul
Denizli	Adana
Aydın	Samsun
Manisa	Sakarya
Ordu	Mersin
Kahramanmaraş	Konya
Balıkesir	Kayseri
Trabzon	İzmir
Şanlıurfa	Gaziantep
Tekirdağ	Erzurum
Muğla	Eskişehir

Hatay	Diyarbakır
Malatya	Bursa
	Antalya
	Ankara

Tablo 2: Devam ediyor

Kaynak: Çelikyay, 2014: 14

6360 sayılı Kanunun 6. Maddesi ile birlikte büyükşehir ilçe belediyelerinin sınırlarında da değişiklik yapılmıştır. 5216 sayılı Kanuna göre ilçe belediyelerinin sınırları, büyükşehir belediyesinin içinde kalan kısımda yer alırken, değişiklikle birlikte bu sınırlar mülki sınırlara genişletilmiştir (6360, madde:6 ve 5216, madde: 5 2. fıkra). 6360 sayılı yasa ve devamı olarak 2013 tarihli 6447 sayılı kanunun 1. Maddesi gereği kurulan 27 ilçe belediyesi tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: 6360 Sayılı Yasa İle Kurulan İlçe ve Belediyeler

Büyükşehir Belediyesi	Kurulan İlçe Belediyesi
Aydın	Efeler
Balıkesir	Altıeylül, Karesi
Denizli	Pamukkale, Merkezefendi
Hatay	Arsuz, Antakya, Defne, Payas
Manisa	Şehzadeler, Yunusemre
Kahramanmaraş	Onikişubat, Dulkadiroğlu
Mardin	Artuklu
Muğla	Menteşe, Seydikemer
Tekirdağ	Kapaklı, Süleymanpaşa, Ergene
Trabzon	Ortahisar
Şanlıurfa	Eyyübe, Haliliye Karaköprü
Van	Tuşba, İpekyolu
Zonguldak	Kozlu, Kilimli
Ordu	Altınordu

Kaynak: İzci ve Turan, 2013: 130

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi Tekirdağ'a Kapaklı, Süleymanpaşa ve Ergene olmak üzere 3 yeni ilçe ve belediye kurulmuştur. Süleymanpaşa merkez olmak üzere ilçe sayısı 11 olmuştur. Tekirdağ ilçeleri ve nüfusları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

3.1.2. İl Özel İdarelerinin Kaldırılması ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının Kuruluşu

Osmanlı döneminden beri varlığını sürdüren il özel idareleri 6360 sayılı Kanunun çıkarıldığı tarihe kadar birçok değişikliğe uğramıştır. Ancak en kapsamlı değişiklik bu kanun ile yapılmıştır (Eryılmaz, 2011: 155). 6360 sayılı yasa ile birlikte sayısı 30 olan BŞB'lerinde il özel idareleri kaldırılmış olup bu kurumların bütün varlıkları ilgili kuruluşlara aktarılmıştır (Resmi Gazete, 2012: 2).

6360 sayılı Kanun ile birlikte yerel yönetim sistemlerinde meydana gelen değişikliklerden bahsedilmeye devam edilecek olunursa öncelikle adı geçen kanunla birlikte sayısı 30 olan büyükşehirlerde, merkezi idarenin yerel birimlerde etkinliğini arttırmak, yerel hizmetlerin yürütülürken meydana çıkan problemlerin daha hızlı çözümünü sağlamak ve diğer yerel hizmetlerin yürütülmesinde etkinliği arttırmak üzere Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) kurulmuştur. Bu birimin kurulmasındaki en önemli sebep ise söz konusu 6360 sayılı Yasa ile birlikte Büyükşehir olan tüm illerde il özel idarelerinin kaldırılmış olmasıdır. İl özel idarelerinin illerdeki görevini kısmen bu Yatırım İzleme ve Koordinasyon Merkezleri üstlenmiştir (MİGM, 2013: 30-31).

3.1.3. Bucak İdarelerinin ve Belde Belediyelerinin Kaldırılması

Bucak idareleri de 6360 sayılı kanununun 1. maddesinin 6. Fıkrası olan "*Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.*" ifadesi ile kaldırılmıştır (6360, 1.madde,6.fıkra). Bucak idarelerine gereken önemin verilmemesi, yerleri boşalan idari personellerin yerine yenilerinin atanmaması bu idareleri bir anlamda kapatılmasına zemin hazırlanmış son yapılan düzenlemelerle tamamen ortadan kaldırılmıştır (Gözübüyük ve Tan, 2008: 253).6360 sayılı Kanunla birlikte Balıkesir, Van, Denizli, Hatay, Muğla, Manisa, Tekirdağ, Mardin, Aydın, Trabzon, Kahramanmaraş Şanlıurfa, ve Malatya illerinin belde belediyeleri işlevini yitirmiştir ve kaldırılmıştır. Bu illerin ve Adana, Ankara, Konya, Sakarya, Samsun, Diyarbakır, Bursa, Antalya, Erzurum,

İzmir, Eskişehir, Mersin, Gaziantep ve Kayseri illerinin sınırları il mülki sınırlarına genişletildiğinden bu illerdeki belde belediyelerinin varlığına son verilmiştir (CBB, 2013: 1). Aşağıdaki tabloda ise belde belediye sayılarının ve diğer yerel yönetim birimlerinin sayılarının son şekli verilmiştir.

Tablo 4: 6360 Sayılı Kanun Öncesi ve Sonrası Yerel Yönetim Birimlerinin Sayısı

Kurum Tipi	6360 Öncesinde	6360 Sonrasında	Farklılıklar
Büyükşehir Belediyesi	16	30	6360 sayılı Kanun ile 14 il BŞB oldu.
İl Özel İdare Sayısı	81	51	Büyükşehir olan illerde İl Özel İdareleri Kaldırıldı
İl Belediyesi	65	51	14 İlde il Belediyeleri Kaldırıldı
İlçe Belediyeleri	749	400	349 Adet İlçe Belediyesi Kaldırılmıştır.
Büyükşehir İlçe Belediyesi	143	519	Yasayla Bitlikte BŞB İlçe Belediyesi Sayısı 519 oldu.
Belde Belediye Sayısı	1977	396	1581 Belde Belediyesi Kaldırıldı.
Köy	34.395	17.834	BŞB Olan İllerde Köy Tüzel kişiliği kaldırıldı.
Toplam Belediyeler	2950	1396	1396 Belediyenin Tüzel Kişiliği Devam Etmekte.
Mahalleler	19.103	36.740	BŞB Olan İllerde Köyler Mahalle Tüzel Kişiliği Kazandı.

Kaynak: 2014 Yılı Faaliyet Raporu, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2015: 13.

3.1.4. Köy Tüzel Kişiliğinin ve Mahalle İdarelerinin Kaldırılması

Köy, kendine ait personel ve bütçeye sahip, kanun ile kurulan, tüzel kişilikleri olan, kendine ait varlıkları olan ve meraları, ormanları kullanma hakkı olan, nüfusu 2000'den aşağı olan yerel yönetim birimleridir. Köyler 442 sayılı Köy Kanunu ile teşkilat yapısının tanımlanmasıyla anlamını kazanmıştır (Eroğlu, 1984: 180). 6360 sayılı Kanunla birlikte merkezin köy teşkilatı ile ilgili ciddi kararlar alınmıştır. 6360 sayılı Kanununun 1. Maddesinin 3 ve 4. fıkrası ile birlikte büyükşehir statüsü kazanan 30 ilde köyler mahalle statüsü almıştır (6360 madde 1, 3.4 fıkra). Tablo 5'te gösterildiği gibi sayısı 34.395 olan köy sayısı 6360 sayılı Kanun sonrasında 17.834'e düşürülmüş ve böylece köylerde yaşayan nüfusun %48'i mahalli idare birlikleri içerisinde yaşar hale gelmiştir. Kanunla birlikte tüzel kişiliği kaldırılan köyler 6 numaralı tabloda verilmiştir.

Tablo 5: İllere Göre Tüzel Kişiliği Kaldırılan Köy Sayısı

İller	Köy Sayısı	İller	Köy Sayısı	İller	Köy Sayısı
Tekirdağ	257	İstanbul	152	Konya	585
Van	578	Hatay	362	Kocaeli	243
Trabzon	477	Gaziantep	418	Diyarbakır	789
Şanlıurfa	1.153	Eskişehir	371	Denizli	361
Samsun	943	Erzurum	968	Bursa	659
Sakarya	425	Muğla	396	Balıkesir	892
Ordu	483	Mersin	508	Aydın	491
Kayseri	397	Mardin	586	Antalya	539
Maraş	474	Manisa	782	Ankara	684
İzmir	505	Malatya	495	Toplam	16.561

Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü 2012- 2013 verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

6360 sayılı Kanun ile mahalleye dönüşen köylerde, köy tüzel kişiliğinin ve köy halkın birçok konuda hak kaybı yaşayacağı düşünülmektedir. Ancak bu hak kayıpları ile ilgili mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla bazı önlemler alınmıştır. Köy mevzuatında geçen bazı görev ve sorumluluklar değişiklik yapılmadan uygulanmaya devam etmektedir.. Örneğin 6360 sayılı Kanununun 1. Maddesinin 5. Fıkrasında geçen “tüzel kişiliği kaldırılan köylerde görev yapan geçici ve gönüllü köy korucuları halen görev yaptıkları yerlerde görev yapmaya devam ederler. Bunlar 180/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu ve diğer mevzuatta kendileri için öngörülen haklardan aynı şekilde yararlanmaya devam ederler. Bu yerler için ihtiyaç olması halinde aynı usulle yeni görevlendirmeler yapılabilir.” ifadesi ile meclis tarafın tüzel kişiliğini kaybeden köylerin bazı hakları güvence altına alınmıştır.

6360 sayılı Kanun’da mahalli idare birlikleri ile ilgili iki farklı düzenleme yapılmıştır. İlki üyelerinin tamamının il özel idarelerinden oluştuğu birliklerin başkanının birlik merkezinin bulunduğu ilin valisi olma koşulunun değiştirilerek onun yerine üye illerin valileri arasından seçilme esasının getirilmesidir. Bu yolla illerin birlik başkanlığı düzeyinde temsiliyeti bakımından bir eşitlik getirilmek istenmiştir. İkinci düzenleme ise 6360 sayılı Kanun ile tüzel kişiliği kaldırılan belediye, il özel idaresi ve köylerden oluşan veya söz konusu kanun ile amaçları ortadan kalkan mahalli idare birliklerini yerel seçimlerden önce tasfiye edilmesidir. Bu düzenleme ile tasfiye edilen mahalli idare birlikler konusunda yeniden bir düzenleme yapma gereğini de doğurmaktadır (Çelikyay, 2014: 12).

3.1.5. Görev ve Yetki Paylaşımında ve Gelir, Giderler ile İlgili Değişiklikler

6360 sayılı Kanun sonrasında Büyükşehir Belediyeleri yeni birçok görev ve sorumluluğu üstlenmiştir. Ancak değişiklikler ve düzenlemeler 2004 yılında çıkarılan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda düzenlenmiştir. Buna göre öncelikle imar yapımı görevi ile ilgili olarak "6360 sayılı Kanunun 3. Maddesinin 1.fıkrası ise Büyükşehir Belediyelerine oldukça geniş görevler yüklemiştir. Kanuna göre İlçe belediyeleri veya ilçe belediyelerinin talep etmeleri hâlinde büyükşehir belediyeleri bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüşen köylerde yapılacak ticari amaç taşımayan yapılar için yürürlükteki imar mevzuatı doğrultusunda yörenin geleneksel, kültürel ve mimari özelliklerine uygun tip mimari projeler yapar veya yaptırır. Tip mimari projenin uygulanacağı alan sınırını belirlemeye ilgili ilçe belediyesi yetkilidir. Tip mimari projeler doğrultusunda ilgili belediyesince gerekli mühendislik projeleri yapılır ya da yaptırılır.

Bu projeler ilgili belediyesince başvuru sahiplerine ücretsiz verilir ve uygulaması denetlenir. Yapılacak inşaatlarda tip projeler dışında özel proje uygulanmak istenmesi durumunda bu projeler yürürlükteki mevzuat uyarınca ilçe belediyesi tarafından onaylanır." maddesi ile proje yaptırma görevinden söz edilmiştir.

6360 sayılı Kanunla ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalmış olan mahalle statüsü almış köylerde karla mücadele çalışmaları görevi de 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun değiştirilen 7. Maddesinde söz edilmiştir. Yine büyükşehir belediyesi sınırlarında yapılan değişiklik ile BŞB sınırları içinde kalan köylerin tarım ve hayvancılık faaliyetleri dikkate alınmış bu nedenle tarım ve hayvancılık yapabilme yetkisi de Büyükşehir Belediyelerine tanınmıştır. Ayrıca daha önce spor kulüplerine sadece malzeme ve nakit destek dışında yapılabilecek yardımları sağlayabiliyorken, artık Büyükşehir Belediyeleri spor kulüplerine, kanunla belirlenen sınırlama dâhilinde nakit yardımda bulunabilmektedirler. Ayrıca Büyükşehirlerin mabetlerin bakımı, onarımını sağlama ve binaları tesis etmek gibi görevler atfedilmiştir (Resmi Gazete, 2012: 2). Yıkılma riski taşıyan binaları boşaltma, vatandaşın can güvenliğini sağlama ve bu konuda ilçe belediyelerine gerekli hizmetleri sunma görevi de 6360 sayılı Kanunun 7. Maddesi ve 5216 sayılı kanun 1. fıkrasının (z) ve 3. Fıkrasının (f) ile Büyükşehir Belediyelerinin görevleri içerisine dâhil edilmiştir (Resmi Gazete, 2004: 8902).

6360 sayılı Kanunla birlikte büyükşehir belediyesi sayısının 30 olması, bazı illerin sınırlarının genişlemesi bazı illerin ise Büyükşehir modeline geçirilmiş olması bu birimlerin ekonomik olarak giderlerini arttırmıştır. 2008 yılında çıkarılan 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile bu birimlerin gelir ve giderlerine düzenleme getirilmiştir (Resmi Gazete, 2008: 26937). Büyükşehirlerin sınırlarının il mülki sınırlarına genişletilmesi bu birimlerin ihtiyaçlarını arttırmış hem kentsel hem de sınırlar içerisine dâhil edilen köylere götürülecek hizmetlerden sorumlu duruma gelmiştir (Demir, 2015: 108).

5779 sayılı Kanunda bu durum şöyle ifade edilmektedir.

“MADDE 2 - (1) İl özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden pay verilir. Pay, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanır.

(2) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının; yüzde 2,85’i büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 2,50’si büyükşehir ilçe belediyelerine ve yüzde 1,15’i il özel idarelerine ayrılır” (Resmi Gazete, 2008: 10371).

3.2. Tekirdağ Hakkında Genel Bilgiler ve Tarihi

Tekirdağ Anadolu ve Avrupa arasında kültür alışverişini sağlayan önemli bir köprü görevi görmüştür. Bu nedenle de birçok tarihi kalıntı ve kültürel eserleri bünyesinde barındırmaktadır. Örneğin Şarköy ilçesinde, toprağa yerleşme dönemine ait taş, balta üretim merkezleri ve Saray ilçesindeki Güneş kaya ve Güngörmez vadilerinde bulunan mağaralar bulunmaktadır. Tekirdağ Müze Müdürlüğüne tespit edilen nehir ağzlarındaki yerleşmelerde Kalkolitik Çağ kalıntılarına rastlanmıştır ve Troya’nın I. ve II. Tabakasına ait yerleşmeler tespit edilmiştir. 1400- 1000 yılları arasında Trakya bölgesi Proto- Trak olarak isimlendirilen topluluklar tarafından yerleşim alanı olarak kullanılmıştır. Ancak bu topluluklar göçebe halde yaşayan topluluklardır, Marmara Denizi kıyılarında yerleşen Samos’lu topluluklar ise şehirler kurmuşlardır. Bu şehirlerin en öne çıkanları ise Perinthos ve Bisantre’dir. Ayrıca Trakya bölgesi Perslerin işgaline uğramış ve onların himayesi altına girmiştir. Daha sonra Trakya bölgesi Roma’nın işgaline kadar Odris ve Makedon kralları arasında savaflara neden olmuştur. Osmanlı Tekirdağ’ı Bizanslılardan aldıktan sonra Rodos adını Rodosçuk olarak değiştirmiş. Bizanslı Tekfurlardan alınması nedeniyle

bir süre “Tekfurdağı” olarak isimlendirilmiş ve Cumhuriyetten sonra 1927 yılında Tekirdağ ismini almıştır (URL-3, 2019).

3.3. Tekirdağ İlinin Coğrafi Yapısı

Tekirdağ ili iki denize kıyısı olan 6 ilden birisidir. Bu denizler Marmara ve Karadeniz’dir. Tekirdağ ilinin tamamı Trakya toprakları üzerinde bulunmaktadır ve kuzeyden Kırklareli iline bağlı Vize, Lüleburgaz, Babaeski ve Pehlivanköy ilçeleriyle komşudur. Doğudan Silivri ve Çatalca ilçeleriyle ve kuzeydoğudan Karadeniz’e 1,5 km’lik kıyısı bulunmaktadır. Genel olarak yüksek dağlar, dik yamaçlar ya da vadiler bulunmamaktadır. Yeryüzü şekilleri bakımından % 75,2’si platolar, % 15,5’i ovalar, % 9,3’ü dağlarla kaplıdır. Akarsularca taşınmış alüvyonlarla kaplı kıyı ovaları vardır. Platolar bir aşınma yüzeyi karakterindedir. Kuzeyinde Istranca, Güney kesimlerinde ise Tekir Dağı ve Kuru Dağı ile Ganos Dağları bulunmaktadır (URL-2, 2017).

3.4. Tekirdağ İlinin Nüfus Özellikleri

Tekirdağ’daki genel yerleşim özellikleri Anadolu’da görüldüğü şekilde suya yakın sahil kesimlerinde, ulaşımın elverişli olduğu, iş imkânları bulunan ve tarıma verimli arazilerin bulunduğu bölgelerde yoğunlaşmıştır. Aşağıdaki tabloda Tekirdağ ilinin yıllara göre nüfusu verilmiştir (URL-3, 2019).

Tablo 6: Tekirdağ’ın Yıllara Göre Nüfusu

Yıl	Tekirdağ Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2018	1.029.927	527.975	501.952
2017	1.005.463	516.975	488.967
2016	972.875	499.819	473.056
2015	937.910	482.404	455.506
2014	906.732	466.956	439.776
2013	874.475	450.149	424.326
2012	852.321	439.124	413.197
2011	829.873	427.452	402.421
2010	798.109	406.744	391.365
2009	783.310	402.789	380.521
2008	770.772	398.898	371.874
2007	728.396	375.703	352.693

Kaynak: URL-4, 2018

Tablodan Tekirdağ'daki 2018 yılı kadın nüfusunun 501.952, erkek nüfusunun ise 527.972 olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin Tekirdağ'ın nüfus alan bir il olması olduğu söylenilebilir. 6360 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından Tekirdağ'ın ilçe nüfusları çeşitli nedenlerle artmış ve azalmıştır. Bilindiği üzere kanun ile 30 ilin büyükşehir belediyesi statüsü alması ve bu illerde sınırların il mülki sınırlarına genişletilmiş olması, köy tüzel kişiliklerinin kaldırılarak mahalle statüsü alması ve en yakın ilçe belediyelerinin kurulması nüfus farklılıklarında etkili olmuştur (Çelikyay, 2014: 16).

Bu kanun ile Tekirdağ'da Marmaracık Beldesi merkez olmak üzere Ergene ilçesi ve Belediyesi kurulmuştur. Kapaklı Beldesi merkez olmak üzere Kapaklı İlçesi ve Belediyesi kurulmuştur. İldeki bucaklar kaldırılmış olup, bilindiği üzere köyler ve beldeler mahalle olarak ilçe belediyelerine katılmıştır (Resmi Gazete, 2012: 2).

Tablo 7: Tekirdağ İlçe Nüfusları

Yıl	İlçe	İlçe Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Nüfus Yüzdesi
2018	Çorlu	262.862	134.044	128.818	% 25, 52
2018	Süleymanpaşa	199.960	101.786	98.174	% 19, 41
2018	Çerkezköy	166.789	86.540	50.249	% 16, 19
2018	Kapaklı	116.882	60.292	56.590	% 11, 35
2018	Ergene	62.458	32.206	30.252	% 6, 06
2018	Malkara	52.758	27.159	25.599	% 5,12
2018	Saray	49.106	24.879	24.227	% 4,77
2018	Şarköy	32.565	16.404	16.161	% 3, 16
2018	Hayrabolu	32.137	16.551	15.586	% 3,12
2018	Muratlı	28.537	14.540	13.997	% 2,77
2018	Marmaraereğlisi	25.873	13.574	12.299	% 2,51

Kaynak: (URL- 4, 2018)

Tablodan Tekirdağ'ın Çorlu, Süleymanpaşa, Çerkezköy, Kapaklı ilçelerinin nüfusunun 100.000'in üstünde diğer ilçelerin nüfusunun ise 100.000'in altında olduğu görülmektedir. En fazla nüfusa sahip olan ilçe Çorlu olurken en az nüfusa sahip olan ilçe Marmaraereğlisi'dir.

Kanunla birlikte köylerin, beldelerin büyükşehir olan illerde kaldırılması ve mahalle statüsü kazanması nedeniyle şehirde yaşayan nüfus oranı artmıştır. 2012 nüfus sayımları sonucunda şehirde yaşayan nüfusun oranı %74,6 iken, 2013 nüfus sayımları sonuçlarında bu oranın %89,8'e yükseldiği görülmüştür (Bekdemir ve diğ., 2014: 282).

TÜİK, 2017 verilerine göre Tekirdağ'ın nüfus oranındaki artış devam etmekte. Tekirdağ'ın nüfusu 2017 verilerine göre bir milyonu geçmekte bu durum Tekirdağ'ın Avrupa'yı Türkiye'ye bağlayan bir bölgede yer alması, geniş sahil bölgesi ve yaşana bilirlik bakımından birçok ilden daha sakin ve gelişmiş olması gibi faktörler etkili olabilmektedir (URL-5, 2018).

3.5. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi

Tekirdağ 06.12.2012 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 6360 sayılı Kanunla birlikte büyükşehir statüsü kazanmıştır. 6360 sayılı "13 İlde Büyükşehir ve 26 İlçe Kurulmasına Dair Kanun" ile birlikte Büyükşehir olan illerin arasında yer almaktadır. Büyükşehir belediyelerinin görevleri ise aşağıda maddeler halinde verilmiştir;

- *"Halkın huzuru için önlem almak."*
- *"Bağış almak."*
- *"Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek."*
- *"Belediye personelini atamak, belediye ve bağlı kuruluşlarını denetlemek."*
- *"Bütçeyi onaylamak ve uygulamak."*
- *"Meclis ve encümen kararlarını uygulamak."*
- *"Belediye adına sözleşme imzalamak."*
- *"Belediyenin gelirlerini tahsilatını yapmak."*
- *"Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek."*
- *"Meclisin başkanlığını yapmak."*
- *"Yargı birimlerinde belediyeyi temsil etmek."*
- *"Strateji oluşturmak, belediyeyi bu plâna uygun olarak idare etmek, buna uygun bütçeyi hazırlamak, uygulamak."*
- *"Stratejik plâni kabul etmek. Personel performans programını belirlemek."*
- *"Bütçeyi kabul etmek."*
- *"imar planı ve çevre düzeni olanı yapmak."*
- *"Borçlanmak."*
- *"Taşınmaz mal almak, satmak, takas etmek, tahsis etmek, üç yıldan az olmamak üzere kiralamak ve en fazla otuz yıl hak tesis etmek."*
- *"Ücret tarifelerini belirlemek."*
- *"Her türlü bağışı kabul etmek."*

- “Belediye anlaşmazlıklarını tasfiyesini kararlaştırmak.”
- “Ortaklık kurmaya karar vermek.”
- “Belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek.”
- “Encümene verilen görevleri yapmak.”
- “Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.”
- “Meclisin taşınmaz mallar ile aldığı kararları uygulamak ve kiralanmasına izin vermek.”
- “Belediye uyuşmazlıkları ile ilgili anlaşmalara karar vermek.”
- “Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.”
- “Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.”
- “Öngörülme-yen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.”
- “Çalışma programında yıllık olarak karar alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.”
- “Bütçeyi incelemek.”
- “İmar programlarını onaylamak.”
- “Belediye hizmetlerinin mücavir alanlara ulaştırılmasını kararlaştırmak.”
- “Encümen ile yaşanan anlaşmazlıkları kararlaştırmak.”
- “Fahrî hemşerilik verilmesini sağlamak.”
- “İçişleri Bakanlığının onayıyla yurt dışındaki belediyeler ile işbirliği yapılması, kardeş kent ilişkileri kurulması ve projeler üretilmesini sağlayarak; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek maksadıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyetler düzenlemek.”
- “Kurulan birliklere dâhil olmayı ya da ayrılmayı sağlamak.”
- “Meydan ve caddeleri isimlendirmek; mahalle kurmak, kaldırmak, birleştirilmek, sınırlarını belirlemek; tanıtıcı amblemleri belirlemek.”
- “Çıkarılacak yönetmelikleri benimsemek.”
- “Personel norm kadroları ile ilgili değişiklikleri ve iptalleri yapmak.”
- “Encümen, divan, komisyon üyelerini seçmek.”
- “Yap-işlet-devret modeli ile yatırım yapmak, belediyenin şirketlerini özelleştirmek” (Resmi Gazete, 2005: 9475).
- “İlçe belediyeleri ile koordineli şekilde Büyükşehir Belediyesinin stratejik planı, hedefleri, yatırım programları ve bütçeyi hazırlamak.”

- *“İmar plânları ile parselasyon plânlarını yapmak.”*
- *“İmar uygulamalarına göre ruhsat vermek.”*
- *“İşletmelere ruhsat vermek ve işyerlerini denetlemek.”*
- *“Belediye Kanununda yer alan 69 ile 73 üncü maddelerde bulunan yetkileri yerine getirmek.”*
- *“Ulaşım planı hazırlayıp uygulamak, ulaşım ve toplu taşıma hizmetleri vermek, ücret, tarife, güzergâh belirlemek, durak yerleri ve araç park yerlerini belirleyip işletmesini sağlamak kanunların verdiği yetki doğrultusunda trafik düzenini sağlamak.”*
- *“Yol çalışmalarını yapmak, yolların temizliği ile karla mücadele çalışmalarını sağlamak; ilan yerlerini belirlemek, bina numaralandırılması işlemlerini yürütmek.”*
- *“CBS kurmak.”*
- *“Su havzalarını korumak, ağaçlandırma çalışmaları; eğlence mekânlarını belirli yerde toplamak; hafriyat alanı, fosil yakıt sahalarını belirlemek, katı atık yönetim plânını oluşturmak, katı atıkların, sanayi ve tıbbî atıkların bertarafı için tesisler kurmak, deniz araçlarının atıklarını toplayıp arıtmak.”*
- *“Gıda işletmelerini ruhsatlandırıp denetlemek, gıda maddelerinin analizlerini yapmak amacıyla laboratuvar kurup ve işletmek.”*
- *“Zabıta hizmetleri vermek.”*
- *“Otogar ve otopark yaparak işletmek.”*
- *“Spor kulüplerine nakdi yardım yapmak, sporcuları ödüllendirmek.”*
- *“Mabet ve eğitim kurumları için bina inşaa etmek ve her türlü bakım onarım işlemlerini gerçekleştirmek, araç gereç desteği vermek.”*
- *“Tarihi mekanları restore etmek.”*
- *“Toplu taşıma hizmeti vermek, işletmelere ruhsat vermek.”*
- *“Su-kanalizasyon hizmetleri vermek. Tesis kurmak, dere ıslahı gerçekleştirmek, su temin etmek, vatandaşa ulaştırmak.”*
- *“Mezarlık işlemlerini yürütmek.”*
- *“Hal ve mezbaha yapmak ve ruhsatlandırmak.”*
- *“Doğal afet planlamaları hazırlamak, her türlü destekte bulunmak, itfaiye çalışmalarını yapmak, patlayıcı madde depo alanlarını belirlemek, kuruluşları yangın ve diğer afetler açısından denetlemek, ruhsat vermek.”*

- “Sağlık hizmetlerini yürütmek, kurs açmak, kültürel ve sosyal hizmetler vermek, sosyal tesisler açmak.”
- “Afet halinde tehlike teşkil eden binaları boşaltmak ve yıkımı için destek vermek.”
- “Karar organı olmak” (Resmi Gazete, 2004: 8902).

Belediyelerin hizmet alanlarının farklılık göstermesi ve aynı zamanda demokratik yaşama yaptıkları katkı nedeni ile en önemli yerel yönetim birimlerindedir. Belediyeler bu öneme haizken gelir ve giderlerinde sürekliliğin sağlanması oldukça önemlidir. Bu sürekliliğin sağlanması doğrultusunda, belediyelerin mali desteğinin en önemli kaynağı öz gelirleri iken, merkezi yönetim tarafından aktarılan paylarında oldukça büyük bir yeri vardır (Sivrekli, 2015: 22). Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre yerel yönetim birimi kapsamındadır. Mali olarak muhasebeleştirilmesi bu Kanunun 49 uncu maddesinin 5. ve 6. fıkraları ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 65 inci maddesi gereği düzenlenmiş olan 27 Mayıs 2016 ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır (Resmi Gazete, 2005: 9491).

Büyükşehir Belediyelerine bütçe aktarımını yapan en önemli uygulama ise kanun koyucu tarafından her yıl eylül ayında çıkarılan bütçe kanunudur (Yılmaz, 2013: 25). Büyükşehir belediyesi gelir ve giderleri yetersiz kaldığında ise belediye yönetimi borçlanma yoluna gitmektedir (Güngör, 2011: 5). Borçlanmanın temel nedeni ise Belediye yönetiminin sahip olduğu gelir ve giderleri ihtiyacı doğrultusunda harcama yapamamasıdır (Gölçek, 2016: 68). Merkezi idare büyükşehir belediyesine mali desteği sağlarken birçok ölçüte göre yeterli miktarda para akışı sağlamaktadır. Bu ölçütler ilin gelişmişlik düzeyi, tarihi mirası ve ilin nüfusu şeklinde çoğaltılabilir (Toksöz vd., 2009: 133). Merkezi idarenin ve belediyenin kendi öz giderlerinin hangi durumlarda kullanıldığı 8 numaralı tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8: 2017 Yılı Gider Bütçesi

Açıklama	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Yıl Gerçekleşen Gideri (TL)	Sonunda Bütçe	Gerçekleşme Oranı (%)
Bütçe Giderleri	865.000.000,00	651.884.946,41		75,36
Personel Giderleri	90.787.000,00	87.510.436,47		96,39
SGK'lara D. Primi	16.168.000,00	15.350.799,61		94,95
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	225.475.880,00	173.765.819,91		77,07

Faiz Giderleri	9.760.000,00	15.540.486,64	159,23
Cari Transferler	31.226.000,00	19.633.863,44	62,88
Sermaye Giderleri	425.128.120,00	289.004.109,39	67,98
Sermaye Transferleri	5.534.000,00	27.546.682,03	497,77
Borç Verme	15.000.000,00	23.532.748,92	156,88
Yedek Ödenekler	45.921.000,00	0	0,0

Kaynak: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi 2017 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu

Tablodan çıkarılacak değerlendirmeye göre 2017 yılı Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin bütçe giderlerinin %2,72'lik kısmını Sosyal Güvenlik Kurumlarına verilen devlet primleri oluşturmaktadır. %34,34'lük kısmını Sermaye Giderleri oluştururken, %6,14'lük kısmını Sermaye Transferleri kapsamaktadır. Ayrıca personel giderlerinin genel bütçeden aldığı oran %15,73'tür. Bunun yanında %0,29'lük kısmı Faiz Giderleri, %4,09'lük kısmı Cari Transferler ve %29,88'lik kısmı Mal ve Hizmet Alımı için kullanılırken, %4,09'lük bölüm Cari Transferler oluşturmaktadır. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Gelirleri ise 9 numaralı tabloda verilmiştir.

Tablo 9: 2017 Yılı Gelir Bütçesi

AÇIKLAMA	Bütçe İle Tahmin Edilen Gelir (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Bütçe Gelirleri	600.600.000,00	605.919.261,17	100,89
Vergi Gelirleri	11.070.000,00	5.614.745,12	50,72
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	44.430.000,00	33.685.867,77	75,82
Alınan Bağış ve Yardımlar	7.445.000,00	2.447.255,35	32,87
Diğer Gelirler	523.855.000,00	564.171.392,93	107,70
Sermaye Gelirleri	13.800.000,00	0,00	0,00
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	-600.000,00	-3.056.913,67	509,49
Vergi Gelirleri (-)	-250.000,00	-19.961,70	7,98
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (-)	-350.000,00	-2.789.912,97	797,12
Diğer Gelirler (-)	0,00	-247.039,00	0,00
Net Bütçe Gelirleri (-)	600.000.000,00	602.862.347,50	100,48

Kaynak: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi 2017 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu

Tablo incelendiğinde teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin toplam bütçe içindeki payı %5,55 olurken alınan bağış ve yardımların payı %0,40'tır. Kurumun öz gelirleri içerisinde olan vergi gelirlerinin toplam bütçe içindeki payı %0,92 iken, sermaye gelirlerinin payı %0,19'dur. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi personel yapısına değinilecek olunursa Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'ne 12.09.2017 tarih itibari ile istihdam edilen personel sayısı 1144'tür. Belediye Başkanı Kadir Albayraktır. Personelin statü itibari ile dağılımına bakıldığında görev yapmakta olan 449 memur, toplam personelin yüzde 39'unu, 426 kadrolu işçi yüzde 37'sini, 269 sözleşmeli personel ise toplam personelin yüzde 24'ünü oluşturmaktadır. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi 26442 sayılı yönetmelik esaslarına uygun olarak Belediye Meclisi Kararlarıyla 3 Danışman, 1 Teftiş Kurulu Başkanlığı, 1. Hukuk Müşavirliği, 1 Genel Sekreter, 4 Genel Sekreter Yardımcısı, 75 adet şube Müdürlüğü, 1 Özel Kalem Müdürlüğü, 26 Daire Başkanlığı, 5 adet Zabıta şube Müdürlüğü, 5 adet itfaiye şube Müdürlüğü kurularak hizmet birimleri oluşturulmuştur. Belediye Başkanı üst yönetici olmak üzere hizmet birimlerinde 3 Danışman, 93 Yönetici, 244 idari Personel, 363 Teknik Personel, 15 Sağlık Personeli olmak üzere toplam 718 kadrolu ve sözleşmeli memur; 426 daimi işçi ve 1470 firma personeli olmak üzere toplam 2614 çalışanı ile hizmetlerini yürütmektedir (URL-3, 2019).

3.6. Araştırmanın Konusu, Amacı, Yararı, Yöntemi ve Kapsamı

Konusu: 6360 sayılı Kanun ile Tekirdağ ilinin de aralarında bulunduğu 14 il büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür. Büyükşehir belediyesine dönüştürülen bütün illerde bulunan köyler mahalle idari birimine dönüştürülerek en yakın ilçe belediyesine bağlanmıştır. Tezin konusu da mahalle idare birimine dönüşen köy muhtarlarıyla yapılan anket sonucunda, yasa sonrası verilen hizmetlerin etkinlik ve verimlilik yönünden araştırılmasının yapılmasıdır.

Amacı: 6360 Sayılı Kanunla Birlikte Köy Tüzel Kişiliğinin Kaldırılmasıyla Oluşan Mahallelere Verilen Kamu Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: Tekirdağ Örneği adlı Yüksek Lisans Tezinin amacı, 6360 sayılı Kanunun kamu hizmetlerinin yerine getirilmesine olan etkisinin incelenmesi, köy tüzel kişiliğini kaybederek mahalle statüsü kazanmış olan birimlerde hizmetlerin verimliliğinin ve uyumluluğunun araştırılmasıdır. 6360 sayılı kanun ile düzenlenen bu birimlerin hizmet alma hususunda ortaya çıkabilecek problemlerine çözüm üretilmesine katkı sağlamak hedeflenen amaçlar arasındadır.

6360 sayılı Kanun ile birlikte yönetimin tek merkezden sağlanması hedeflenmiştir. Buradaki amaç ölçek ekonomilerinden faydalanılarak kamu maliyetlerinin düşürülmesi ve hizmette etkinliğin artırılmasıdır. Bu doğrultuda yasa öncesi kentsel alanlarda hizmet veren kanunla birlikte kırsal alanda hizmet vermeye başlamıştır. Köylerde yaşayan vatandaşların harcama, ulaşım ve katılım durumları değişmiştir. Ayrıca belediye gelirlerinin artması, yöneticilerin seçilmişlerden meydana gelmesi, belediye sınırlarında genişleme gibi değişiklikler meydana gelmiştir. Köy tüzel kişiliklerinin ve beldelerin kaldırılması ile de hizmet sunumundaki farklılıklar ve bu farklılıkların mahalle muhtarlıklarına ve vatandaşa hizmette yerellik, etkinlik, verimlilik açısından incelenmesi ve kırsal alana olan yansımalarının araştırılması amaçlanmıştır.

Yararı: 6360 sayılı Kanun sonrası Büyükşehir Belediyelerinin sınırlarının il mülki sınırlarına genişletilmiş olması, il ve ilçe belediyelerinin görev alanlarının genişlemesi sonucunu ortaya çıkarmıştır. Sorumluluğu artan büyükşehir belediyesi ve ilçe belediye yöneticilerini hizmet sunumunda ortaya çıkan sorunların düzeltilmesi hususunda bilinçlendirmek ve farkındalığını arttırmak, mahalle ölçeğinde yapılan araştırmanın yönetim iradesini elinde bulunduran siyasilere atılan adımlarda faydalanabilecekleri bir kaynak niteliğinde olması tezin beklenen faydaları arasındadır.

Yöntemi: Tekirdağ ilinde yapılan bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli (survey) ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örnekleminin amaçsal örneklem yöntemi ile seçilen Tekirdağ ilinde görev yapmakta olan 55 muhtar oluşturmaktadır. Araştırmada 48 soruluk 5'li likert tipi ölçek geliştirilmiş ve geliştirilen ölçeğin içeriği ve tezin konusuna uyumu açısından denetimi ve değerlendirilmesi alanında uzman kişilerin görüşleri ve onayları alınarak tamamlanmıştır. Anket formu örneği Ek 1'de bulunmaktadır. Anket formundaki sorular muhtarlar hakkında cinsiyet, yaş, eğitim durumu bilgileri içermektedir. Ayrıca 6360 sayılı Kanunun mahalle olmuş köylerde neden olduğu değişikliklerin belirlenmesine ve yasanın amacına ne düzeyde ulaştığını tespit edici sorular bulundurmaktadır.

Kapsam: Araştırma Tekirdağ ili ile sınırlı tutulmuştur. Araştırma için yapılan anket çalışması Tekirdağ Büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olan mahalleye dönüşmüş köylerde yapılmıştır. Anket çalışması yapılan muhtarlıkların bir kısmı merkez ilçe olan Süleymanpaşa'da bir kısmı ise sahil şeridinde bulunan Çorlu, Şarköy ve Marmaraereğlisi ilçelerinde yapılmıştır. Toplamda 55 muhtarlıkla yüz yüze, mail ve telefon aracılığıyla

anket çalışması başarıyla tamamlanmıştır. 2019 Ocak ayında başlanan anket çalışması 2019 Haziran ayında sonuçlandırılmıştır.

Anket çalışması muhtarlıklarla gerçekleştirilip sonuçları elde edildikten sonra SPSS 20 istatistik programında analiz edilerek verilerin tablo halinde çıktısı alınmıştır. Anketin güvenilirliği Cronbach's Alpha yöntemine göre, köylerin mahalleye dönüşmesi ile ilgili 38 soru üzerinden değerlendirilmiş ve güvenilirlik oranı $0,91 > 0,9$ olarak hesaplanmıştır. Bu katsayı araştırmada kullanılan anketin yeterli güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

3.7. Yerel Yönetim Birim Yetkilileriyle Yapılan Anket Çalışmasının Sonuçları, Analizi ve Değerlendirme

Bu kısımda alan çalışmamızın en önemli bölümü olan anket çalışmasının analizi yapılacaktır. Tekirdağ ilinin Süleymanpaşa, Çorlu, Marmaraereğlisi ve Şarköy ilçelerinden heterojen olarak seçilmiş olan 55 muhtar ile yapılan anket sonuçları SPSS 20 programında çözümlenmiş ve tablolar halinde yorumlanarak, tezin asıl amacı olan kısmı oluşturan bu bölüm yaklaşık olarak 50 tablo ve yorumundan oluşmaktadır.

Tablo 10: Muhtarların Cinsiyet Dağılımı

Sıklık	Geçerli Yüzde
53	96,4
2	3,6
55	100,0

Anket çalışması 55 muhtarla yapılmıştır. Ankete katılanların 53'ü erkek 2'si kadındır. Bu durumda 55 muhtarın %96,4'ü erkek ve 2'si yani %3,6'sı kadın muhtarlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Muhtarların Eğitim Durumu

Sıklık	Geçerli Yüzde
47	85,5
6	10,9
2	3,6
55	100,0

Ankete katılan 55 muhtarın eğitim durumuna bakıldığında %85,5'i ilköğretim mezunu, %10,9'u ortaöğretim mezunu ve %3,6'sı meslek yüksekokulu mezunudur. Alan çalışması sonucuna göre muhtarların büyük çoğunluğu ilköğretim mezunudur. Ayrıca katılımcıların arasında yüksek lisans veya doktora yapan muhtara rastlanmamıştır.

Tablo 12: Muhtarların Kaç Dönemdir Muhtarlık Yaptıkları

Sıklık	Geçerli Yüzde
25	45,5
14	25,5
7	12,7
9	16,4
55	100,0

Katılımcılara “Kaç dönemdir muhtarlık görevi yapıyorsunuz?” sorusu sorulduğunda %45,5'i muhtarlıklarının ilk dönemi olduğunu, %25,5'i iki dönemdir muhtarlık yaptıklarını, %12,7'si üçüncü dönem muhtarlık görevinde bulunduğunu ve %16,3'ü üç dönemden daha fazla bir dönemde muhtarlık görevlerini yürüttüklerini ifade etmişlerdir. Tablodaki veriler incelendiğinde en yüksek oran 1 dönem görev yapan muhtar sayısına aittir. Bunu 2 dönem muhtarlık yapanların oranı takip etmektedir. 3 dönem ve 3'den daha fazla muhtarlık yapanların oranının birbirine yakın olduğu görülmektedir. 1 ve daha fazla dönem muhtarlık yapanların oranı genel tablonun %54,5'lik kısmını oluşturduğu görülmektedir. Bu durumda tekrar seçilen muhtarların seçmenler tarafından güvenilir bulunduğu söylenebilir.

Tablo 13: Muhtarların Yaşı

Sıklık	Geçerli Yüzde
2	3,6
4	7,3
21	38,2
25	45,5
3	5,5
55	100,0

Katılımcılara yaşları sorulduğunda, %3,62'si 18-24 yaş aralığında olduğunu, %7,3'ü 35-44 yaş aralığında, %38,2'si 45-54 yaş aralığında, %45,5'i 55-64 yaş aralığında olduğunu ve %5,5'i 65 yaş ve üstü bir yaşta olduklarını ifade etmişlerdir. Tablo incelendiğinde muhtarların yarısına yakını 55-64 yaş aralığındadır. En düşük oran ise 18-24 yaş aralığındaki muhtarlara aittir. Buradan vatandaşın genç yöneticilerin başa gelmesine olumlu bakmadığı çıkarımında bulunulabilir. Daha çok olgun idarecilerin muhtar olarak seçilmesi vatandaşın tecrübeli yönetici tercihinde bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 14: Muhtarların, Ailede Muhtar var mı? Sorusuna Verdikleri Cevaplar

Sıklık	Geçerli Yüzde
30	54,54
25	45,46
55	100,0

Ankete katılan muhtarlar “Ailenizde daha önce muhtarlık yapan biri var mı?” sorusuna, %49,1 ailelerinde daha önce muhtarlık yapan birinin olduğunu, %45,46'sı ailelerinde daha önce muhtarlık yapan birinin olmadığını ifade etmektedir. Verilen cevaplardan muhtarların yarısına yakını ailesinde muhtarlık yapan birinin olduğunu ifade etmişlerdir. Buradan ailesinde daha önce muhtarlık yapan kişilerin muhtarlığı daha fazla tercih ettiği söylenebilir. Ayrıca vatandaşın, ailesinde daha önce muhtarlık yapmış olan kişilere güven gösterdiği ileri sürülebilir.

Tablo 15: Muhtarların, Daha Önce Muhtarlık Yapmış Akraba Yakınlıkları

Sıklık	Geçerli Yüzde
14	46,7
1	3,3
12	40,0
3	10,0
55	100,0

Daha önce ailesinde muhtarlık yapanların yakınlıkları incelendiğinde; %25,5'i dedesinin, %1,8'i ninesinin, %21,8'i babasının, %5,5'i amcasının daha önce muhtarlık yaptığı görülmektedir. Tablo incelendiğinde en yüksek oranın, dedesi muhtarlık yapanlara ait olduğu görülmektedir. En düşük oran ise daha önce ninesi muhtarlık yapanlara aittir. Bu durumda muhtarlık seçimlerine aday olunurken, dede ve diğer akraba faktörlerinin etkisi olduğu görülmektedir.

Tablo 16: Büyükşehir Belediyesi İstek ve Taleplerinizi Zamanında Yerine Getiriyor mu?

Sıklık	Geçerli Yüzde
24	43,6
20	36,4
1	1,8
10	18,2
55	100,0

Büyükşehir belediyesi istek ve taleplerini zamanında yerine getirip getirmediği ile ilgili olarak sorulan soruya muhtarların %80'i büyükşehir belediyesinin muhtarların istek ve taleplerini yerine getirdiğini, %20'si istek ve taleplerinin zamanında yerine getirilmediğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların verdiği cevaplar neticesinde büyükşehir belediyesi muhtarların istek ve taleplerini çoğunlukla zamanında yerine getirmektedir.

Tablo 17: Köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşmesi hizmetler açısından olumlu olmuş mudur?

Sıklık	Geçerli Yüzde
19	34,5
13	23,6
5	9,1
18	32,7
55	100,0

Katılımcıların %58,1'i köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşmesinin “hizmetler açısından olumlu olmuştur” düşüncesini taşımakta ve %41,9'u muhtar köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşmesini “hizmetler açısından olumsuz” olarak değerlendirmektedir. Ankete katılan muhtarların vermiş olduğu cevaplara göre köy yerleşim yerlerinin mahalle idare birimine dönüşmesini olumlu ve olumsuz bulma oranları birbirine yakındır. Katılımcıların yarısına yakını bu durumu olumlu bulurken, yarısına yakını olumsuz karşılamıştır. Bu durumda hemen hemen dengeli bir dağılımın söz konusu olduğu görülmektedir.

Tablo 18: Köylerin Mahalleye Dönüşmesinden Sonra Sorunların Çözümü Hakkında Yeteri Kadar Toplantı Yapılmakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
11	20,0
18	32,7
5	9,1
21	38,2
55	100,0

Ankete katılan muhtarlara “Köylerin mahalleye dönüşmesinden sonra biz muhtarlar olarak sorunlarımızın çözümü hakkında yeteri kadar toplantı yapmaktayız” sorusu sorulmuş ve %52,7'si yapıyoruz derken %47,3'ü yapmıyoruz cevabı vermiştir. Yapılmakta olan toplantı sayısının katılımcılar tarafından memnuniyet oranının birbirine yakın olması dikkat çekmektedir. Tablo incelendiğinde muhtarların yarısından fazlasının toplantı

sayısını yeterli görmesi sorunların çözüme kavuşturulması noktasında olumlu sonuçlar alındığının göstergesidir.

Tablo 19: Gerçekleşen Toplantılarda Sorunların Tam Anlamıyla Çözümüne İlişkin Konuların Görüldüğü Tartışıldığı Toplantılar Yapılmakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
22	75,9
7	24,1
29	100,0

Bu soru bir önceki soruda “biz muhtarlar olarak sorunlarımızın çözümü hakkında yeteri kadar toplantı yapmaktayız” şeklinde cevap veren 29 muhtara yöneltilmiştir. “Gerçekleşen toplantılarda sorunların tam anlamıyla çözümüne ilişkin konuların görüşüldüğü tartışıldığı toplantılar yapılmaktadır” sorusuna %75,9’u “tamamen katılırken” %24,1’i kısmen katılıyorum” cevabı vermiştir. Katılımcıların büyük oranı yapılan toplantıların sorunların çözümüne ilişkin olduğunu bildirmiştir. Geri kalan %24’lük kısım ise toplantıların kısmen verimli olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 20: Görüşülen ve Tartışılan Konuların Çoğu Çözüme Kavuşmuş mudur?

Sıklık	Geçerli Yüzde
7	24,1
18	62,1
4	13,8
29	100,0
26	
55	

Bu kısımda “biz muhtarlar olarak sorunlarımızın çözümü hakkında yeteri kadar toplantı yapmaktayız” şeklinde cevap veren 29 muhtara yöneltilmiştir. Görüşülen ve tartışılan konuların çözüme kavuşma oranlarına bakıldığında, muhtarların %62,1’ i “kısmen katılıyorum” cevabı vererek toplantılarda görüşülüp tartışılan konuların tamamının çözüme kavuşturulamadığını ifade etmiştir. Katılımcıların %13,8’i ise “sorunlar çözüme

kavuşturulmuyor” diyerek toplantılardan yeterli verimin alınmadığı konusunda görüş bildirmiştir.

Tablo 21: Köylerin İsmi Mahalle Olarak Değiştirilmesi Olumlu Karşılanmış mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
18	32,7
10	18,2
4	7,3
2	3,6
21	38,2
55	100,0

Bu soruya katılımcıların %50,9’u olumlu görüş belirtirken; muhtarların %32,7’si “tamamen katılıyorum” ve %18,2’si “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir. %41,8 oranında muhtar olumsuz görüş bildirmiştir. Muhtarların %38,2’sinin tamamen katılmadıkları tespit edilmiştir. Sonuçlara göre muhtarların yarısından fazlası köy isminin mahalleye dönüştürülmesini olumlu karşılamıştır. Ancak 21 muhtar köy isminin mahalleye dönüştürülmesini olumlu karşılamamışlardır. Bu kısımdaki muhtarlar köy isminden memnun olan ve değişmesini istemeyen bölümde yer almaktadırlar.

Tablo 22: Köylerin Mahalleye Dönüştürülmesiyle, Köyler Bir Mahallenin Sahip Olacağı Tüm İmkânlara Sahip Olmuş mudur?

Sıklık	Geçerli Yüzde
13	23,6
17	30,9
8	14,5
11	20,0
6	10,9
55	100,0

Köylerin mahalleye dönüştürülmesiyle, köyler bir mahallenin sahip olacağı tüm imkânlara sahip olmuş mudur? sorusuna muhtarların %23,6’sı “tamamen katılıyorum”, %30,9’u “kısmen katılıyorum” olumlu görüş bildirirken, 8’i yani %14,5’i kararsız kalmış, %20’si “kısmen katılmıyorum” ve %10,9’u ise “tamamen katılmıyorum” şeklinde toplamda 17 muhtar yani %30,9’u olumsuz görüş bildirmiştir. Tablo verileri incelendiğinde 17 muhtar “kısmen katılıyorum” diyerek en yüksek oranı oluşturmuşlardır.

Ayrıca 17 muhtar ise olumsuz görüş bildirmiştir. Bu durumda genel olarak muhtarlar köylerin mahalleye dönüştürülmesiyle, köylerin bir mahallenin sahip olacağı tüm imkanlara sahip olduğu görüşünde değillerdir.

Tablo 23: Köylerin Mahalleye Dönüştürülmesiyle Bütçe, Personel, Araç Gereç vs. Sahip Olma Durumu Ortadan Kalktığı İçin Bu Gibi Konularda Olumlu Değişiklikler Olmuş mudur?

Sıklık	Geçerli Yüzde
10	18,2
31	56,4
8	14,5
6	10,9
55	100,0

Bu soruya muhtarların 10’u katılıyorum, 31’i “kısmen katılıyorum” diyerek olumlu cevap vermiştir. Olumlu cevap veren muhtarların sayısı 41 olup, muhtarlar içindeki oranı %74,6 olmuştur. Olumsuz görüş bildiren muhtarların oranı 6 muhtar ile %10,9’da kalmıştır. 8 muhtar “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. En yüksek oran kısmen katılan muhtarlara ait olup, en düşük yorum ise katılmayan muhtarlara aittir. Bu durumda genel görüş tüzel kişiliğini kaybeden köylerin bu durumda avantaj olarak gördükleri bir konu olduğu söylenebilir. Sorumluluğun azalması bunlar için yapılan iş ve işlemlerini de azaltmıştır bunun da muhtarlar açısından olumlu karşılandığı görülmektedir.

Tablo 24: Köye Özgü Olan Tarım ve Hayvancılık Faaliyetleri Azalmış veya Yok Olmuş mudur?

Sıklık	Geçerli Yüzde
13	23,6
13	23,6
4	7,3
15	27,3
10	18,2
55	100,0

Bu soruya muhtarların %47,2’si köye özgü olan tarım ve hayvancılık faaliyetleri azalmış veya yok olmuş şeklinde görüş bildirmiştir. Olumsuz görüş bildiren muhtar sayısı

ise; %45,5 olmuştur. Buradaki muhtarlar köylerin mahalleye dönüşmesiyle yüksek oranda tarım ve hayvancılık alanında azalma olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumu 6360 sayılı kanunun getirdiği değişikliklere dayandırabiliriz.

Tablo 25: Kamu Hizmetlerinden Yararlanmada Köylü ve Şehirli Arasında Fark Kalmamış mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
18	32,7
6	10,9
1	1,8
2	3,6
28	50,9
55	100,0

Bu soruya muhtarların 32,7'si “tamamen katılıyorum”, 10,9'u “kısmen katılıyorum” şeklinde olumlu cevap vererek kamu hizmetlerinden yararlanmada köylü ve şehirli arasında fark kalmadığını beyan etmişlerdir. “Kısmen katılmıyorum” diyen %3,6 oranındaki muhtar ile “tamamen katılmıyorum” diyen muhtar oranı %50,9'dur. Dolayısıyla, %43,6 oranında muhtar kamu hizmetlerinde faydalanmada fark olmadığını, %54,5 oranında muhtar kamu hizmetlerinden yararlanmada fark olduğunu beyan etmişlerdir. Anket sonuçlarına göre muhtarlar yüksek oranda kamu hizmetlerinden faydalanmada fark olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumun nedeninin köylerde verilen hizmetlerin il merkezinde verilen hizmetlerden daha az olması, köyde yaşayan vatandaşların verilen hizmetlerden haberdar olmaması, köylerin hizmet götüreceği birimler konusundaki eksikliği ve bu gibi nedenler gösterilebilir.

Tablo 26: Mahalle Statüsü Alan Köyün Halkının Gelir Düzeyi Artmış mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
2	3,6
1	1,8
7	12,7
14	25,5
31	56,4
55	100,0

Mahalle statüsü alan köyün halkının gelir düzeyinin arttığına yönelik soruya büyük bir çoğunlukla 45 muhtar olumsuz görüş bildirerek cevap vermişlerdir. Muhtarların içerisinde olumsuz görüş bildiren muhtarların oranı %81,9 olmuştur. Sadece %5,4 oranında muhtar köy halkının gelirlerinin arttığı yönünde cevap vermiştir. 7 muhtar yani %12,7 oranında muhtar ise “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Görüldüğü üzerinde çok yüksek oranda köylülerin gelirinde bir artış gözlemlenmediği ifade edilmiştir. Kanun ile köylünün gelirini artırıcı bir durumun söz konusu olmaması, istihdamı artırıcı bir çalışmadan söz edilmemiş olması bu durumu açıklar niteliktedir.

Tablo 27: Mahalle Olan Köylere Daha İyi Hizmet Götürülmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
19	34,5
20	36,4
1	1,8
5	9,1
10	18,2
55	100,0

Bu soruya mahalle muhtarlarının yüzde %34,5'i “tamamen katılıyorum”, %36,4'ü “kısmen katılıyorum” şeklinde genel çerçevede %70 oranında muhtar olumlu cevap vermiştir. Mahalle olan köylere daha iyi hizmet gitmediği yönünde %9,1'lik kısım “kısmen 15 katılımcı olumsuz görüş belirtmişlerdir. Bu konuda olumsuz görüş bildirenlerin oranı genel muhtarlar içinde %27,3 seviyesindedir. Bu durumda mahalle idare birimine dönüştürülen köylerin daha iyi hizmet aldığı görülmektedir. Sınırları il mülki sınırları olan

büyükşehir belediyesinin köylere verilen hizmetlerde verimi arttırdığı kanısına varılmaktadır.

Tablo 28: Yasayla Mahalle Olan Köylere Sunulan Yerel Hizmetlerde Verimliliğinin Arttığını Düşünüyor musunuz?

Sıklık	Geçerli Yüzde
5	9,1
17	30,9
8	14,5
18	32,7
7	12,7
55	100,0

Yasayla mahalle olan köylere sunulan yerel hizmetlerde verimliliğinin arttığını düşünüyorum sorusuna muhtarların %40'ı verimliliğinin arttığı yönünde düşüncelerini ifade ederken, %54 oranındaki muhtar ise verimliliğinin artmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. 8 muhtarın bu konuda karasız olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların anket sorularına vermiş olduğu cevaplar dikkate alındığında hizmetlerde verimliliğinin artmadığı görüşü yüksek oranda kabul görmektedir.

Tablo 29: Büyükşehir Belediyesinin Sorumluluk Sahasının Genişlemesi Hizmet Sunumunda Aksamalara Neden Olmakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
8	14,5
13	23,6
5	9,1
17	30,9
12	21,8
5	100,0

Büyükşehir belediyesinin sorumluluk sahasının genişlemesi hizmet sunumunda aksamalara neden olmaktadır. Sorusuna muhtarların %38,1'i tamamen ve kısmen katılarak

hizmetlerde aksamalara yol açtığını, %52,7 kişi ise kısmen ve tamamen katıldıklarını belirterek hizmetlerde aksamanın olmadığını ifade etmişlerdir. Muhtarları %9,1'inin bu konuda kararsız olduğu görülmektedir. Büyükşehir belediyesinin hizmet sahasının genişlemesinin hizmet sunumunda aksamalara yol açmadığı yüksek oranla kabul görmektedir. Bunun nedeninin mahalle idare birliklerine götürülen hizmetin en yakın birim olan ilçe belde belediyelerinin vermesi olduğu söylenebilir. Her birimin kendi sorumluluğu alanına hizmet vermesi bu aksaklıkların önüne geçtiğini göstermektedir.

Tablo 30: Büyükşehir Belediye Düzenlemesi Kamu Hizmetlerini En Alt Birim Olan Mahallelere Kadar Kolay Ulaşmasını Sağlamıştır mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
8	14,5
29	52,7
8	14,5
4	7,3
6	10,9
55	100,0

Bu soruya katılımcıların %67,3'ü büyükşehir belediye düzenlemesi kamu hizmetlerinde ulaşımı en alt birim olan mahallelere kadar kolay ulaşmasını sağlamıştır düşüncesinde olduğu, muhtarların %18,2'si olumsuz görüş ileri sürmüştür. Bu konuda 8 muhtarın kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durumda Tekirdağ coğrafyasının yer şekil özellikleri ve ulaşım sağlayan her türlü araç, gerecin yeterli düzeyde faaliyet gösterebilmesi önemli rol oynamaktadır. Belediyenin yeterli derecede ekipmanının bulunması, hizmetlerin en alt birim olan köylere kolay ulaşımını sağlamıştır. Aynı zamanda katılımcıları %18,2'si ise hizmetlerin kolay ulaştırılmadığı görüşündedir. Bu köylere hizmetlerin geç veya hiç ulaşamaması muhtarların istek ve taleplerini ne şekilde ve hangi kanalla büyükşehir belediyesine bildirdiklerini önemli kılmaktadır.

Tablo 31: Mahalle Olan Köyler, Hizmet Alma Konusunda Büyükşehir Belediyesinden Yeterli Ekipman, Araç Gereç Desteği Almakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
10	18,2
4	7,3
23	41,8
18	32,7
55	100,0

Hizmet alma konusunda büyükşehir belediyesinden yeterli ekipman, araç gereç desteği almaktadır. Sorusuna katılımcıların %25,5'i yeterli ekipman, araç ve gereç desteği aldıklarını beyan ederken, muhtarların %74,5'i bu konuda büyükşehir belediyesinden destek almadıklarını ifade etmiştir. Muhtarlara sorular içerisinde bu sorunun özel bir anlamı bulunmaktadır. Çünkü köy muhtarlığı tüzel bir kişiliğe sahip olduğu için köy muhtarı olarak ekipman, araç ve gereçlere sahip olmaktadır. Mahalle muhtarlığının tüzel kişiliğe sahip olmaması bu açıdan olumsuz bir sonucu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 32: Mahalle Olan Köylere Tüzel Kişilikleri Geri Verilmeli midir?

Sıklık	Geçerli Yüzde
38	69,1
9	16,4
2	3,6
6	10,9
55	100,0

Tüzel kişiliklerinin geri verilmesi konusunda “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap veren muhtar oranı %69,1'dir ve “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap veren %16,4'lük oran dikkate alındığında; bu düşünceye katılan muhtarların toplamda %85,5'lik bir kesimi temsil ettikleri görülmektedir. Kanımızca mahalle olan köy muhtarlıklarının tüzel kişiliğinin kaldırılması konusu tartışılmaya devam edecektir. Muhtarların yüksek oranda köylere tüzel kişiliğinin geri verilmesi düşüncesinde olmasının nedeni, öncelikle bu birimlerin ekonomik olarak mahallelere göre daha özgür olması ve temsil edilirken tüzel kişilik kimliğinin kuruma bir şahsiyet kazandırması gibi sebepler sayılabilir.

Tablo 33: Mahalleye Dönüşen Köylere Görev Alanlarıyla İlgili Orantılı Destek ya da Kaynak Sağlanmakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
7	12,7
33	60,0
8	14,5
7	12,7
55	100,0

Muhtarların kendi görev alanlarıyla ilgili orantılı destek/kaynak sağlanması konusunda 40 muhtarın yani %72,7 oranındaki katılımcının olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. Kararsızlarla birlikte bu soru değerlendirdiğinde, muhtarların sadece %12,7'si “kısmen katılmıyorum” şeklinde olumsuz görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu konuda büyükşehir belediyesinin mahallelere orantılı destek sağlamak konusunda başarılı oldukları görülmektedir.

Tablo 34: Değişen Yasa ile Birlikte Yerel Yönetimlerin Gelişimi Açısından Olumlu Etkilemekte midir?

Sıklık	Geçerli Yüzde
20	36,4
19	34,5
5	9,1
1	1,8
10	18,2
55	100,0

Bu soruya “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap veren katılımcı oranı %36,4’tür. %34,5’i “kısmen katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Görüldüğü üzere katılımcılar 6360 Sayılı Yasa’nın yerel yönetimlerin gelişimi açısından olumlu etkileri olduğunu belirtmişlerdir. Olumlu görüş bildiren muhtarların toplamda 39 muhtar ile %70,9’luk bir kesimi temsil ettikleri görülmektedir. Olumsuz görüş bildiren muhtarların sayısı 10 olmakla birlikte bu oran %18,2 olmakla birlikte, düşük bir sayı ve oranda kalmıştır.

Tablo 35: Eski Orman Köyüne Hizmet Götürmede Sorunlar Yaşanmakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
6	10,9
5	9,1
7	12,7
25	45,5
12	21,8
55	100,0

Bu soruya katılımcıların %20'si orman köylerine hizmet götürmede sorun yaşadığını belirtirken; 37 muhtar yani katılımcıların %67,3'ü bu konuda sorun bulunmadığı yönündeki düşüncelerini ortaya koymuşlardır. Görüldüğü üzere katılımcıların büyük oranı orman köylerine hizmet götürmede sorun yaşanmadığını belirtmiş, anca yüzde 20 oranında muhtar hizmet alma hususunda aksaklık olduğunu ifade etmiştir. Bu köylerin hizmet almadaki sorunlarının nedeninin temelinde merkeze olan uzaklıkları, büyükşehir belediyesinin hizmet alanının genişlemesi ile görev ve sorumluluklarının artması ile hizmetleri götürmede bazı aksaklıkların ortaya çıktığı söylenebilir.

Tablo 36: Köylerin Mahalle Olmasıyla Birlikte Aidiyet Sorunları Yaşanmakta mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
18	32,7
26	47,3
5	9,1
6	10,9
55	100,0

Bu soruya katılımcıların %32,7'si “tamamen katılıyorum” ve %47,3'ü “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vererek toplamda 44 muhtar %80'lik bir görüşü temsil etmektedir. Köylerin mahalle olmasına bağlı olarak aidiyet sorunu yaşamadıklarını belirten muhtar sayısı 11 kişidir bu oran %20'dir. Köy muhtarlarının köylerin mahalle haline gelmesiyle köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile birlikte aidiyet sorunu yaşadıkları görülmektedir. Bunun nedeninin köydeki vatandaşın mahalle birimine dönüşüm sonucunda bu ifadeye alışmaması ve mahalle idare birimine dönüştükten sonra getirilen değişikliklerin neden olduğu söylenebilir.

Tablo 37: Köylerin Mahalle Olması Demokrasinin Gelişmesini Sağlamış mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
23	41,8
18	32,7
3	5,5
1	1,8
10	18,2
55	100,0

Katılımcıların %74,5'i “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vererek köy yönetiminden mahalle yönetimine geçişin demokrasinin gelişimine katkı sağladığını bildirmişlerdir. “Kısmen katılmıyorum” ve “tamamen katılmıyorum” şeklinde cevap veren muhtar sayısı 11 kişidir yani bu oran %20’dir. Bu soruda 3 muhtarın kararsız olduğu görülmektedir. Muhtarların vermiş oldukları cevaplar yerel demokrasi açısından düşündürücüdür. Köylerin mahalleye dönüştürülmesi sonucu bu birimlerin büyükşehir belediyesine bağlanması ve büyükşehir belediye başkanının seçilerek görevine gelmesi köylünün demokratik katılımdan yakından faydalanmasını sağlamıştır.

Tablo 38: Kanunla Birlikte Yönetimin Tek Elde Yani Büyükşehir Belediyelerinde Toplanması Hizmetlerin Etkin Dağılımını Sağlamış mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
21	38,2
22	40,0
5	9,1
7	12,7
55	100,0

6360 Sayılı Kanunla yönetimin büyükşehir belediyelerinde toplanması hizmetlerin etkin dağılımını sağlamıştır düşüncesini, “tamamen katılıyorum” şeklinde katılımcıların %38,2’si ve 22 “muhtar kısmen” katılıyorum şeklinde toplamda 43 muhtar yani katılımcıların %78,2’si olumlu görüş bildirmiştir. Muhtarların %12,7’si bu konuda olumsuz görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların %9,1’i ise “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek kararsız oldukları görülmektedir. Bu konuda muhtarların büyük

çoğunluğu olumlu görüş bildirerek hizmetlerin büyükşehir belediyesi tekelinde toplanmasının faydalı olduğunda hem fikir olmuşlardır. Burada yaşananın gerekçesi arasında sayılan faydalardan olan hizmetlerin tek elden aktif olarak sunulması maddesinin kısmen başarılı olduğu görülmektedir.

Tablo 39: Yol sorunu var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
11	20,0
37	67,3
2	3,6
3	5,5
2	3,6
55	100,0

Katılımcıların %87,3'ü “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde mahalle olmadan önce köyün yol sorunları olduğunu, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren %9,1 oranındaki katılımcı mahalle olmadan önce köyünde yol sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda 2 kişi yani muhtarların %3,6'sı “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek kararsız olduklarını göstermiştir.

Tablo 40: İçme Suyu Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
11	20,0
34	61,8
4	7,3
4	7,3
2	3,6
55	100,0

Katılımcıların %81,8'i “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vererek mahalle olmadan önce köyün içme suyu sorunları olduğunu, tamamen katılmıyorum ve kısmen katılmıyorum şeklinde cevap veren 6 kişi yani muhtarların %10,9'u mahalle olmadan önce köyünde içme suyu sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda muhtarların %7,3'si “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek kararsız olduklarını göstermiştir.

Tablo 41: Köyün Kanalizasyon Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
20	36,4
24	43,6
8	14,5
3	5,5
55	100,0

Katılımcıların %80'i "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vererek mahalle olmadan önce köyün kanalizasyon sorunu olduğunu, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren 11 kişi yani katılımcıların %20'si mahalle olmadan önce köyünde kanalizasyon sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda ne katılıyorum ne katılmıyorum şeklinde cevap veren olmamıştır.

Tablo 42: Köyün Eğitim Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
4	7
7	13
36	65
8	15
55	100

Katılımcılardan 11 kişi yani muhtarların %20'si "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vererek, mahalle olmadan önce köyün eğitim sorunu olduğunu, tamamen katılmıyorum ve kısmen katılmıyorum şeklinde cevap veren %84 oranındaki muhtar mahalle olmadan önce köyünde eğitim sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda ne katılıyorum ne katılmıyorum şeklinde cevap veren olmamıştır.

Tablo 43: Köyün Sağlık Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
4	7,3
9	16,4
34	61,8
8	14,5
55	100,0

Katılımcıların %23,7'si köyün sağlık sorunu var mıdır? sorusuna “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde mahalle olmadan önce köyün sağlık sorunu olduğunu, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren 42 kişi yani %76,3'ü mahalle olmadan önce köyünde sağlık sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda ne katılıyorum ne katılmıyorum şeklinde cevap veren olmamıştır.

Tablo 44: Köyün Güvenlik Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
10	18,2
8	14,5
1	1,8
29	52,7
7	12,7
55	100,0

Katılımcılara köyün güvenlik sorunu olup olmadığı sorulduğunda %32,7'si “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vererek mahalle olmadan önce köyün güvenlik sorunları olduğunu, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren 36 kişi yani muhtarların %65,4'ü mahalle olmadan önce köyünde güvenlik sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda katılımcıların %1,8'i “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek kararsız olduğunu göstermiştir.

Tablo 45: Köyün Sosyal Yaşam Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
2	3,6
10	18,2
1	1,8
33	60,0
9	16,4
55	100,0

Katılımcılara “köyün sosyal yaşam sorunu var mıdır?” sorusu sorulduğunda bu katılımcıların %21,8’i “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde mahalle olmadan önce köyün sosyal yaşam sorunu olduğunu, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren %65,4 oranındaki muhtar mahalle olmadan önce köyünde sosyal yaşam sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda katılımcıların %1,8’i “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek kararsız olduğunu göstermiştir.

Tablo 46: Köyün Çöp Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
24	43,6
20	36,4
1	1,8
8	14,5
2	3,6
55	100,0

Köyün çöp sorunu var mıdır? sorusuna katılımcıların %80’i “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vererek mahalle olmadan önce köyün çöp sorunu olduğunu, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren %16,3 oranındaki muhtar ise mahalle olmadan önce köyünde çöp sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda 1 kişi yani muhtarların %1,8’i “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek kararsız olduğunu göstermiştir.

Tablo 47: Köyün İmar Sorunları Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
3	5,5
3	5,5
1	1,8
29	52,7
19	34,5
55	100,0

Muhtarlar köyün imar sorunu var mıdır? sorusu sorulduğunda 6 kişi yani katılımcıların %10,9'u "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde mahalle olmadan önce köyün imar sorunu olduğunu ifade etmiştir, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren %87,2 oranındaki muhtar ise mahalle olmadan önce köyünde imar sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruya katılımcıların %1,8'i "ne katılıyorum ne katılmıyorum" şeklinde cevap vererek kararsız olduğunu göstermiştir.

Tablo 48: Köyün Ulaşım Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
20	36,4
14	25,5
1	1,8
17	30,9
3	5,5
55	100,0

Katılımcılara köyün ulaşım sorunu var mıdır? sorusu yöneltildiğinde muhtarların %61,8'i "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde görüş bildirerek mahalle olmadan önce köyün ulaşım sorunu olduğunu, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren %36,4 oranındaki muhtar ise mahalle olmadan önce köyünde ulaşım sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruya muhtarların %1,8'i "ne katılıyorum ne katılmıyorum" şeklinde cevap vererek kararsız olduğunu göstermiştir

Tablo 49: Köyün Park Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
2	3,6
3	5,5
1	1,8
39	70,9
10	18,2
55	100,0

Katılımcılara köyün park sorunu var mıdır? sorusu sorulduğunda %61,8'i "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vererek mahalle olmadan önce köyün park sorunu olduğunu bildirmişlerdir, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren %36,4 oranındaki muhtar ise mahalle olmadan önce köyünde park sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruya katılımcıların %1,8'i "ne katılıyorum ne katılmıyorum" şeklinde cevap vererek kararsız olduğunu göstermiştir.

Tablo 50: Köyün Zabıta Sorunu Var mıdır?

Sıklık	Geçerli Yüzde
2	3,6
3	5,5
2	3,6
36	65,5
12	21,8
55	100,0

Katılımcıların %9,1'i köyün zabıta sorunu var mıdır? sorusuna "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vererek mahalle olmadan önce zabıta sorunları olduğu görüşündedir, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren 48 kişi yani %87,3 oranındaki muhtar mahalle olmadan önce köyünde zabıta sorunu olmadığını belirtmiştir. Bu soruda muhtarların %3,6'sı "ne katılıyorum ne katılmıyorum" şeklinde cevap vererek kararsız olduklarını göstermiştir.

Tablo 51: Mahalleye Dönüştükten Sonra Yol Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
16	29,1
12	21,8
13	23,6
10	18,2
4	7,3
55	100,0

Katılımcılara köylerin mahalleye dönüştükten sonra yol sorunun çözölmüş çözölmeyi sorulduğunda %50,9'u "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra yol sorununun çözöldüğünü, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren 14 kişi, oran olarak ise %25,5'i köyün mahalleye dönüştükten sonra yol sorununun çözölmeyi belirtmiştir. Bu soruda katılımcıların %23,6'sı "ne katılıyorum ne katılmıyorum" şeklinde cevap vererek bu konuda herhangi bir düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Anket sonuçları incelendiğinde katılımcıların yarısından fazlası yol sorunun çözöldüğünü bildirmiştir, buradan büyükşehir belediyesinin yol çalışmalarının yüksek oranda başarılı olduğu görölmektedir.

Tablo 52: Mahalleye Dönüştükten Sonra İçme Suyu Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
13	23,6
23	41,8
9	16,4
6	10,9
4	7,3
55	100,0

Köylerin mahalleye dönüştürölmesiyle birlikte içme suyu sorunu çözölmüş müdür? sorusu sorulduğunda katılımcıların %65,5'i "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra içme suyu sorununun çözöldüğünü, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren

muhtarların %18,2'si köyün mahalleye dönüştükten sonra içme suyu sorununun çözülmediğini belirtmiştir. Bu soruda %16,4 oranındaki muhtar “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Anket sonuçları incelendiğinde yüksek oranda muhtar içme suyu sorunun çözüldüğü görüşündedir. 6360 Sayılı Kanunla birlikte köylerin mahalleye dönüşmesi ile büyükşehir belediyesinin görev alanına girmesi ile içme suyu ile ilgili yapılan çalışmaların faydalı olduğu görülmektedir.

Tablo 53: Mahalleye Dönüştükten Sonra Kanalizasyon Sorunu Çözülüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
8	14,5
24	43,6
16	29,1
7	12,7
55	100,0

Katılımcıların %58,2'si bu soruya “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vererek köyün mahalleye dönüştükten sonra kanalizasyon sorununun çözüldüğünü bildirmiştir. “Kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren katılımcı oranı %25,5 olmuştur ve köyün mahalleye dönüştükten sonra kanalizasyon sorununun çözülmediğini belirtmiştir. Bu soruda muhtarların %29,1'i “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda bir düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Bu soruya verilen cevaplarda katılımcıların kararsız kalma oranı düşündürücü olmuştur.

Tablo 54: Mahalleye Dönüştükten Sonra Eğitim Sorunu Çözülüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
1	1,8
1	1,8
1	1,8
39	70,9
13	23,6
55	100,0

Bu soruya katılımcıların %3,6'sı “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra eğitim sorununun çözüldüğünü, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren katılımcı oranı ise %94,5'tir. Bu soruda %1,8 oranındaki katılımcı ise “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Anket sonuçlarına göre eğitim sorunu ile ilgili olan bu soruya verilen cevap oranı diğer sorulara verilen cevapların en yüksek yüzde oranına sahiptir. Köylerin mahalleye dönüştürülmesinden sonra eğitim problemlerinin çözümüne yönelik hiçbir çalışmanın yapılmadığı, muhtarların tamamına yakını tarafından kabul edilmiştir.

Tablo 55: Mahalleye Dönüştükten Sonra Sağlık Sorunu Çözülüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
1	1,8
1	1,8
41	74,5
12	21,8
55	100,0

Mahalleye dönüştükten sonra sağlık sorunu çözülmüş müdür? sorusuna katılımcıların %1,8'i “tamamen katılıyorum” şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra sağlık sorununun çözüldüğünü, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren katılımcıların %96,3'ü köyün mahalleye dönüştükten sonra sağlık sorununun çözülmediğini belirtmiştir. Bu soruda 1 kişi yani %1,8'i “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Görüldüğü üzere köylerin mahalleye dönüşmesi sağlık sorunlarının çözümü açısından bir önem ifade etmemektedir. Muhtarların tamamına yakını sağlık problemlerinin çözülmediği konusunda ortak görüş bildirmiştir.

Tablo 56: Mahalleye Dönüştükten Sonra Güvenlik Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
1	1,8
2	3,6
6	10,9
37	67,3
9	16,4
55	100,0

Katılımcılar güvenlik sorunu ile ilgili sorulan bu soruya %5,5 oranında katılımcı “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirirken köyün mahalleye dönüştükten sonra güvenlik sorununun çözüldüğünü, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren %83,7 oranındaki katılımcı ise köyün mahalleye dönüştükten sonra güvenlik sorununun çözümediğini belirtmiştir. Bu soruda 6 kişi yani muhtarların %10,9’u “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Köylerdeki güvenlik sorununun mahalleye dönüştükten sonra da devam etmesi büyükşehir belediyesinin bu konudaki çalışmalarının yetersiz olduğunu göstermektedir.

Tablo 57: Mahalleye Dönüştükten Sosyal Yaşam Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
3	5,5
3	5,5
38	69,1
11	20,0
55	100,0

Katılımcıların %10,9’u “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vererek köyün mahalleye dönüştükten sonra sosyal yaşam sorununun çözüldüğünü, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren muhtarların %89,1’i köyün mahalleye dönüştükten sonra sosyal yaşam sorununun çözümediğini belirtmiştir. Büyükşehir belediyesinin sosyal yaşam sorunlarının çözümü konusunda yaptığı çalışmalar yetersiz görölmüştür. Mahalleye dönüşen köylerde sosyal yaşam sorunlarının çözümü üzerinde durması büyükşehir belediyesinin daha verimli hizmet sunabilmesi için yapması gerekenler arasındadır.

Tablo 58: Mahalleye Dönüştükten Sonra Çöp Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
15	27,3
21	38,2
4	7,3
13	23,6
2	3,6
55	100,0

Katılımcıların %65,5'i "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra çöp sorununun çözüldüğünü, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren 15 kişi yani %27,2'si köyün mahalleye dönüştükten sonra çöp sorununun çözümediğini belirtmiştir. Bu soruda muhtarların %7,3'ü "ne katılıyorum ne katılmıyorum" şeklinde cevap vererek bu konuda düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Mahalleye dönüşen köylerde çöp sorunun büyük oranda çözüldüğü muhtarlar tarafından ifade edilmiştir. Eğitim, sağlık, vb. hizmetlere göre çöp sorunun çözüme kavuşturulma oranı diğer hizmetlere göre daha hızlı olduğu görölmektedir.

Tablo 59: Mahalleye Dönüştükten Sonra İmar Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
2	3,6
15	27,3
2	3,6
32	58,2
4	7,3
55	100,0

Katılımcılara sorulan imar sorunu çözülmüş müdür? sorusuna katılımcıların %30,9'u "kısmen katılıyorum" veya "tamamen katılıyorum" şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra imar sorununun çözüldüğünü bildirmişlerdir, "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" şeklinde cevap veren muhtarların %65,5'i köyün mahalleye dönüştükten sonra imar sorununun çözümediğini belirtmiştir. Bu soruda 2 kişi yani

%3,6'sı “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda herhangi bir görüş bildirmemiştir.

Tablo 60: Mahalleye Dönüştükten Sonra Ulaşım Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
3	5,5
24	43,6
3	5,5
22	40,0
3	5,5
55	100,0

Muhtarlara yöneltilen mahalleye dönüştükten sonra imar sorunu çözölmüş müdür? sorusuna %49,1'i “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra ulaşım sorununun çözöldüğünü, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren 25 kişi yani katılımcıların %45,5'i köyün mahalleye dönüştükten sonra ulaşım sorununun çözölmemediğini belirtmiştir. Bu soruda %5,5 oranında muhtar ise “ne katılıyorum ne katılmıyorum” şeklinde cevap vererek bu konuda görüş bildirmemiştir. Tablo incelendiğinde yaklaşık yarı yarıya bir oranla muhtarlar ulaşım sorunun çözöldüğünü yada çözölmemediğini ifade etmişlerdir.

Tablo 61: Mahalleye Dönüştükten Sonra Park Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
1	1,8
3	5,5
1	1,8
40	72,7
10	18,2
55	100,0

Muhtarlardan 4 kişi (%7,3) kısmen veya tamamen katılıyorum şeklinde köyün mahalleye dönüştükten sonra park sorununun çözöldüğünü, tamamen katılmıyorum ve kısmen katılmıyorum şeklinde cevap veren 50 kişi (%45,5) köyün mahalleye dönüştükten sonra park sorununun çözölmemediğini belirtmiştir. Bu soruda 1 kişi (%1,8) ne katılıyorum ne katılmıyorum şeklinde cevap vererek bu konuda düşöncesinin olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 62: Mahalleye Dönüştükten Sonra Zabıta Sorunu Çözölmüş müdür?

Sıklık	Geçerli Yüzde
1	1,8
2	3,6
41	74,5
11	20,0
55	100,0

Katılımcıların %5,5'i bu soruya “kısmen katılıyorum” veya “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş bildirerek köyün mahalleye dönüştükten sonra zabıta sorununun çözüldüğünü, “tamamen katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” şeklinde cevap veren 52 kişi yani muhtarların %94,5'i köyün mahalleye dönüştükten sonra zabıta sorununun çözümediğini belirtmiştir. Büyükşehir belediyesinin dikkate alması gereken bir oranda sorunun çözüme kavuşturulamadığı görölmekte olup bu sorunun çözüme kavuşturulması için gerekli çalışmaların yapıp memnuniyet oranında olumlu bir artış seviyesi için bu konuya katılımcılar tarafından gerekli önemin verilmesi gerektiği aktarılmaktadır.

SONUÇ

Yerel yönetimler yüzyılı aşkın bir süredir yönetim tartışmalarında önemli bir yer tutmaktadır. Bu süreç içerisinde yapılan tartışmalarda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki görev ve hizmetlerin bölüşümü konusu önemli bir yer işgal etmiştir. Yerel ihtiyaçların yerel yönetimler tarafından karşılanması düşüncesi zaman içinde kabul görmesine rağmen merkezi idareler merkezi yönetim anlayışından uzaklaşmak istememişlerdir. Özellikle merkezi yönetimler koordinasyonun daha etkin bir biçimde sağlanıp, kontrolün tek merkezde olması gerektiği düşüncesiyle merkeziyetçi yönetimin daha baskın bir şekilde uygulanması yönünde politikalar geliştirmişlerdir.

Bununla birlikte bir ülkede ne merkezden yönetim ne de yerinden yönetim tek başlarına katı bir şekilde uygulanması mümkün görülmemektedir. Merkeziyetçi bir yönetim yapısını benimsemiş olan ülkeler siyasi ve idari merkeziyetçiliğin olumsuz yönlerini gidermek için üniter devlet yapısı içerisinde idarenin bazı yetkilerini yerele doğru aktarma gereğini bir zorunluluk olarak görmüşlerdir. Çünkü idari merkeziyetçiliğin uygulanmasında karşılaşılan katı merkeziyetçi yönetim, ağır bürokratik sorunların yanında; hizmetlerde verimsizlik ve vatandaşın yönetime katılmasındaki isteksizliğe kadar birçok sorunları ortaya çıkarmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde yerel yönetimler verimlilik ve kaynakların etkin açıdan kullanılmasından yerel demokrasinin gerçekleştirilmesine kadar önemli bir rol oynamaktadırlar. Yerel yönetimlerin varlığı ve etkinliği, bu birimlerin yerel demokrasinin gerçekleştirilmesindeki rolü ve bu ilkeler kadar önemli ve tartışılan konulardan birisi de yerel yönetimlerin hizmet sunduğu alandaki mekan sorunudur.

Ülkemizde 1930 tarihli 1580 Sayılı Belediye Kanunu'na bağlı olarak yönetilen tüm belediyeler 1980 yılına kadar aynı mevzuata tabi olmuşlardır. Bu şekilde 50 yıllık bir süreçte nüfusu 2000 olan belediyeler ile milyonlarca hemşerisine hizmet etmeye çalışan belediyeler aynı kategoride değerlendirilmişlerdir. İlki 12 Eylül 1980 Askeri Müdahalesinin ardından üç büyük kentimizde İstanbul, Ankara ve İzmir belediyeleri metropol belediyeler haline getirilmiştir. Bu şekilde 1930 yılından itibaren aynı şekilde yönetilen belediyelerimizden farklı olarak üç büyük kentimizde metropol belediye uygulaması gerçekleştirilmiştir. Daha sonra 1982 Anayasası'nın yerel yönetimlerle ilgili 127'nci maddesinde belirtilen "büyük yerleşim merkezleri için kanunla özel

yönetim biçimleri oluşturulabileceği” ifadesi uygulama alanı bulmuştur. Anayasal altyapısı hazırlanan ve 12 Eylül Askeri Müdahalesinin ardından üç büyük kentimizde uygulanan metropol belediye uygulaması 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerin Yönetimi Hakkında Kanun ile yasal zemine oturtulmuştur.

1984 yılında çıkarılan kanun ile ilk defa Büyükşehir Belediyeleri diğer belediyelerden farklı bir yasal yapıya sahip olmuştur. İstanbul, İzmir ve Ankara’da büyükşehir belediye yönetimleri hukuki yapılarına kavuştuktan sonra, ilerleyen süreçte ülkemizdeki büyükşehir belediyesi sayısı 16’ya ulaşmıştır. 1984 yılında çıkarılan 3030 Sayılı Büyükşehirlerin yönetimi ile ilgili kanun büyük kentlerin yönetimi, kapsamı ve bu alanlardaki hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili tartışmaları bitirmemiştir. Bu tarihten sonra günümüze kadar birçok tartışma ve yasal düzenlemeler yapılmaya devam etmiştir. 3030 Sayılı Kanun, büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyesi şeklinde iki kademeli bir yerel yönetim yapısı ortaya çıkarmıştır. Kanunun amacı “büyükşehir belediyeleri yönetiminin hukukî statüsünü, hizmetlerin planlı, programlı, etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlayacak bir şekilde düzenlemek” şeklinde ifade edilmiştir. Kanunun uygulanmasında meydana gelen sorunlar yerel hizmetlerin yerine getirilmesinde aksaklıkları beraberinde getirdiği gibi yerel hizmetlerin hangi ölçekte hangi yerel yönetim birimi yerine getireceği ile ilgili tartışmaları alevlendirmiştir

Bu tartışmalar ışığında 5216 Sayılı Kanun’dan sonra; 2008 tarihli 5747 Sayılı Kanun ve 2012 tarihli 6360 Sayılı Kanun ile iki kez büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumluluk alanları Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından değiştirilmiştir. 2008 tarihinde çıkarılan 5747 Sayılı kanun ve 2012 tarihlerinde 6360 Sayılı Kanun, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyeler Kanununu yürürlükten kaldırmamakla birlikte büyükşehir yönetim anlayışında özellikle alan yönetimi konusunda önemli değişiklikleri beraberinde getirmiştir.

Yapılan değişiklikle 6360 Sayılı Kanun, kent yönetim sisteminde alt kademe belediyesi kaldırılmış, büyükşehir belediye sistemi içinde sadece Büyükşehir ve ilçe belediyelerini bırakmıştır. Yine büyükşehir belediyesi kurulma şartlarında değişikliğe gidilmiş olup sadece 750.000 nüfus kriteri getirilerek büyükşehirlerin sayısı otuza çıkarılmıştır. Daha önce sadece İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Kocaeli Büyükşehir belediyelerinin sahip olduğu il mülki sınırları tüm büyükşehir belediyeleri için de genişletilmiştir. 6360 Sayılı Kanun ile yapılan önemli değişikliklerden biri de

Büyükşehir belediyesi olan illerdeki belde belediyeleri, il özel idareleri, bucak idareleri ve köylerin tüzel kişiliğine son verilmiş, belde belediyeleri ve köy tüzel kişilikleri mahalle yönetimine dönüştürülmüştür.

İl mülki sınırında büyükşehir belediyesi uygulamasını hayata geçiren 6360 Sayılı Kanun, yerel yönetimlerde küçük parçalara ayrılmış güçsüz yerel yönetim birimlerini devre dışı bırakmıştır. Bu değişiklikler kent bütünü içinde idari ve mali açıdan daha güçlü yerel yönetim birimlerini meydana getirerek yerel hizmetlerin daha etkin ve verimli şeklinde yürütülmesine kolaylık sağlaması hedeflenmiştir.

6360 Sayılı Kanunla birlikte Tekirdağ belediyesi de büyükşehir belediyesi statüsüne kazanmış olup, il sınırı aynı zamanda Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin görev ve sorumluluk alanı haline gelmiştir. Böylece, büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları bu bağlamda ele alınmaktadır. Tekirdağ ilinde de, 6360 Sayılı Yasanın gerekçesinde de belirtildiği gibi, yerel hizmetlerde etkinlik ve verimliliğin sağlanması için birçok yerel hizmet ve yatırımlar büyükşehir belediyesi tarafından yapılmaktadır. Yeni yasayla birlikte ihtiyaç durumunda, köylerden mahalleye dönüşen yerlerde de gelişme potansiyeli dikkate alınarak, imarla ilgili kararlar büyükşehir belediyelerinde büyükşehir belediye meclisi kararı ile alınmaktadır.

6360 sayılı Kanunun Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde bulunan köylerin, mahalle idari birimine dönüştürüldükten sonra hizmetlerin uygulanmasındaki verimliliği araştıran bu çalışma, Tekirdağ ili ile sınırlı tutulmuştur. Araştırma için yapılan anket çalışması Tekirdağ Büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olan köy tüzel kişiliğine sahipken mahalle yönetimine dönüşmüş muhtarlıklar üzerinde yapılmıştır. Anket çalışması yapılan muhtarlıkların bir kısmı il merkezindeki Süleymanpaşa ilçesinde, bir kısmı ise sahil şeridinde bulunan Çorlu, Şarköy ve Marmaraeğlisi ilçelerinde bulunmaktadır. Toplamda 55 muhtarlıkla yüz yüze, mail ve telefon aracılığıyla anket çalışması başarıyla tamamlanmıştır. 2019 Ocak ayında başlanan anket çalışması 2019 Haziran ayında sonuçlandırılmıştır. Yapılan anket çalışmasında muhtarlara kişisel bazı sorular yöneltilmiştir. Bu bölümde 55 muhtara sorulan sorularla muhtarların cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu, kaç dönem muhtarlık yapmakta olduğu ve ailesinde daha önce bu görevi olan yakınlarının olup olmadığı ile ilgili sorular sorulmuş olup şu bulgular elde edilmiştir:

Anket Çalışması Yapılan Mahalle Muhtarları, büyükşehir belediyesiyle İlgili Sorular Sorulduğunda Elde Edilen Sonuçlar Neticesinde Şu Önerilerde Bulunulabilir; büyükşehir belediyesinin istek ve taleplerin zamanında yerine getirdiği sorusuna katılımcıların %80'i taleplerin zamanında yerine getirildiğini bildirmiş, %20'si getirilmediğini dile getirmiştir. Bu anlamda taleplerin zamanında yerine getirilmesi hususunda belediyelerde hassasiyet gösterilmelidir. Köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşümünde uyum süreci içerisinde iken köyün taleplerini hızlı bir şekilde yerine getirecek birimler oluşturulabilir. Muhtarlar, köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşmesinin hizmetler açısından olumlu olduğunu, köylerin mahalleye dönüşmesinden sonra muhtarlar olarak sorunların çözümü hakkında yeteri kadar toplantı yapmakta olduklarını, gerçekleşen toplantılarda sorunların tam anlamıyla çözümüne ilişkin konuların görüldüğü, tartışıldığı toplantılar yapılmakta olduğunu, görüşülen ve tartışılan konuların çoğunun çözüme kavuştuğunu bildirmişlerdir. Köylerin isminin mahalle olarak değiştirilmesini olumlu karşılayanların oranı %62 iken olumsuz karşılayan muhtar oranı %38'dir. Yeni bir değişiklik yapılarak bu konuda mahallelere köy isimlerinin tekrar verilmesi aidiyet sorununu ortadan kaldırabilir.

Köylerin mahalleye dönüştürülmesi ile köyde, tarım ve hayvancılık azalmıştır sorusuna, muhtarların %48'i azalmıştır şeklinde cevap vermiştir. Bunun nedeni köylünün mahalle olmadan önce su ücreti ödememesi ancak mahalleye dönüştükten sonra su ücreti ödemeye başlaması gösterilebilir. Bu nedenle mahalleye dönüşen eski köylerde ekilebilir arazilerin yok olmaması amacıyla en azından çiftçiden su ücreti hususunda çiftçiye uygun düzenlemeler yapılabilir. Aksi takdirde tarım yapmanın çiftçi için zorlaşacağı görülmektedir. Kamu hizmetlerinden yararlanmada köylü ve şehirli arasında farkın devam edip etmediğini sorduğumuzda muhtarların % 54'ü bu farkın devam ettiğini bildirmiştir. Bu hizmetlerden mahalle statüsü alan köy halkının az faydalanması konusunda adaletsizliği gidermek amacıyla şehir merkezlerinde açılan kurum ve kuruluşların ya da verilen hizmetlerin tamamen aynısı olmasa da benzer bir şekli kırsal alanda da faaliyete sokulmalıdır. Ayrıca muhtarlar gelir düzeyinin artmadığı konusunda kısmen hem fikir olmuşlardır. Bu anlamda köyde gelir düzeyini arttırmanın en kolay yolu tarıma yapılacak teşvik ve istihdamlar ayrıca kırsal alanda kurulacak hizmet kurumlarının arttırılmasıdır. Mahalle olan köylere daha iyi hizmet götürüldüğü sorusu sorulduğunda ise, yasayla mahalle olan köylere sunulan yerel hizmetlerde verimliliğin artmadığı cevabı yüksek oranda iken, büyükşehir belediyesinin sorumluluk sahasının genişlemesi hizmet

sunumunda aksamalara neden olabilmektedir sorusuna, ankete verilen cevaplar değerlendirildiğinde muhtarların %73'ü hizmetlerde aksama olmadığını düşünürken, %27'si hizmette aksamaların olduğu görüşündedir.

Muhtarlar büyükşehir belediye düzenlemesi ile kamu hizmetlerine ulaşımı en alt birim olan mahallelere kadar kolay ulaşmasını sağladığı görüşünde hem fikir olmuşlardır. Ancak muhtarların %74'ü mahalle olan köylerin, hizmet alma konusunda büyükşehir belediyesinden yeterli ekipman, araç gereç desteği olmadığını düşünmektedir. Yeterli ekipman, araç gerecin temin edilmesi hususunda, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin bu görevini daha kontrollü bir biçimde yerine getirmesi gerekir. Muhtarların %69'u mahalle olan köylere tüzel kişilikleri geri verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Yasayla tüzel kişiliğini kaybeden bu birimlerin dolayısıyla tüzel kişiliğin sahip olduğu birçok hakkı kaybetmeleri nedeniyle, tüzel kişiliklerinin tekrar kazandırılması konusunda fikir birliği içerisinde olduklarıdır.

Muhtarlara Köyün Mahalleye Dönüştükten Sonra Çözülen Sorunları Sorulduğunda; Köyün mahalleye dönüştükten sonra yol, içme suyu, kanalizasyon, çöp ve ulaşım sorunlarının çözüldüğünü, köyün eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal yaşam, imar, park, zabıta sorunlarının çözülmediğini ifade etmişlerdir. Mahalle muhtarlarının 6360 sayılı Kanunla köy tüzel kişiliğinin ortadan kaldırılarak mahalle yönetimine geçişle birlikte yerel hizmetlerin yerine getirilmesinde büyükşehir belediyelerinin hizmetlerinden yukarıda sayılan sorunların dışında, çoğunlukla memnun oldukları gözlemlenmiştir.

KAYNAKLAR

- Akdağ, İ. (2012). *Yeniden Yapılandırma Çalışmaları Kapsamında Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Etkinlik Arayışları*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim Bilimleri Bilim Dalı.
- Anayasa Mahkemesi Kararı (2014), T.C. Resmi Gazete, 29123, 18 Eylül 2014.
- Ankara: TODAİE Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi yayını.
- Arıkboğa, E. (2002). Boşluk Doldurucu ve Aracı Kurum: Mahalle Muhtarlığı. *Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildirileri* (167–176). Birgül A. G. ve A. Sabuktay (Haz.).
- Arıkboğa, E. (2008). *Dönüşen Kentler ve Değişen Yerel Yönetimler İçinde Türkiye’de Belediyelerin Büyüklüğü Ve Kentin Bütünlüğü Sorunu: Reform Ve Uygulama Analizi*, F.N.
- Arsan, S. (1978). *Merkezi İdarenin Mahalli İdareler Üzerindeki Denetimi*. Yayın No: 109. Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayını, Kalite Matbaası.
- Atmaca, Y. (2013). Optimal Belediye Büyüklüğü ve Yeni Büyükşehir Belediye Yasası. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(2). 168-184.
- Ayyıldız, M., Çiçek, A. ve Ayyıldız, B. (2016). 6360 Sayılı Büyükşehir Yasasının Kırsal Kesime Olası Etkileri. *Nevşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi TARGİD*. Özel Sayı. 280-285. Temmuz 28, 2018 tarihinde URL: <http://dx.doi.org/10.17100/nevbiltek.211010> adresinden alındı.
- Bayraktar, U. ve KURT, H. (2010). Reform Sonrası Bir İl Genel Meclisi, Arzuhalci ile Noter Arası Siyasal Bir Organının Oluşumu. *Ankara Üniversitesi S.B.F.Dergisi*, 65(1). 32.
- Bekdemir, Ü ve Kocaman, S. (2014). Yeni Büyükşehir Yasası Sonrasında Türkiye’de Şehir Nüfusu Ve Şehir Yerleşmeleri. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 19(32). 277-297.
- Bingöl, Y., Yazıcı, E. ve Büyükkakın, T. (2013). *İl Sınırında Büyükşehir Belediye Modeli Kocaeli Deneyimi*. Kocaeli: Kocaeli Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Biricik, U. (2014). *Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Türkiye*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla: SKÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bozan, M. (2013). *Mahalli İdarelerin Tevhidine Yönelik Bir Adım: Yeni Büyükşehir Belediyeleri*. KAYSEM-8 Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler ve Kentsel Politikalar. Ankara: Pegem Akademi.

- Bugünü ve Geleceği Üzerine Değerlendirmeler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 14(4).31-50.
- Bulut, Y ve M. Kara (Ed). (2013). Köylerin Mahalleye Dönüşmesinin Yansıması Nasıl Olacak? Hatay’da Bir Uygulama). Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler ve Kentsel Politikalar içinde (269-288). Ankara: Pegem Akademi.
- Canatan, B. (2001). *Yerellik İlkesi*. (1. Baskı). Ankara: Galeri Kültür Yayınevi
- Cebe, M. S. (2007). *Belediye Yasası ve Büyükşehir Belediye Yasası*. Ankara: Adalet Yayınları.
- Çelik, M.L. ve Altıparmak, C. (2013). *Hukuki Açıdan 100 Soruda Yeni Büyükşehir*
- Çelikyay, H. (2014). Değişen Kent Yönetimi ve 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası, *SETA. Analiz*. Sayı:101. 1-24. Mayıs 10, 2018 tarihinde http://file.setav.org/files/pdf/20140708140310_degisen-kent-yonetimi-ve-6360-sayili-buyuksehir-yasasi-pdf adresinden alındı.
- Çetin, Z. (2015). Türkiye’de İl Özel İdaresi Sisteminin Dönüşümü ve 6360 Sayılı Kanunun Dönüşüme Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 20(2). 247-266.
- Çiftçi, O. (1989). *Yerel Yönetimlerde Temsil: Belediye Örneği*, Yayın No: 226. Ankara: TODAİE Yayını.
- Çoker, Z. (1995). *Yönetimde Yeniden Yapılanma*. Ankara: 20 Mayıs Eğitim Vakfı.
- Çukurova Belediyeler Birliği (2013). 6360 Sayılı Yasa Neler Getiriyor. Nisan 20 , 2018 tarihinde http://www.cbb.gov.tr/dosyalar/file/BSB_Kanunun_Getirdigi_Degisiklikler_.pdf adresinden alındı.
- Demir, İsrail (2015). Belediye ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçeden Ayrılan Paylara İlişkin Yeni Düzenlemeler. *Maliye Uzmanları Derneği*. Mayıs 19, 2018 tarihinde http://www.mud.org.tr/uploads/yuklemeler/13_israfiledemir.pdf adresinden alındı.
- Derdiman, R. C. (2005). *Yeni Düzenlemelere Göre Yerel Yönetimler*. İstanbul: Aktüel Yayınları.
- Duran, L. (1982). *İdare Hukuku Ders Notları*. (1. Baskı). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Duru, B. (2013). Demokratik, Ekolojik Yerel Yönetimlere Ulaşmada
- Ecemiş, M. (2008). Yeni Köy Kanunu Hazırlanırken. *Türk İdare Dergisi*, 80(460). 1-9.
- Erat, V. ve Fevzi K. (2016). 6360 Sayılı Kanun Bağlamında Merkezileşme Ve Yerelleşme Eğilimi. *KAYSEM 10 Kamu Yönetimi Sempozyumu*, İzmir: 5-7 Mayıs.
- Ergül, B. (2012). *Türkiye’de İl Özel İdareleri ve Planlama Yetkileri*. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı.

- Eroğlu, H. (1984). *İdare Hukuku*. Ankara: Işın Yayıncılık.
- Eroğlu, H. T. (2006). Yönetime Katılma Biçimleri ve Yerel Yönetimlerde Demokratik Mekanizmalar. *Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F. Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 6(11) . 200.
- Erten, M. (1999). *Nasıl Bir Yerel Yönetim?*. İstanbul: Anahtar Yayınları.
- Eryılmaz, B. (1994). *Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması içinde* (37). İstanbul: Birleşik Yayınları.
- Eryılmaz, B. (2011). *Kamu Yönetimi*. Ankara: Okutman Yayıncılık.
- Eryılmaz, B. (2013). *Kamu Yönetimi*. (6 Baskı). Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Eryılmaz, B. (2015). *Kamu Yönetimi, Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar*.
- Genç, F. N. (2014). 6360 sayılı Kanun ve Aydın'a Etkileri, Adnan Menderes Üniversitesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(Özel Sayı). 1-29.
- Genç, F. N. (2014). 6360 sayılı Kanun ve Aydın'a Etkileri. *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(Özel Sayı). 1-29.
- Genç. A. Yılmaz. H. Özgür (Ed.). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Gözler, K. (2013). 6360 Sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, Yirmi Dokuz İilde İl Özel İdareleri ve Köylerin Kaldırılması ve İlçe Belediyelerinin Büyükşehir İlçe Belediyesi Haline Dönüştürülmesi Anayasamıza Uygun Mudur?. *Legal Hukuk Dergisi*. 11(122). 37-82. 13 Eylül, 2018 tarihinde <http://www.idare.gen.tr/6360-elestiriler.htm> adresinden alındı.
- Gözübüyük, A. Ş. (2008). *Türkiye'nin Yönetim Yapısı*. (10. Baskı). Ankara: Turhan
- Gözübüyük, A.Ş. ve Tan, T. (2008). *İdare Hukuku. Genel Esaslar*. 1(6. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gözübüyük, Ş. (1996). *Yönetim Hukuku*. (9 Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gözübüyük, Ş. (2006). *Türkiye'nin Yönetim Yapısı*. (9. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Günday, M. (1992). *İdare Hukuku*. (1. Baskı). Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Güngör, S. (2011). Yerel Yönetimlerin Borçlanmaları. *Akademik Bakış Dergisi*, (24). 1-16.
- Güran, S. (1983). Büyükşehir Belediyesi Yönetimi Üzerine. *İHİD*, 4(1-3). 267-275.
- Gürbüz, M., Yıldırım, U. ve Belli, A. (2014). Büyükşehir Belediye Kanunu'nun Kahramanmaraş İli Ölçeğinde Analizi. *ADÜ SBE Dergisi*, 1(Özel Sayı). 102-135.
- Harvard Business Review (1999). *Değişim*. M. Tüzel (Çev). İstanbul: MESS.

- İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü (2015). *2014 yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu*. Mart 25, 2019 tarihinde <http://www.migm.gov.tr/> yayınlar, adresinden alındı.
- İzci, F. ve Turan M. (2013). Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi Ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sistemine Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1). 117-152.
- İzci, F. ve Turan, M. (2013). Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi Ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sistemine Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1). 117-152.
- Kalko, Ü. (2010). Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinin Türkiye’de Yerel Yönetimlere Yansımaları. İstanbul: *Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Uluslararası İlişkiler ve Küreselleşme Bilim Dalı*.
- Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (2012).
- Karaarslan, M. (2007). *Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Bağlamında Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Denetimi*. Kamu Hukuku (İdare Hukuku) Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: AÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karanfiloğlu, Y. A. (2000). *Yerel Yönetimlerin Denetimi*. Araştırma İnceleme Çeviri Dizisi: 9 (1. Baskı). Ankara: Sayıştay Yayınları.
- Kavruk, H. (2004). *Köy ve Mahalle: Yerleşim ve Yönetim Birimi*. Ankara: Odak Yayın Evi.
- Keleş, R. (1994). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*. (2. Baskı). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Keleş, R. (1995). Hizmette Halka Yakınlık (Subsidiarite) ilkesi ve Yerel Yönetimler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 4(1). 3-14.
- Keleş, R. (2016). Anakent Yönetimlerini Düzenleyen Yasa Ne Getirdi Ne Götürdü?. *Kaysem 10*. 19-24.
- Keleş, R.ve Yavuz, F. (1983). *Yerel Yönetimler*. (1. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kırıışık, F. ve Sezer, Ö. (2006). Türk Anayasalarında Yerel Yönetimler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 15(2). 5- 30.
- Kocaeli: Umuttepe Yayıncılık.
- Köyler ve Köy Kanunu’nun Taşıdığı Olanaklar. *Birikim Dergisi*, (296). 55-63.
- Kurt, H. (2014). *Kamu Yönetiminde Merkezîyetçi ve Adem-i Merkezîyetçi Düşünceler Işığında Türkiye’de Yerel Özerklik Tartışmaları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Diyarbakır: DÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü (2011), 2011: 140. (Erişim Tarihi, 01.12.2014). Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü (2017). Yılı Genel Faaliyet Raporu, 2017,

- MİGM, (2013). *Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu Başkanları ve İl Mahalli İdareler Müdürleri Semineri Kızılcahamam*. 11-12. Aralık 13, 2018 tarihinde <http://www.migm.gov.tr/Dokumanlar/devirtasfiye.pdf> adresinden alındı.
- Muratoğlu, T. (2015). Mahalli İdareler Mevzuatında 6360 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20(32). 59-96.
- Nadaroğlu, H. (1989). *Mahalli İdareler*. (4. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Nadaroğlu, H. (2001). *Mahalli İdareler: Teorisi- Ekonomisi- Uygulaması*. (7. Baskı). İstanbul: Beta Basım.
- Nohutçu, A. (2007). *Kamu Yönetimi*. (2. Baskı). Ankara: Savaş Yayınevi.
- Onar, Sıddık Sami. (1966). *İdare Hukukunun Umumi Esasları*. 2(3. Baskı). İstanbul: Hak Kitabevi.
- Ökmen, M. ve Parlak, B. (2008). *Kuramdan Uygulama Yerel Yönetimler İlkeler Yaklaşımlar ve Mevzuat*. (1. Baskı). İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları.
- Özay, İ. (1996). *Günüşiğinde Yönetim*. İstanbul: Alfa Yayınevi.
- Özer, M. A. ve Akçaya, M. (2014). *Yerel Yönetimler Teorik Boyut*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Parlak, B. (2005). *Tarihi Perspektifte Ve Reform Sürecinde İl Özel İdareleri. Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I- Reform içinde (175-200)*. H. Özgür ve M. Kösecik (Ed.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Parlak, B. (2011). *Kamu Yönetimi Sözlüğü*. Bursa: Marmara Kitap MerkeziYayıncılık.
- Parlak, B. ve Ökmen, M. (2015). *Yerel Yönetimler Kuram ve Uygulamada, Küresel ve Ulusal Sorunlar*. (4. Baskı). Bursa: Ekin Yayınları.
- Parlak, B. ve Sobacı, Z. (2005). *Kamu Yönetimi*. İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları.
- Parlak, B. ve Sobacı, Z. (2010). *Kuram ve Uygulamada Kamu Yönetimi Ulusal ve Küresel Perspektifler*. (3. Baskı). Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
- Ruşen, K. ve Fehmi, Y. (1983). *Yerel Yönetimler içinde (32- 36)*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Siverekli, E. (2015). Türkiye’de Merkezi Yönetim İle Belediyeler Arasındaki Mali İlişki: Şanlıurfa Örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (46). 21-42.
- Sobacı, M. Z. (2005). Yeniden Yapılanma Sürecinde İl Özel İdarelerinin Dünü,
- Şengül, R. (2010). *Yerel Yönetimler*. (1. Baskı). Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- T.C. Resmi Gazete, 28489, 6 Aralık 2012.
- Tekel, A. (2002). Metropoliten Planlamanın Önemi ve Gerekliliği. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 11(1). 56-72.

- Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi (2017). Sayıştay Denetim Raporu. <https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/62643830/files/raporlar/kid/2017/Belediyeler/TEKİRDAĞ%20BÜYÜKŞEHİR%20BELEDİYESİ.pdf>
- TODAİE. (1972). *İdarenin Yeniden Düzenlenmesi*. Ankara: TODAİE Yayıncılık.
- Toksöz, F. ve diğ. (2009). *Yerel Yönetim Sistemleri: Türkiye ve Fransa, İspanya, İtalya, Polonya, Çek Cumhuriyeti*. Ankara: TESEV Yayınları.
- Toprak, Z. (2006). *Yerel Yönetimler*. (6. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Toprak, Z. (2014). *Yerel Yönetimler*. (9. Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Tortop, N. (1999). *Mahalli İdareler*. (6. Baskı). İstanbul: Yargı Yayınları.
- Tortop, N. (2006). *Mahalli İdareler*. İstanbul: Nobel Yayıncılık.
- Tortop, N. Aykaç, B. Yayman, H. ve Özer , M. A. (2006). *Mahalli İdareler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tortop, N., Aykaç , B., Yayman, H. ve Özer, M. A. (2014). *Mahalli İdareler*. (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri, Plan ve Bütçe Komisyonları Raporu. (1984). TC
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2005). *Mahalli İdareler Teori- Uygulama- Maliye*. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2005). *Mahalli İdareler*. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2012). *Mahalli İdareler - Teori- Uygulama- Maliye*. (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları
- URL-1, 2018. <http://yereldemokrasi.net/haritalarla-kamu-idaresi/139-buyuksehir-belediyesi-olan-iller>
- URL-2, 2017. <https://tekirdag.ktb.gov.tr/TR-75726/genel-bilgiler.html>
- URL-3, 2019. <http://www.tekirdag.bel.tr/tekirdag/tarih>
- URL-4, 2018. <https://www.nufusu.com/il/tekirdag-nufusu>
- URL-5, 2018. www.tuik.gov.tr
- URL-6, 2018. www.e-icisleri.gov.tr
- URL-7, 2017. <http://www.migm.gov.tr>
- Versan, V. (1990). *Kamu Yönetimi*. (1. Baskı). İstanbul: Der Yayınları.
- Yayla, Y. (1990). *İdare Hukuku*. (1. Baskı). İstanbul: Filiz Yayınevi.

- Yeter, E. (1992). Yerel Yönetimler Üzerine Düşünceler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 1.(4). 13- 21.
- Yıldırım, T. (2005). *Türkiye'nin İdari Teşkilatı*. (4. Baskı). İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Yıldırım, Z. ve Selçuk, İ.A. (2013). 6360 Sayılı Kanun Çerçevesinde Değişen Sınırlar ve Genişleyen Yetki Alanlarının İzmir İli Planlama Pratiği Açısından İrdelenmesi. *TMMOB, 2. İzmir Kent Sempozyumu*. Eylül 16, 2018 tarihinde <http://www.tmmobizmir.org/wpcontent/uploads/2014/06/39.pdf> adresinden alındı.
- Yılmaz, H. H. (2013). *Türkiye'de Belediyelerin Mali Yapıları ve Mali Farklılaşma*. Ankara: Türkiye Belediyeler Birliği Yayınları.
- Zeyrekli, S. ve Ekizcereloğlu, R. (2007). Avrupa Birliği Bağlamında Hizmette Yerellik (Subsidiarite) İlkesi ve İlkenin Türkiye Açısından Ele Alınışı. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 16(3). 29- 48.
- (1984). T. C. Resmi Gazete, 18350, 23 Mart 1984.
- 17863 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). T.C Resmi Gazete, 2709, 9 Kasım 1982.
- 195 Sayılı Büyükşehir Belediyelerin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun. (1984). T.C. Resmi Gazete, 18453, 9 Eylül 1984.
- 3202 Sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. (1985). T.C Resmi Gazete, 18761, 9 Mayıs 1985.
- 442 Sayılı Köy Kanunu. (1924). T.C. Resmi Gazete, 336, 18 Mart 1924.
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu. (2004). T.C. Resmi Gazete, 25531, 23
- 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu. (2005). T.C. Resmi Gazete, 25745, 22 Şubat 2005.
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu. (2005). T.C. Resmi Gazete, 25874, 13 Temmuz 2005.
- 5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (2008). T.C. Resmi Gazete, 26824, 22 Mart 2008.
- 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun. (2008). T.C Resmi Gazete, 26937, 15 Ağustos 2008.
- 6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (2012). T.C Resmi Gazete, 28489, 6 Aralık 2012.

4099 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Değişiklik Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı. (2012). T.C Resmi Gazete, Kanun Tasarısı, 8 Ekim 2012.

Acar, O. K. ve Koç, M. (2016). 6360 Sayılı Kanun İle Birlikte Mahalleye Dönüşen Belde Mahalle Muhtarlıkları ve Köy Muhtarlıklarının Yeni Durumu; Fethiye İlçesi  zerinden Bir Değerlendirme. *Kamu Yönetimi Sempozyumu 10*. 77-191.

EKLER
EK 1. Anket Formu Örneği

6360 Sayılı Kanunla Birlikte Köy Tüzel Kişiliğinin Kaldırılmasıyla Oluşan Mahallelere Verilen Kamu Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: Tekirdağ Örneği

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz:

Erkek Kadın

2. Yaşınız:

18-24 yaş 25-34 35-44 yaş
 45-54 yaş 55-64 yaş 65 yaş ve üzeri

3. Eğitim Durumunuz:

İlköğretim Ortaöğretim (Lise) Yüksekokul
 Lisans (Fakülte) Lisans Üstü Doktora

4. Kaç Dönemdir Muhtarlık Yapmaktasınız:

1 2 3
 4 ve üzeri

5. Ailenizde daha önce muhtarlık yapan biri var mı?

(Hayır) (Evet)

Evet ise: (Dede) (Nine) (Baba) (Anne) (Amca) (Dayı) (Hala) (Teyze)

B. MAHALLE MUHTARLARINA SORULAN SORULAR

Lütfen, aşağıdaki ifadelere katılma derecelerinizi, belirtilen kutucuklara işaretleme yaparak belirtiniz.		Tamamen Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1	Büyükşehir Belediyesi istek ve taleplerimizi zamanında yerine getiriyor.					
2	Köy yerleşim yerlerinin mahalleye dönüşmesi hizmetler açısından olumlu olmuştur.					
3	Köylerin mahalleye dönüşmesinden sonra biz muhtarlar olarak sorunlarımızın çözümü hakkında yeteri kadar toplantı yapmaktayız. (Bu soruya katılmıyorum şeklinde olumsuz cevap verdiyseniz, 4. ve 5. soruları cevaplamayınız)					

4	Gerçekleşen toplantılarda sorunların tam anlamıyla çözümüne ilişkin konuların görüşüldüğü tartışıldığı toplantılar yapılmaktadır.					
5	Görüşülen ve tartışılan konuların çoğu çözüme kavuşmaktadır.					
6	Köylerin isminin mahalle olarak değiştirilmesi olumlu karşılanmıştır.					
7	Köylerin mahalleye dönüştürülmesiyle, köyler bir mahallenin sahip olacağı tüm imkânlarla sahip olmuştur.					
8	Köylerin mahalleye dönüştürülmesiyle bütçe, personel, araç gereç vs. sahip olma durumu ortadan kalktığı için bu gibi konularda olumlu değişiklikler olmuştur.					
9	Köye özgü olan tarım ve hayvancılık faaliyetleri azalmış veya yok olmuştur.					
10	Kamu hizmetlerinden yararlanmada köylü ve şehirli arasında fark kalmamıştır.					
11	Mahalle statüsü alan köyün halkının gelir düzeyi artmıştır.					
12	Mahalle olan köylere daha iyi hizmet götürülmüştür.					
13	Yasayla mahalle olan köylere sunulan yerel hizmetlerde verimliliğin arttığını düşünüyorum.					
14	Büyükşehir Belediyesinin sorumluluk sahasının genişlemesi hizmet sunumunda aksamalara neden olmaktadır.					
15	Büyükşehir Belediye düzenlemesi kamu hizmetlerine ulaşımı en alt birim olan mahallelere kadar kolay ulaşmasını sağlamıştır.					
16	Mahalle olan köyler, hizmet alma konusunda Büyükşehir Belediyesinden yeterli ekipman, araç gereç desteği almaktadır.					
17	Mahalle olan köylere tüzel kişilikleri geri verilmelidir.					
18	Mahalleye dönüşen köylere görev alanlarıyla ilgili orantılı destek/kaynak sağlanmaktadır.					
19	Değişen yasa ile birlikte yerel yönetimlerin gelişimi açısından olumlu etkileri olmuştur.					
20	Eski orman köyüne hizmet götürmede sorunlar yaşanmaktadır.					
21	Köylerin mahalle olmasıyla birlikte aidiyet sorunları yaşadık.					
22	Köylerin mahalle olması demokrasinin gelişmesi sağlamıştır.					
23	Kanunla birlikte yönetimin tek elde yani büyükşehir belediyelerinde toplanması hizmetlerin etkin dağılımını sağlamıştır.					
KÖY İKEN VAROLAN SORUNLAR						
	Aşağıdaki konularda problem olduğuna katılma derecenizi belirtiniz	Tamamen Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
25	YOL					
26	İÇME SUYU					

27	KANALİZASYON					
28	EĞİTİM					
29	SAĞLIK					
30	GÜVENLİK					
31	SOSYAL YAŞAM					
32	ÇÖP KONUSU					
33	İMAR SORUNLARI					
34	ULAŞIM					
35	PARK SORUNU					
36	ZABITA					
MAHALLEYE DÖNÜŞTÜKTEN SONRA ÇÖZÜLEN SORUNLAR						
	Aşağıdaki konularda problem olduğuna katılma derecenizi belirtiniz	Tamamen Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
37	YOL					
38	İÇME SUYU					
39	KANALİZASYON					
40	EĞİTİM					
41	SAĞLIK					
42	GÜVENLİK					
43	SOSYAL YAŞAM					
44	ÇÖP KONUSU					
45	İMAR SORUNLARI					
46	ULAŞIM					
47	PARK SORUNU					
48	ZABITA					

EK 2. ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Fatma ŞAHİN
Doğum Yeri ve Tarihi : KIRŞEHİR/ AKÇAKENT 14/02/1994

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Ana Bilim Dalı
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce (B 1)
Bilimsel Faaliyet/Yayımlar : Gençlerle 360 Derece 4. Uluslararası Öğrenci Kongresi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Aldığı Ödüller :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler ve Kurs Belgeleri : Bilgisayar İşletmeciliği
Çalıştığı Kurumlar :

İletişim

E-Posta Adresi : ttasdemirfattma@gmail.com

Tarih : .../...../.....(Tez sınav tarihi)